

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ο'	ΤΕΥΧ. Α'	ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308	1 ΜΑΪΟΥ 1993	ΑΡΙΘ. 7
---------	----------	---	--------------	---------

ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΔΥΝΑΜΩΣΙ ΚΑΙ ΕΞΑΛΕΙΨΙ ΤΟΥ ΟΥΝΙΤΙΣΜΟΥ*

Συμφώνως πρὸς ὅσα ἔχουν λεχθῆ στὰ προηγούμενα σχετικά ἄρθρα μας, εἶναι πανορθόδοξο αἴτημα νὰ προγραμματισθοῦν τάχιστα ὑπὸ τοῦ Βατικανοῦ καὶ τῆς «Ἁγίας Ἐδρας» ἀφ' ἑνὸς ἢ βραχυπρόθεσμη ἀποδυνάμωσις καὶ συρρίκνωσις τοῦ Οὐνιτισμοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου ἢ χωρὶς ἀναβολὴν ἐξαγγελία σχεδιασμοῦ καὶ ἀναπτύξεως διαδικασιῶν πρὸς μεσοπρόθεσμη τελεία ἐξάλειψι αὐτοῦ διὰ τῆς ἐντάξεως καὶ συγχωνεύσεως τῶν

ποιήσις τῆς βαθυτέρας οὐσίας τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀπελευθέρωσις ἀπὸ ἑνα ἀνθροπικὸ καὶ διχαστικὸ κατεστημένο. Ἡ ἐλευθερία εἶναι τὸ στίγμα δύο συντεταγμένων. Τὴν ἐνδότερη οὐσία αὐτῆς δὲν συνιστᾷ τὸσον ἀρνητικῶς ἢ ἐλευθερία ἀπὸ κάτι, δηλαδὴ ἢ ἐλευθερία τῆς πράξεως, ἢ ὅποια γίνεται κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ χωρὶς ἐξαρτήσεις, ὅσον πρὸ πάντων θετικῶς ἢ ἐλευθερία πρὸς κάτι, δηλαδὴ ἢ ἐλευθερία τῆς συντετῆς καὶ συχνὰ τολμηρῆς αὐτοδεσμεύσεως πρὸς ἀναπόκρισι στὰ δεοντολογικὰ αἰτήματα διαφόρων ἀνωτέρων ἀξιῶν. Ἡ θετικὴ αὐτὴ ἐνέργεια τῆς ἐλευθερίας εἶναι στροφὴ πρὸς κάτι, ποῦ παρουσιάζεται ὡς φορεὺς ἀξίας, δηλαδὴ ὡς «ἀγαθόν», ὡς κάτι ποῦ εἶναι ἀρεστό, ἐφικτὸ καὶ ἐπιθυμητό, ὡς κάτι τοῦ ὁποῖου τὸ εἶναι θεωρεῖται προτιμότερο ἀπὸ τὸ μὴ εἶναι. Ἡ ἐλευθερία λοιπὸν σὲ τελευταία ἀνάλυσι εἶναι ἀξιολογικὴ ἐκλογὴ καὶ προτίμησις. Ἡ ἐλευθερία ὑπάρχει πρὸς χάριν τῶν ἀνωτέρων ἀξιῶν. Οἱ ἀξίες αὐτὲς εἶναι τὸ ποιητικὸ καὶ τὸ τελικὸ αἴτιο τῆς ἐλευθερίας. Ἐλευθερία καὶ ἀξίες εἶναι ἔννοιες ἀλληλεξαρτώμενες. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ ἐκεῖνη χωρὶς αὐτές. Στὴν ἐλευθέρα ἀνθρωπίνῃ ἐνέργεια οἱ μὲν ἀξίες εἶναι τὸ περιεχόμενο, ἢ δὲ ἐλευθερία τὸ εἶδος ἢ ἡ μορφή¹⁷¹.

Τοῦ κ. **Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου**
'Ομοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου, Ἀθηνῶν

Οὐνιτικῶν Ἐκκλησιῶν εἴτε μέσα στὴν Ὁρθόδοξη, εἴτε μέσα στὴ Λατινικὴ Ἐκκλησία τῆς περιοχῆς των.

Ἄλλὰ μερικοὶ ἐρωτοῦν: Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιβληθῆ ἢ ἔστω νὰ ὑποδειχθῆ μία τέτοια συγχώνευσις, ἐφ' ὅσον ὁ Οὐνιτισμὸς στηρίζεται στὴν ἐλεύθερη θέλησι καὶ ἐπιλογὴ τῶν Οὐνιτῶν; Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ πλήξωμε τὸ ἀναφαίρετο ἀγαθὸ καὶ δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας των καὶ νὰ ζητήσωμε ἀπὸ αὐτοὺς νὰ ἀπεμπολήσουν τὴν οὐνιτικὴ ταυτότητά τους, τὴν ὁποία κληρονόμησαν ἀπὸ γονεῖς καὶ σὲ μερικὲς περιπτώσεις ἀπὸ γενεὲς προπατόρων;

Ἡ ἀπάντησις στὰ ἐρωτήματα αὐτὰ δὲν εἶναι τὸσον δύσκολη. Ἡ βαθυτέρα ψυχολογικο-φιλοσοφικὴ ἀνάλυσις τῆς ἐννοίας τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας καθιστᾷ φανερόν, ὅτι ἢ κατόπιν αὐτοδιαθέσεως ἐγκατάλειψις τοῦ Οὐνιτισμοῦ ὄχι μόνον δὲν θὰ ἦταν ἄρνησις τῆς ἐλευθερίας τῶν Οὐνιτῶν, ἀλλ' ἀντιθέτως θὰ ἦταν ὑψίστη ἀξιο-

Ἐπομένως καὶ ἡ ἐλευθερία τῶν Οὐνιτῶν δὲν ἐκδηλώνεται στὸ κενό, ἀλλὰ στρέφεται πρὸς ὅ,τι —ἀπὸ τὴν δι' αὐτοὺς ἀναμφισβήτητη καὶ σεβαστὴ αὐθεντία τοῦ Βατικανοῦ— προβάλλεται ὡς ἀξία καὶ ὡς ἀγαθόν. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἀκριβῶς πρέπει νὰ παύσῃ ἢ χρησιμοποίησις προσαωπειῶν

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 182 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6 τεύχους.

171. Περισσότερα περὶ τῆς σχέσεως ἐλευθερίας καὶ ἀξιῶν βλ. στὰ ἐξῆς: Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἡ παιδεία τῆς ἐλευθερίας καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς παιδείας, Ἀθήνα, 1980. Τοῦ ἴδιου, Τὸ νόημα τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας, Ἀθήνα, 1984.

και ἀντιφατικῆς οἰκουμενικῆς πολιτικῆς. Πρέπει ἐπὶ τέλος τὸ Βατικανὸ μὲ ὅποιοδήποτε κόστος νὰ διαφωτίσῃ τὰ μέλη καὶ τὶς Συνόδους τῶν Οὐνιτικῶν Ἐκκλησιῶν γιὰ τὸ τί μέσα στὰ πλαίσια τοῦ σημερινοῦ Οἰκουμενισμοῦ εἶναι ἀληθῶς φιλενωπικὴ ἀξία καὶ τί εἶναι ἀληθῶς ἀνθενωτικὴ ἀπαξία, τί πράγματι ὁδηγεῖ στὴν ἀποκατάστασι τῆς ἐνότητος μεταξὺ Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ Ὁρθοδόξων καὶ τί τὴν τορπιλλίσει. Δυστυχῶς τὸ τόσον σεβαστὸ στοὺς Οὐνίτες Βατικανὸ ὄχι μόνον δὲν φροντίζει νὰ τοὺς ποδηγετήσῃ στὴν ὁδὸ τῆς ἀποδυναμώσεως καὶ καταργήσεως τοῦ σὲ τελευταία ἀνάλυσι —κατὰ τὶς ὁμολογίες διαπρεπῶν Ρωμαιοκαθολικῶν— διασπαστικοῦ Οὐνιτισμοῦ, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐξακολουθεῖ ἐπισήμως νὰ εὐχεται τὴν ἀνθῆσι καὶ πρόοδο τῶν Οὐνιτικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἔτσι νὰ δημιουργῇ στὰ μέλη καὶ στὶς Συνόδους αὐτῶν ψευδαισθήσεις, αὐταπάτες καὶ χιμαιρικὰ προσδοκίαι περὶ νέας δῆθεν ἐνωτικῆς, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητά ἀνθενωτικῆς, ἀποστολῆς καὶ δράσεως.

Οἱ ἀξιωματοῦχοι τοῦ Βατικανοῦ, συνδυάζοντας καλὴ θέλησι μὲ τὴν τόλμη καὶ τὴ φαντασία, τὶς ὁποῖες συνιστᾷ ὁ Πάπας Ἰωάννης - Παῦλος Β', πρέπει νὰ διακρίνουν τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν, νὰ υἱοθετήσουν ἐπισήμως ὅ,τι ἀπὸ ρωμαιοκαθολικῆς σκοπιᾶς ἔχει ἀξιεπαίνως γίνεῖ παραδεκτὸν περὶ τῶν βλαβερῶν ἐπιπτώσεων τῆς Οὐνίας καὶ νὰ προβάλλουν ὡς τὸ ὑψιστὸ ἀξιολογικὸ κίνητρο τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ δικαιώματος ἐλευθερίας ἐπιλογῆς καὶ αὐτοδιαθέσεως τῶν Οὐνιτῶν τὴν διὰ «κένωσης» καὶ αὐτοκαταργήσεως τῶν ἄρσι ἐνὸς σοβαροῦ ἐμποδίου στὴν συνέχισι τοῦ ἐπιθυμητοῦ καὶ ἐλπιδοφόρου Διαλόγου.

Τὸ Βατικανὸ, ἂν δὲν θέλῃ γιὰ λόγους γοήτρου νὰ ὁμολογήσῃ λάθη, ἢμπορεῖ ἀφ' ἐνὸς νὰ διακηρύξῃ ὅτι ἡ Οὐνία ἐξεπλήρωσε κάποιαν ἀποστολὴ μὲ τὸ νὰ συντελέσῃ στὸ νὰ προβληθοῦν στὴ Δύσι οἱ πνευματικοὶ θησαυροὶ τῆς Ὁρθόδοξου Ἀνατολῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ περιφρουρήσῃ τὸ κῦρος του γιὰ τὴν ἐπιθυμητὴ καὶ εὐκαταία ἀλλαγὴ τῆς «ἀνατολικῆς πολιτικῆς» του μὲ τὸ νὰ ἐπικαλεῖται ἀφ' ἐνὸς τὴν ἀναζωπύρωσι τῆς «Ἐκκλησιολογίας τῆς κοινωνίας ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν» καὶ ἀφ' ἑτέρου τὶς νέες ἱστορικῆς συγκυρίες καὶ συναρτήσεις καὶ τὰ νέα διεκκλησιαστικὰ δεδομένα, τὰ ὁποῖα ἔχουν δημιουργηθῆ ἀπὸ τὸν ἐλπιδοφόρο ὑγιᾶ Οἰκουμενισμό. Τὰ δεδομένα αὐτὰ καθιστοῦν φανερόν, ὅτι δραστικὸ ἀξιο-

λογικὸ κίνητρο στὶς νέες ἐλεύθερες ἐπιλογῆς τῶν Οὐνιτῶν πρέπει νὰ εἶναι ἀκριβῶς ἡ πάση θυσία ἄρσις τῶν ἐμποδίων πρὸς ἀποκατάστασι τῆς ἐνότητος μεταξὺ Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ Ὁρθόδοξων, ἡ ὁποία θὰ ἔχῃ ἀναμφιβόλως κοσμοϊστορικῆς ἐπιπτώσεις στὴν ὅλη πορεία τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐνοποιούμενος θὰ ἢμπορῇ νὰ μεταδίδῃ τὸ λυτρωτικὸ μήνυμά του στὸν κόσμον κατὰ τρόπον περισσότερο ἀξιόπιστο καὶ δραστικόν. Δὲν ἀξίζει γιὰ ἓνα τόσον ὑψηλὸ σκοπὸ ὅποιαδήποτε θυσία;

Τὸ Βατικανὸ πρέπει νὰ μελετήσῃ, σχεδιάσῃ, προγραμματίσῃ καὶ ὑποδείξῃ τρόπους ἐνεργείας πρὸς καθοδήγησι τῶν μελῶν τῶν Οὐνιτικῶν Ἐκκλησιῶν νὰ θέσουν στὸν ἑαυτὸ τους τὰ ἐρωτήματα: Ποῖον εἶναι ἀνώτερο ἀξιολογικὸ κίνητρο γιὰ τὸν ὀρθὸ προσανατολισμὸ τῆς σημερινῆς ἐλευθερίας ἐπιλογῆς τῶν ὡς ἀληθῶς «ἐνωτικῶν»; Εἶναι ἄρα γε τὸ νὰ συνεχίζουσι —μὲ πολλὰ λαοψυχολογικὰ προβλήματα— νὰ εἶναι δεσμοὶ ἐνὸς κατεστημένου, πού δημιουργήθηκε ἀπὸ λάθη ἢ ἔστω ἀπὸ τὴ νομοτέλεια ἱστορικῶν συνθηκῶν τοῦ παρελθόντος καὶ ἔτσι νὰ εἶναι σοβαρὸ ἐμπόδιο στὴν προώθησι τῶν οἰκουμενικῶν ἐνωτικῶν προσπαθειῶν ἢ τὸ νὰ γίνουσι —μὲ ἄλλα τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ αὐτεξουσίου αὐτοπροσδιορισμοῦ τῶν— ἀληθῶς «ἐνωτικοί», ζητώντας τὴν αὐτοκατάργησι τῶν Οὐνιτικῶν Ἐκκλησιῶν, ἀφοῦ οὕτως ἢ ἄλλως ἢμποροῦν νὰ ἐξασφαλισθοῦν οἱ ἐκκλησιολογικῆς προϋποθέσεις τῆς σωτηρίας τῶν μὲ τὴ συγχώνευσί τους σὲ μία ἀπὸ τὶς δύο «ἀδελφές» Ἐκκλησίες, πού παρουσιάζονται χωρὶς προσωπεῖα;

Ὁ γράφων δὲν ἢμπορεῖ νὰ φαντασθῇ ὅτι, —ὅταν τὸ Βατικανὸ καὶ ἡ «Ἁγία Ἔδρα» χρησιμοποιοῦσι τὸ ποιμαντικὸ καὶ τὸ ἐκκλησιαστικοπολιτικὸ κῦρος τῶν καὶ τὴν τεραστία διπλωματικὴ ἐμπειρία τῶν, γιὰ νὰ καθοδηγήσουσι τὰ μέλη τῶν Οὐνιτικῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς αὐτοπροαίρετη ἔνταξι καὶ συγχώνευσί τους στὴν Ὁρθόδοξη ἢ πιθανώτερον στὴ Λατινικὴ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία—, θὰ εὑρεθοῦν τυχόν ἀνιδιοτελεῖς συνειδητοὶ Οὐνίτες, πού θὰ δεῖξουσι ἀνυπακοὴ καὶ θὰ ἀρνηθοῦν νὰ συντελέσουσι στὴν ἄρσι τῶν ἐμποδίων, πού ἐπιπροσθοῦν στὴν προσέγγισι τῶν δύο «ἀδελφῶν» Ἐκκλησιῶν. Ἄν, παρὰ ταῦτα, μετὰ τὴν ἐκπνοὴ μεταβατικῶν καταστάσεων, ὑπάρξουσι ἐξαιρέσεις ἀνυπακοῆς ἢ καὶ ἰδιοτελοῦς ἀπροθυμίας πρὸς ἐγκατάλειψι κεκτημένων ἀξιωμάτων, δικαιωμάτων καὶ κοι-

ΕΙΔΙΚΟΣ ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

«Τὸ αὐτοδιοίκητον τῆς Ὁρθόδοξης Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 παρ. 1, σὲ συνδυασμὸν μὲ τὰ ἄρθρα 13,4 καὶ 25 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος».

Τὸ αὐτοδιοίκητον τῆς Ὁρθόδοξης Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπιβάλλεται ἀπὸ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὰς Ἱερὰς Παραδόσεις, ὡς καὶ ἀπὸ τὸ ἄρθρον 3 παράγρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος 1975.

Εἶναι γεγονός ὅτι τὸ αὐτοδιοίκητον τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἔχει ὑποστῆ κατὰ καιροὺς καὶ δυστυχῶς, ἐὰν δὲν μεταβληθεῖ ἢ σχετικὴ νομολογία καὶ κυρίως ἐὰν δὲν ἀλλάξει ἢ διατύπωση τοῦ ἀρθροῦ 3 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος, θὰ ὑφίσταται καὶ στὸ μέλλον τὰς ἐπεμβάσεις τῆς Πολιτείας ὑπὸ διάφορες μορφές μὲ τὴν αἰτιολογία ὅτι, εἰς τὰς σχέσεις Ἐκκλησίας - Πολιτείας ἰσχύει τὸ καθεστῶς τῆς «νόμῳ κρατούσης Πολιτείας». Ἡ θεωρία αὕτη ἀναπτύχθηκε στὸ παρελθὸν καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ παρέχει στὴν Πολιτεία τὴν αἰτιολογία νὰ ἐπεμβαίνει διὰ νόμων, εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τῆς αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ φαλκιδεύει τὸ αὐτοδιοίκητον αὐτῆς.

Πρέπει νὰ ἐπισημανθεῖ ὅτι βολὴ καίρια κατὰ τοῦ αὐτοδιοικήτου τῆς Ἐκκλησίας ἐπῆλθε μὲ τὰ εἰς τὸ ἄρθρον 3 παρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος περιληφθέντα καὶ «ὡς ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας ὀρίζει» σὲ συνδυασμὸν ὅτι, μὲ τὸ ἄρθρον 72 παρ.

ωνιολογικῶν προνομίων, ἢ εὐστοχος παπικὴ ὑπόδειξις περὶ χρήσεως «τόλμης καὶ φαντασίας» ἐπιβάλλει τὴν —μετὰ τὴν ἐξάντλησι τῶν προσπαθειῶν γιὰ νοθεσία καὶ πειθῶ— χρῆσι τῆς ὑπερκεράσεως καὶ ὑπερφαλαγγίσεως τῶν ἀπειθούτων. Οἱ καιροὶ οὐ μενετοί.

Ἄλλ' οἱ ὑποστηρικτῆς τοῦ κατεστημένου τῆς Οὐνίας προβάλλουν, ὅπως ἤδη ἔχομε σημειώσει, καὶ μία πιὸ ἐξειδικευμένη ἔνστασι ἐναντίον τοῦ αἰτήματος περὶ ἐξαλείψεως τῆς. Ἰσχυρίζονται, ὅτι ἡ κατάργησις τῶν Οὐνιτικῶν Ἐκκλησιῶν θὰ σήμαινε στραγγαλισμὸ τοῦ δικαιώματος προτιμήσεως μιᾶς Ἐκκλησίας, ἢ ὅποια συνδυάζει τὴν ἀναγνώρισι τῶν παπικῶν δογμάτων μὲ μία πατροπαράδοτη πιστότητα πρὸς τὴ βυζαντινὴ λειτουργικὴ παράδοσι καὶ προβολὴ αὐτῆς.

Ἀλλὰ ἡ ἱστορία ἀποδεικνύει, ὅτι τὸ Βατικανὸν θὰ ἠμποροῦσε εὐκόλως νὰ ἐξουδετερώσῃ τὴν ἔνστασι αὐτή, ὅπως θὰ ἐπισημανθῆ στὸ ἐπόμενον ἄρθρο μας. (Συνεχίζεται)

1 τὸ Σύνταγμα ὀρίζει «θέματα περὶ τῶν ἀρθρων 3...» εἰς τὰ ὅποια περιλαμβάνεται καὶ ὁ νόμος περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου «ψηφίζονται ἐν Ὀλομέλεια ὑπὸ τῆς Βουλῆς».

Τὰ ἀνωτέρω δὲν ὑπῆρχαν στὰ προϊσχύσαντα Συντάγματα. Μάλιστα διὰ τὰ προαναφερθέντα, ποὺ περιελήφθησαν εἰς τὸ ἄρθρον 3 παρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, οἱ προτείναντες καὶ κατὰ τὴν συζήτησι στὴν Βουλὴ βουλευταὶ θριαμβολόγησαν πιστεύοντες ὅτι, δι' αὐτῶν ἐνισχύεται τὸ αὐτοδιοίκητον τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ἐνῶ τὰ ἀνωτέρω στὴν πράξι προσέδωσαν στὸν κοινὸ νομοθέτη συνταγματικὴ κάλυψι νὰ καθορίζει —ἐρήμην τῆς Ἐκκλησίας— τὰ τῆς διοικήσεως αὐτῆς καὶ μὲ τὰ ἀνωτέρω, ὅπως ἔχει γράψει ἀνώτατος ἀκυρωτικὸς δικαστής· «Ἡ Ἐκκλησία παρεδόθη εἰς τὴν Πολιτεία καὶ τὴν διάθεσι τοῦ Πολιτειακοῦ νομοθέτη» (ἰδ. Α. Μαρίνου, Σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, Ἀθῆναι 1984, σελ. 63).

Πολλοὶ μάλιστα διετύπωσαν τὴν ἄποψι ὅτι ἦτο καιρὸς νὰ θεσπισθεῖ καὶ συνταγματικὰ ὁ χωρισμὸς Ἐκκλησίας - Πολιτείας, γεγονός τὸ ὅποιο ὑπεχρέωσε τὸν τότε Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἀείμνηστον Καθηγητὴ Π. Ζέπον νὰ ἐπισημάνει: «ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας καὶ λόγῳ τῆς παραδόσεως... εἶναι δύσκολον νὰ ἐκφύγωμεν αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀπὸ τοῦ κρατοῦν σύστημα» (δήλωσι ὑπουργοῦ, πρακτικὰ Ε' ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς, συνεδριάσεις 22 καὶ 23-4-1975).

Ἡ ὀλομέλεια τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐπὶ αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἀποφάσεως πληρώσεως Ἱ. Μητροπόλεως, ἐξέδωσε τὴν ὑπ' ἀριθμ. 3178/76 ἀπόφασι, μὲ τὴν ὅποια ἐρμήνευσε τὰ εἰς τὸ ἄρθρον 3 παρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος.

Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασι δέχθηκε ὅτι, ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι νόμος τῆς Πολιτείας καί, κατ' ἄρθρον 72 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος τροποποιεῖται κ.λπ. μόνον ἀπὸ τὴν Ὀλομέλεια τῆς Βουλῆς.

Δέχθηκε ἐπίσης ὅτι, καὶ μετὰ τὸ ἄρθρον 3 παρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος ὁ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας, λόγῳ τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, νομιμοποιεῖται εἰς ἔλεγχον νομιμότητος τῶν πράξεων καὶ ἀποφάσεων τῆς Ἐκκλησίας διότι, στὴν ἀντίθετη περίπτωσι, ὁ ἔλεγχος θὰ περιήρχετο εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, μὴ διασφαλισμένης ἀπολύτως τῆς νομιμότητος, ἀφοῦ δὲν ἐγείρονται πάντοτε

ένωπιον του Σ.τ.Ε. αιτήσεις ακυρώσεως κατά πράξεων και αποφάσεων της Έκκλησίας.

Δέχθηκε ακόμη η προαναφερομένη απόφαση ότι, με το άρθρο 13 του Συντάγματος (το οποίο διαφέρει από τα προϊσχύσαντα Συντάγματα) κατοχυρώνεται η θρησκευτική ελευθερία και κατοχυρώνονται «οί την ζωήν της Όρθοδόξου Έκκλησίας διέποντες Έεροί κανόνες και Έεραϊ Παραδόσεις» και ότι η συνταγματική κατοχύρωση «δεν δύναται να θεωρηθή έπεκτεινομένη και επί των Κανόνων και Παραδόσεων των αναφερομένων εις ζητήματα διοικητικής **άποκλειστικώς** φύσεως, άτινα ού μόνον δεν δύναται να έχωσι την έσωτερικήν σημασίαν των δογματικών, αλλά και εκ της φύσεως αυτών ρυθμίζονται, ως επί το πολύ, συμφώνως προς τας ανάγκας και περιστάσεις της κοινωνίας, ύφιστάμενα και την εκ της διαδρομής του χρόνου και των νεωτέρων αντίληψεων επίδρασιν, ώστε οί εις τὰ ζητήματα ταύτα αναφερόμενοι Κανόνες είναι κατ' ανάγκην μεταβλητοί προς τὸ κοινὸν συμφέρον τῆς τε Έκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας, ύποκείμενοι εις τροποποίησιν ύπό του **κοινοῦ νομοθέτου**, όστις όμως κατά τὸ πνεῦμα του άρθρου 3 παρ. 1 του Συντάγματος, δεν δύναται, διὰ του Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Έκκλησίας να χωρήσει και μέχρι θεμελιώδους μεταβολῆς βασικῶν διοικητικῶν θεσμῶν καθιερωμένων παγίως από μακροῦ έντός τῆς Όρθοδόξου Έκκλησίας» (ιδ. 3178/96 Όλομ. Σ.τ.Ε.).

Με τὰ άνωτέρω, τὰ όποία έγιναν δεκτὰ από την Όλομέλεια του Συμβουλίου τῆς Έπικρατείας και αναφερόμενα στην έρμηνεία του άρθρου 3 παρ. 1 του ίσχύοντος Συντάγματος, διατυπώνονται αντίθετα άπόψεις τῆς Έκκλησίας. Είς αυτὰς, διατυπώνονται αὶ έπιφυλάξεις τῆς Έκκλησίας και περιληπτικά, κατά έπιτροπή και συνταγματικῶς και άποδεκτῆ γενικά κριτική, εκτίθενται σέ συντομία τὰ κατώτέρω, με την έπιφύλαξη, Θεοῦ θέλοντος, να ύπάρξη εκτενής ένασχόληση με τὸ κυρίαρχο θέμα φαλκιδεύσεως από τὸν κοινὸν νομοθέτη του αυτοδιοικήτου τῆς Έκκλησίας τῆς Έλλάδος.

Αντίθετα προς τὰ όσα έδέχθη η Όλομέλεια του Σ.τ.Ε. ό Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Έκκλησίας δεν είναι νόμος γενικός. Είναι νόμος ειδικός, που κατισχύει παντὸς άλλου γενικοῦ νόμου και, όπως άποσαφηνίζεται εις την από 16 Μαρτίου 1977 εισηγητικῆ έκθεση προς την Βουλή των τεσσάρων συναρμοδίων ύπουργῶν: «Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Έκκλησίας είναι οί διὰ των άρθρων 3 και 13 του έν ισχύϊ Συντάγματος κατοχυρούμενοι Έεροι Κανόνες».

Έπισημαίνεται ότι, ό περι Κ. Χάρτου τῆς Έκκλησίας τῆς Έλλάδος νόμος 590/77, δεν συντάχθηκε από την Πολιτεία μόνη αλλά από μεικτῆ Κληρικολαϊκῆ Έπιτροπή, την όποια για τὸν σκοπὸ αυτό συνέστησε με νόμο ό κοινὸς νομοθέτης. Τὸ σχέδιο τῆς μεικτῆς Έπιτροπῆς έστάλη από τὸν τότε Ύπουργό Έθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων στην Έκκλησία προκειμένου να ύπάρξη η τελικῆ γνώμη αυτῆς. Αναφέρεται μάλιστα διὰ την ιστορίαν ότι, ό άείμνηστος Καθηγητῆς Ζέ-

πος εκάλεσε τὸν γράφοντα και έζήτησε την γνώμη του διότι είχε διαφορετικὰς εισηγήσεις. Άλλοι ισχυρίζοντο ότι δεν άπαιτεῖται να σταλή τὸ σχέδιο στην Έκκλησία και άλλοι τὸ αντίθετο.

Ό γράφων, με διακριτικότητα διετύπωσε την γνώμη ότι, όχι μόνον έπρεπε να σταλή τὸ σχέδιο του νόμου εις την Έκκλησία αλλά ό Ύπουργός να ζητήση, διὰ τῆς διοικήσεως τῆς Έκκλησίας, την γνώμην των Έεραρχῶν. Η γνώμη αυτῆ άπήρεσεν εις πολλούς. Τελικά τὸ σχέδιο ψηφίσθηκε από την Βουλή κατά την διαδικασία των Κωδίκων, δηλαδή χωρὶς άπολύτως καμμία τροποποίηση.

Συνεπῶς οιαδήποτε μεταβολή εις τὰ όριζόμενα διὰ του νόμου περι Κ. Χάρτου δεν δύναται να γίνει έρήμην, άλλως χωρὶς την σύμφωνη γνώμη τῆς Έκκλησίας.

Κατὰ ταῦτα τὰ νομολογηθέντα με την ύπ' αριθμ. 3178/76 άπόφαση τῆς Όλομελείας του Σ.τ.Ε., ότι δηλαδή ό νόμος περι Κ. Χάρτου τῆς Έκκλησίας τῆς Έλλάδος, είναι νόμος άμιγῶς διοικητικὸς και δεν διαφέρει από οιονδήποτε άλλον κοινὸν νόμον και δύναται ό κοινὸς νομοθέτης να τὸν προσαρμόζει «συμφώνως προς τας ανάγκας και περιστάσεις τῆς κοινωνίας ύφιστάμενα και την εκ τῆς διαδρομῆς του χρόνου και των νεωτέρων αντίληψεων επίδρασιν» δεν μπορούν να γίνουν δεκτὰ από την αυτοκέφαλον και αυτοδιοικήτον Όρθόδοξον Ανατολικήν του Χριστοῦ Έκκλησίαν τῆς Έλλάδος.

Ό τρόπος τῆς συντάξεως του σχεδίου του νόμου 590/77, η ψηφιση αυτου από την Βουλή κατά την διαδικασία των Κωδίκων και τὰ προαναφερθέντα εις την από 16 Μαρτίου 1977 προς την Βουλήν των Έλλήνων εισηγητικῆ Έκθεση των τεσσάρων συναρμοδίων Ύπουργῶν, διὰ τῆς όποίας άποσαφηνίζεται ότι ό υπό ψηφιση νόμος δεν είναι κοινός και δεν ρυθμίζει γενικά τῆς Πολιτείας θέματα αλλά είναι νόμος ειδικός, ό όποιος επενδύει με νόμον τούς «διὰ των άρθρων 3 και 13 του έν ισχύϊ Συντάγματος κατοχυρωμένους Έερους Κανόνες».

Κατὰ έπιτροπῆ κριτικῆ η Όλομέλεια του Σ.τ.Ε., με όσα προαναφέρονται ότι δέχθηκε παρεῖδε ότι η Έκκλησία τῆς Έλλάδος είναι θεῖον καθίδρυμα, Κεφαλὴν γνωρίζει τὸν Κύριον ήμῶν Ήσούν Χριστόν, ό όποιός είναι δομήτωρ τῆς Έκκλησίας Του και την «ψκοδόμησεν επί τῆς πέτρας τῆς εις Αὐτὸν πίστεως» και όχι τὸν άνώτατον κοσμικὸν άρχοντα όπως έτερόδοξοι Έκκλησίαι και ότι κυριαρχεῖται η διοίκησή της και αὶ σχέσεις της με την Πολιτείαν, από τούς Έερους Κανόνες και Έεραϊ Παραδόσεις, όπως άλλωστε τούτο διακηρύσσεται από τὸ ίδιο τὸ Σύνταγμα, τὸ όποίον όρίζει ότι τὸ αυτοδιοικήτο τῆς Έκκλησίας είναι άπόλυτο και ότι η Όρθόδοξος Ανατολικῆ του Χριστοῦ Έκκλησία τῆς Έλλάδος όφείλει να τηρεῖ, ακόμη και κατά ρητὴν έπιταγήν του Συντάγματος (άρθρον 3 παρ. 1) άπαρασαλεύτως ως η Μεγάλη έν Κωνσταντινουπόλει και πᾶσαι αὶ Όρθόδοξοι Έκκλησίαι, μετὰ των όποίων είναι **άνα-**

προσπάστως ήνωμένη, τούς 'Ιερούς Κανόνες και Παραδόσεις.

«Αν αποδεχθεί ή 'Εκκλησία της 'Ελλάδος τὸ δικαίωμα εἰς τὸν κοινὸν νομοθέτην νὰ ρυθμίζει τὴν διοίκησίν της, ὅπως ρυθμίζει κοινωνικά ζητήματα διὰ γενικῶν νόμων, παρατεῖται τοῦ αὐτοδιοικήτου αὐτῆς, ἐκκοσμηκεύεται καὶ καθίσταται, ἀπὸ 'Ορθόδοξος, Προτεσταντικὴ ἢ ἀπλὸ σωματεῖο καὶ ταυτοχρόνως δὲν συμμορφοῦται ὄχι μόνον πρὸς τοὺς 'Ι. Συνοδικούς καὶ 'Αποστολικούς Κανόνες καὶ Παραδόσεις ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς δι' ἄρθρου 3 παρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος (καὶ τῶν προϊσχυσάντων) ἐπιταγὰς, κατὰ τὰς ὁποίας «ὑπάρχει **ἀναποσπάστως ήνωμένη μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγάλης καὶ πάσης ἄλλης ὁμοδόξου τοῦ Χριστοῦ 'Εκκλησίας...**». Περιέρχεται εἰς ἀπομόνωση καὶ κινδυνεύει νὰ θεωρηθεῖ σχισματικὴ, ἀφοῦ ἀκόμη καὶ διὰ τοῦ Συντάγματος ὀρίζεται «... τηρούσα **ἀπαρασαλεύτως**, ὡς ἐκείναι, τούς ἱερούς ἀποστολικούς καὶ συνοδικούς Κανόνες καὶ τὰς ἱεράς Παραδόσεις».

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἶναι σαφές ὅτι, αὐτὸ τοῦτο τὸ ἰσχύον Σύνταγμα, δὲν ἐπιτρέπει στὴν Αὐτοκέφαλο 'Ορθόδοξο τοῦ Χριστοῦ 'Ελλαδικὴ 'Εκκλησία νὰ ἀποδεχθεῖ καὶ νὰ ἀναγνωρίσει εἰς τὸν νομοθέτη, καὶ μάλιστα ἐρήμην Αὐτῆς, νὰ διαμορφῶναι κατὰ τὴν θέλησίν του καὶ τὰς ὑποκειμενικὰς ἀντιλήψεις του τὰ τῆς διοικήσεώς της καὶ μάλιστα, ὡς ἐδέχθη ἡ 'Ολομέλεια τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, διὰ τῆς ἐρμηνείας τοῦ ἄρθρου 3 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος «συμφώνως πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ περιστάσεις τῆς κοινωνίας καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν νεωτέρων ἀντιλήψεων (ποιῶν;)».

Τὰ εἰς τὴν ἀπόφαση τῆς 'Ολομέλειας ἀναφερόμενα μάλιστα γενικῶς καὶ ὅλως ἀορίστως, ἀποτελοῦν πληγμὰ εἰς τὸ αὐτοδιοίκητον τῆς 'Εκκλησίας, ἀφοῦ ὁ νομοθέτης, ἀντιπαρερχόμενος τὸ γεγονός ὅτι οἱ 'Ιεροὶ Κανόνες εἶναι ἀναλλοίωτοι καὶ διὰ τῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς 'Εκκλησίας ὑπὸ τοῦ Κυρίου Παραδόσεων ἔχει δημιουργηθεῖ πάγιον δίκαιον, ἀφίεται ἐλεύθερος νὰ ἐκτιμήσῃ, κατὰ τὴν ὑποκειμενικὴ κρίσιν του, κατὰ τὰς ἐκάστοτε **ἀνάγκας** καὶ περιστάσεις τῆς Κοινωνίας καὶ τὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ αὐτοδιοικήτου τῆς 'Ελλαδικῆς 'Ορθόδοξου 'Εκκλησίας τῶν **νεωτέρων** (ποιῶν;) ἀντιλήψεων ὅπως ὁ ἐκάστοτε κοινὸς νομοθέτης τὰς ἀντιλαμβάνεται ὁ ἴδιος.

Δὲν χρειάζεται σοφία διὰ νὰ πεισθεῖ ὁ οἰοσδήποτε ὅτι, ὑπάρχοντος μάλιστα καὶ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Συντάγματος, ὁ κοινὸς νομοθέτης πού, ἀντίθετα πρὸς τοὺς ἀναλλοιώτους 'Ιερούς Κανόνες καὶ Παραδόσεις, ἐναλλάσσεται εἰς τὴν διαδρομὴ τῶν χρόνων νὰ μὴν εἶναι 'Ορθόδοξος Χριστιανός, ἀκόμη καὶ οὔτε Χριστιανός, ἑτερόδοξος ἢ ἀκόμη καὶ ἄθεος (ὅπως τοῦ ἐπιτρέπεται ἀπὸ τὴν συνταγματικὰ κατοχυρωμένη θρησκευτικὴ ἐλευθερία) τοὺς **ἐπικρεμαμένους** κινδύνους στὴν διαμόρφωση νομοθετικῶς τῆς διοικήσεως τῆς 'Ελλαδικῆς 'Ορθόδοξου 'Εκκλησίας καὶ τῶν αἰώνιων καὶ παγίων πιστευμάτων Αὐτῆς. Διοικήσεως οὐσιαστικῶς διαφόρου μετὰ τὰς ἐπιταγὰς τῶν 'Ι. Κανόνων, οἱ ὁποῖοι σὲ

ἀντίθεση μετὰ τοὺς κοινούς νόμους τῆς Πολιτείας εἶναι ἀναλλοίωτοι.

Εὐθύς μετὰ τὸ ἰσχύον Σύνταγμα διὰ μονογραφίας «'Ελλαδικὴ 'Εκκλησία καὶ νέο Σύνταγμα» ('Αθῆναι - Νοέμβριος 1975, ἴδε «Νομοκανονικὰ» Α' Τόμος, σελ. 11 ἐπ.) ὁ γράφων ἐπεσήμανε ὅτι, διὰ τοῦ νέου Συντάγματος ἀπεδυναμώθη ἡ 'Ελλαδικὴ 'Ορθόδοξος 'Εκκλησία ἀπὸ τὴν προστασίαν, τὴν ὁποία εἶχε ὑπὸ τὸ καθεστὼς τῆς ἀνεξίθρησκείας μετὰ τὰ προϊσχύοντα Συντάγματα καὶ ἐξομοιώθη ἀπὸ **«ἐπικρατούσα» καὶ προστατευομένη, μετὰ οἰανδήποτε ἄλλη γνωστὴ θρησκεία.**

Δὲν πέρασε πολὺς χρόνος καὶ ἐνομολογήθη ὅτι ἡ πρώτη λέξις εἰς τὸ ἄρθρον 3 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος 1975 **«ἐπικρατούσα»** ἔχει τὴν ἐννοία ὅτι, εἰς τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπικράτεια, ἡ 'Ορθόδοξος Ἀνατολικὴ τοῦ Χριστοῦ 'Εκκλησία ἐπικρατεῖ μόνον ἀριθμητικῶς ἐναντι τῶν ἄλλων γνωστῶν θρησκειῶν καὶ ἀπολαμβάνει τῆς αὐτῆς προστασίας μετὰ αὐτάς. Οἱ ἐπισημανθέντες κίνδυνοι διὰ τὴν στερηθεῖσαν πάσης προστασίας ἀπὸ τὴν Πολιτεία Αὐτοκέφαλον 'Ορθόδοξον Ἀνατολικὴν τοῦ Χριστοῦ 'Εκκλησίαν δὲν ἐβράδυναν.

Τὰ προεκτιθέμενα δὲν ἀποτελοῦν «συντηρητισμόν». Ἀποτελοῦν πιστεύματα τῆς 'Ορθόδοξου Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ 'Εκκλησίας καὶ προβληματισμούς διὰ τὸ μέλλον καὶ μάλιστα εἰς ἐποχὴν καὶ φυλετικῶς δυσκολωτάτην. Δὲν ἀρκεῖ νὰ διακηρύσσεται ἐναντι τῶν πολλαπλῶν φυλετικῶν κινδύνων ὅτι ἡ 'Ορθοδοξία ἀποτελεῖ τὴν ἀσπίδα καὶ πεμπτουσία τῆς φυλῆς. Ἐπιβάλλεται κατανόηση καὶ προστασία τῆς 'Ορθοδοξίας ἀπὸ τὴν ἀποδυναμώσῃ αὐτῆς ὑπὸ τὴν «ἐπίδρασιν τῶν νεωτέρων ἀντιλήψεων» αἱ ὁποῖαι, ὅπως προαναφέρεται, εἶναι ὑποκειμενικαὶ καὶ ἄγνωστοι καὶ δὲν τίθεται δι' αὐτάς κριτήριον ἀντικειμενικόν.

Τὸ ἰσχύον Σύνταγμα διὰ τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 13 ὀρίζει: «Πᾶσα γνωστὴ θρησκεία εἶναι ἐλεύθερα καὶ τὰ τῆς λατρείας αὐτῆς τελοῦνται ἀκωλύτως ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων. Ἡ ἄσκησις τῆς λατρείας δὲν ἐπιτρέπεται νὰ προσβάλλῃ τὴν δημοσίαν τάξιν ἢ τὰ χρηστὰ ἤθη. Ὁ προσηλυτισμὸς ἀπαγορεύεται».

Εἰς τὰ προεκτιθέμενα θὰ ἠδύνατο νὰ παρατηρηθῇ ἀφοῦ καὶ συνταγματικῶς «ὁ προσηλυτισμὸς ἀπαγορεύεται» δὲν ἀποτελεῖ τοῦτο προστασίαν τῆς 'Ελλαδικῆς 'Εκκλησίας ἀρκοῦσαν;

Περιορίζομαι ἐνδεικτικῶς νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 480/92 ποινικὴν ἀπόφαση τοῦ Ἀρείου Πάγου, μετὰ τὴν ὁποία ἐρμήνευσε τὰ εἰς τὸ Σύνταγμα «ὁ προσηλυτισμὸς ἀπαγορεύεται».

Ὁ Ἀρειος Πάγος ἐδέχθη: «Ἡ ἐλεύθερη 'Εκκλησία τῆς Πεντηκοστῆς δὲν διαφέρει ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴ Χριστιανικὴ πίστιν μετὰ συνέπεια ἢ ταῦτίσιν της νὰ ἀποκλείει τὸν προσηλυτισμὸν. Εἶναι ἀντίθετη μετὰ τὴν ἀρχὴ τῆς ἰσότητος ἢ δυσμενῆς μεταχείρισιν τῶν ἄλλων θρησκειῶν καὶ δογμάτων. Ἡ **ἀπαγόρευσις** τοῦ προσηλυτισμοῦ ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς πιστοὺς τοῦ 'Ορθόδοξου δόγματος».

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ νομολογία τῶν ἀνωτάτων Δικαι-

στηρίων υποχρεώνει εις συμμόρφωση τὰ κατώτερα δικαστήρια τῆς οὐσίας, αἱ ἀποφάσεις τῶν ὀπίω, ἀντιτιθεμένοι νομικῶς πρὸς τὴν νομολογία διὰ τῶν ἀναιρετικῶν ἀποφάσεων, θὰ ἀναιρούνται διὰ νὰ διασφαλίζεται τὸ ἐνιαῖο τῆς δικαστικῆς κρίσεως καί, ὅταν ἡ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου δέχεται «ὁ προσηλυτισμὸς ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς πιστοὺς τοῦ Ὁρθοδόξου δόγματος», ποία διασφάλιση παρέχεται εις τοὺς ἱεροκήρυκας καὶ ἐφημερίους τῆς Ὁρθόδοξης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας εις τὰς προσπάθειάς των νὰ διαφυλάξουν τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ τοὺς λύκους τῶν ἑτεροδόξων, τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν πάσης φύσεως ἐχθρῶν τῆς Ὁρθοδοξίας;

Πέραν ὁμως τῶν ἀνωτέρω ἢ προστασία διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ προσηλυτισμοῦ, ἀφοῦ ὁ ἰσχύων Ποινικὸς Κώδιξ δὲν περιέλαβε ρητὴ διάταξη κατὰ τοῦ προσηλυτισμοῦ καὶ κυρώσεων αὐτοῦ ἀλλὰ ἀρκεῖται εις τὰ ἄρθρα 198, 199, 200 ἢ καὶ 175, 176 περὶ κακοβούλου βλασφημίας, καθυβρίσεως θρησκευμάτων, ἀντιποιήσεως ἀσκήσεως ὑπηρεσίας λειτουργοῦ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, καὶ ἀσκεῖται διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 2 τοῦ Α.Ν. 1363/1938, ὅπως ἔχει τροποποιηθῆ μετὰ τὸ ἄρθρο 2 τοῦ Α.Ν. 1672/1939, κατὰ τὸ ὁποῖο ὁ προσηλυτισμὸς ἀποτελεῖ ποινικὸν ἀδίκημα καὶ διαπράττεται διὰ πάσης φύσεως παροχῶν, δι' ὑποσχέσεως τοιοῦτων, ἄλλης ἠθικῆς ἢ ὑλικῆς περιθάλψεως, διὰ μέσων ἀπατηλῶν, διὰ καταχρήσεως τῆς ἀπειρίας, ἢ ἐμπιστοσύνης ἢ ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἀνάγκης, τῆς πνευματικῆς ἀδυναμίας, ἢ κουφότητος ἄμεσος ἢ ἔμμεσος προσπάθεια πρὸς διεΐσδυση εις τὴν θρησκευτικὴν συνείδηση «ἐπὶ σκοπῶ» μεταβολῆς τοῦ περιεχομένου αὐτῆς.

Ἐναντι τῶν ἀνωτέρω, τὰ ὁποῖα εἶχον συνταγματικὴ κάλυψη ὑπὸ τὸ καθεστῶς τῆς συνταγματικῆς «ἀνεξίθρησκείας» ἔχει ἀντιταχθεῖ ὅτι, μετὰ τὴν δι' ἄρθρου 13 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος κατοχύρωση τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, οἱ ἀνωτέρω ἀναγκαστικοὶ νόμοι, οἱ ὁποῖοι μάλιστα ἔχουν νομοθετηθῆ σὲ περίοδο δικτατορίας, δὲν ἔχουν συνταγματικὴ κάλυψη.

Τὸ θέμα ἔχει τεθεῖ καὶ ἐνώπιον τῶν ποινικῶν δικαστηρίων, τὰ ὁποῖα μέχρις ὥρας δὲν ἔχουν ἀποφανεῖ σχετικῶς. Ἐχει ἐκδοθεῖ ἢ ὑπ' ἀριθμὸν 421/91 ἀπόφαση τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἢ ὁποῖα δὲν ἀποδέχεται ὅτι αἱ διάταξεις διὰ τὴν ἴδρυση εὐκτηρίων οἰκῶν ἑτεροθρήσκων ἢ ἑτεροδόξων ἔχουν καταργηθεῖ μετὰ τὰ ἄρθρα 111 παρ. 2, 13, σὲ συνδυασμὸν μετὰ τὸ ἄρθρο 25 τοῦ Συντάγματος. Τὸ ἄρθρον 25 κατοχυρώνει τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου. Στὴν ἀπόφαση ὑπάρχει μειοψηφία. Ὁ κίνδυνος ὁμως ὑφίσταται νὰ τεθῆ λόγος ἀναιρέσεως εις «καταδικαστικὴ ἀπόφαση διὰ προσηλυτισμὸν».

Πρέπει ἐπίσης νὰ παρατηρηθῆ ὅτι, τὰ ποινικὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας εις κατηγορίας διὰ προσηλυτισμὸν εἶναι πολὺ διστακτικὰ ἀπὸ τὸν φόβον ἀντισυνταγματικότητος καὶ ἢ διοίκηση τοῦ Κράτους, πρὸ τοῦ κινδύνου νὰ κατηγορηθεῖ ὅτι στὴν Ἑλλάδα παραβιάζεται ἢ θρησκευτικὴ ἐλευθερία, ἀποφεύγει νὰ λαμβάνει μέτρα προστασίας ἀπὸ τὸν προσηλυτισμὸν καί, παρὰ τὰς δια-

μαρτυρίας καὶ ἐντόνους παραστάσεις τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου, ἀφήκε νὰ οἰκοδομηθῆ πολιτεία ὀλόκληρος ἐχθρῶν τῆς Ὁρθοδοξίας εις μὴ ἀπέχουσαν πολὺ ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα περιοχῆ.

Τὰ εις τὴν ὑπ' ἀριθμ. 3178/76 ἀπόφαση τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, μετὰ τὴν ὁποία ἐρμηνεύθηκε τὸ ἄρθρο 3 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος ὅτι: «ὁ κοινὸς νομοθέτης δὲν δύναται διὰ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου νὰ χωρήσῃ μέχρι θεμελιώδους μεταβολῆς βασικῶν διοικητικῶν θεσμῶν, καθιερωμένων παγίως ἀπὸ μακροῦ ἐντὸς τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας» δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ἀπὸ τὸν κοινὸν νομοθέτη καὶ ἀκόμη οὔτε ἀπὸ τὸ Σ.τ.Ε.

Ἀπόδειξη ὅτι, εις τὰ ἀνωτέρω δεκτὰ γενόμενα ἀπὸ τὴν προαναφερομένη ἀπόφαση τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὁ κοινὸς νομοθέτης ἀντελήφθη ὅτι ἐμποδίζεται συνταγματικῶς εις τὰς νομοθετικὰς ρυθμίσεις τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, δὲν ἐδεσμεύθη οὔτε τὸ Τμήμα τοῦ Σ.τ.Ε., τὸ ὁποῖον μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1198/92 ἀπόφασί του ἔκρινε, ὡς μὴ στηριζόμενον εις νόμον τὸν διορισμὸν ὑπὸ τῆς Ἱεράς Συνόδου Μητροπολίτου Ἐξάρχου εις ταρασσομένη Μητρόπολιν καὶ ἀπέρριψε τὰς ἀπόψεις τῆς Ἐκκλησίας, ἢ ὁποῖα ἀνεφέρθη καὶ εις τὰ εις τὴν ὑπ' ἀριθμ. 3178/76 ἀπόφαση τῆς Ὀλομελείας καὶ ἀπέδειξε, διὰ συγκεκριμένων περιπτώσεων, ὅτι ὁ θεσμὸς τοῦ Ἐξάρχου, διαφέρων ἀπὸ τὸν θεσμὸν τοῦ Τοποτηρητοῦ, πρὸς προβλεπεται διὰ τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ νόμου περὶ Κ.Χ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀποτελεῖ πάγιον καὶ θεμελιώδη διοικητικὸν θεσμὸν, τὸν ὁποῖον ἢ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία χρησιμοποιοῖ ἐπισημῶς, ἀπὸ τὸ ἔτος 1200 καὶ διὰ τοῦ ὁποῖου ἐπιδιώκεται ἢ ἐπίλυση ἀναφαινομένων ὀξυτήτων εις Τοπικὰς Ἐκκλησίας ἐκ διαφόρων λόγων καὶ ἀποκατάσταση τῆς ἡρεμίας.

Πάγιος ἐπίσης θεσμὸς διοικητικὸς ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας εἶναι καὶ ἢ ὑπὸ τῆς διοικήσεως αὐτῆς, ἀσκηση τῆς Ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας διὰ τῆς ὁποίας, πρὸς τὸ γενικώτερον συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖον ἀναγνωρίζεται καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 4113/83 ἀποφάσεως Ὀλομελείας τοῦ Σ.τ.Ε., ἢ διοικήσεις τῆς Ἐκκλησίας ἐπιλύει τὰ ἀνακύπτοντα εις τὴν ζωὴν αὐτῆς ζητήματα, ἀποφευγομένων ἀδιεξόδων καὶ ἐπιλυομένων τῶν εις τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς ζῶντα θεῖον Ὄργανισμὸν, διαταράξεων τῆς Ἐνότητος. Ὁ γράφων ἐνθυμεῖται ὅτι, κατὰ τὴν συζήτηση σχετικῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τῆς Ὀλομελείας, ἢ ὁποῖα ἐξέδωσε τὴν προαναφερομένη ἀπόφαση, δύο Μέλη τῆς Ὀλομελείας μετὰ ἀποφασιστικὴ ψήφου ἠρώτησαν «πῶς θέλετε νὰ κρίνουμε ἂν ἢ Ἐκκλησία στὴν συγκεκριμένη περίπτωσιν τοῦ αἰτούντος ἐφήρμοσε ἢ ὄχι ὀρθῶς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν οἰκονομία τὴν ὁποία ἐπικαλεῖσθε πρὸς δικαιολόγησιν τῶν ἀποφασισθέντων, ἂν προηγουμένως δὲν συνειδητοποιήσουμε ποία εἶναι ἢ ἔννοια τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Οἰκονομίας»;

Εἰς τὰ ἀνωτέρω ἢ ἀπάντησιν ἤτο. «Θίγετε ζήτημα ποῦ ἐκπηγάξει ὡς διοικητικὸς θεσμὸς τῆς Ἐκκλησίας

από τους διέποντας την ζωή της Ίερους Κανόνες και Παραδόσεις. Καί την μεγαλύτερα επίμελεια αν επίδειξει τὸ Δικαστήριο εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ ὑπεισέλθῃ εἰς τὸ ἀπὸ αἰώνων πνεῦμα τῶν Ἱ. Κανόνων καὶ ὑπάρχει κίνδυνος νὰ καταλήξῃ τὸ Δικαστήριον τὸ ὀλιγώτερον εἰς παρερμηνεία τῆς ἀληθοῦς καὶ μὴ ἐλεγχομένης ἀκυρωτικῶς ἐννοίας καὶ ἐφαρμογῆς, ἀπὸ τὴν διοίκηση τῆς αὐτοδιοικήτου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀρχῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας. Διὰ τὴν ἐνασχόληση μὲ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον θίγεται μὲ τὴν ἐρώτηση εἰς τὸν χώρον τῆς Ἐκκλησίας ἐλάχιστος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν Κανονολόγων».

Προσωπικὰ δέχομαι τὴν γνώμη τῶν Κανονολόγων ὅτι, ἡ ἐκκλησιαστικὴ οἰκονομία ἐφαρμόζεται ἀπὸ τὴν διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας, ὄχι μόνον ὑπὲρ τῶν διοικουμένων ἀπὸ τὴν αὐτοδιοικήτον Ἐκκλησίαν ἀλλὰ καὶ ἐναντίον των.

Ἡ Ὁλομέλεια μὲ τὴν προαναφερομένη ἀπόφαση ἀπεδέχθη «τὸ γενικώτερο συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας», ἐπικρατέστερο τοῦ ἀτομικοῦ καὶ δὲν ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ἀσκηση τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Οἰκονομίας, καὶ τοῦτο ὀρθότατα.

Πέραν τῶν ἀνωτέρω καί, διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας, ὁ διαχωρισμὸς τῶν Ἱερῶν Κανόνων εἰς δογματικούς καὶ διοικητικούς δὲν εὐρίσκει σύμφωνον τὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολικὴ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, διὰ τὴν ὁποία προέχουν οἱ Ἱεροὶ Κανόνες κατὰ τοὺς ὁποίους δὲν ὑπάρχει διαίρεση τῶν Ἱ. Κανόνων.

Ἡ ἀνωτέρω ἐρμηνεία δὲν εἶναι γενικῶς ἀποδεκτὴ καὶ ἀπὸ τὴν θεωρία καὶ τὴν Θεολογία.

Διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολικὴ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, διὰ τοῦ ἀρθρου 3 παρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, προστασία τῶν Ἱερῶν συνοδικῶν καὶ ἀποστολικῶν Κανόνων καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως εἶναι ἀδιαίρετος, συνδυαζομένη καὶ μὲ τὴν εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον ὑποχρέωση τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας νὰ τηρεῖ τούτους **ἀπαρσαλεύτως**, ὅπως τοὺς τηροῦν ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία καὶ ὅλαι αἱ Ὁμόδοξοι Ἐκκλησίαι, μετὰ τῶν ὁποίων ἡ Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία, καὶ κατὰ συνταγματικὴ ἐπιταγή, «ὑπάρχει ἀναποσπάστως ἡνωμένη».

Τὴν διαίρεση τῶν Ἱερῶν Κανόνων εἰς περὶ τὸ δόγμα, ποὺ ἔχουν τὴν συνταγματικὴ κατοχύρωση, καὶ διοικητικούς εἰς τοὺς ὁποίους δὲν «ἐπεκτείνεται» κατὰ τὴν προαναφερομένη ἀπόφαση τῆς Ὁλομελείας τοῦ Σ.τ.Ε. καὶ τὴν νομολογία, ἡ συνταγματικὴ προστασία διὰ τοῦ ἀρθρου 3 παρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, δὲν ἀποδέχεται ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ ἀντίθετα ποὺ παρεισέφρυσαν εἰς τὸ Ν.Δ. 126/1969, παρεισέφρυσαν εἰς τὴν περίοδον τοῦ Πραξικοπήματος κατὰ τῆς συνταγματικῆς νομιμότητος τῆς Πολιτείας καὶ προεκάλεσαν ἔντονη ἀντίθεση τῆς Μεγάλῃς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ὑπῆρξε μία ἀπὸ τὰς αἰτίαι νὰ ἀκολουθήσῃ ἰσόκυρος πρὸς τὸ Σύνταγμα, συντακτικὴ πράξη, μὲ τὴν ὁποία ἀνετέθη στὴν ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας μόνῃς ἀρμοδίας, ἡ ἀποκατάσταση τῆς Κανονικῆς τάξεως καὶ ἡ ἀπάλειψη

τῶν ἀντικανονικῶν καὶ ἀντισυνταγματικῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 126/69, διὰ τοῦ ἰσχύοντος Καταστατικοῦ Χάρτου (ν. 590/77) ὁ ὁποῖος, ὅπως προαναφέρεται, καταρτίσθηκε εἰς σχέδιο ἀπὸ εἰδικῶς συσταθεῖσαν μεικτὴ κληρικολαϊκὴ Ἐπιτροπὴ, ἐτέθη ὡς σχέδιον ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ψηφίσθηκε ἀπὸ τὴν Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν Κωδίκων.

Περαιτέρω ἡ ἐπιφύλαξη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς ὅσα δέχθηκε ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 3178/76 ἀπόφαση, ποὺ ἐρμήνευσε τὰ εἰς τὸ ἄρθρον 3 παρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, καὶ εἰδικώτερα ἀναφορικὰ μὲ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργοῦ ἐλέγχου νομιμότητος τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Πράξεων, εἶναι δικαιολογημένη διότι, διὰ τοῦ ἐλέγχου εἶναι δυνατὸν νὰ ὀδηγηθούμε εἰς ἐπεμβάσεις ἐπὶ τοῦ αὐτοδιοικήτου τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἀνωτέρω ἐπιφύλαξη εὐρίσκει ἔρεισμα στὸ ἰσχύον Σύνταγμα τὸ ὁποῖον κατοχυρώνει διάφορον αὐτοδιοικήτο τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ αὐτοδιοικήτο τῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων (ἄρθρον 16 παρ. 5) καὶ Ὁργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως (ἄρθρον 102).

Τὸ Σύνταγμα, μὲ τὸ ἄρθρον 3 παρ. 1, δὲν προβλέπει ἐλεγχὸ καὶ ἐποπτεία τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ὑπουργὸς νομιμοποιεῖται κατὰ τὸ Σύνταγμα σὲ ἐλεγχον νομιμότητος μόνον τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐκείνων πράξεων, διὰ τὰς ὁποίας προβλέπεται ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἐκδοσις διατάγματος, τὸ ὁποῖον ἐκδίδεται «πρωτᾶσει τοῦ Ὑπουργοῦ» ὅπως εἶναι τὸ, ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 26 Κ. Χάρτου, προβλεπόμενον διάταγμα ἀναγνωρίσεως ὑπὸ τῆς Πολιτείας τοῦ ἐκλεγέντος ὑπὸ τῆς ἱεραρχίας Μητροπόλεως διὰ τὴν πλήρωση χηρευούσης Μητροπόλεως.

Τῆς ἀναγνωρίσεως ἀκολουθεῖ, ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὄχι τῆς Πολιτείας, ἡ «κατάστασις» τοῦ ἐκλεγέντος καὶ ἀναγνωρισθέντος Μητροπολίτου «κατὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν τάξιν».

Ἀντιθέτως, προκειμένου περὶ τοῦ αὐτοδιοικήτου τῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων, διὰ τῆς παραγράφου 5 τοῦ ἀρθρου 16 τὸ Σύνταγμα ὀρίζει: «Τὰ ἰδρύματα ταῦτα τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ κράτους» καὶ διὰ τῆς παραγράφου 6 ἰδίου ἀρθρου ὀρίζεται: «Οἱ καθηγηταὶ τῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων εἶναι δεημόσιοι ὑπάλληλοι» ἰδιότητα τὴν ὁποίαν, ὅπως ἔχει δεχθῆ ἡ νομολογία καὶ τῶν τριῶν ἀνωτάτων δικαστηρίων τῆς χώρας, δὲν ἔχουν οἱ Μητροπολίται οἱ ὁποῖοι εἶναι θρησκευτικοὶ λειτουργοί.

Προκειμένου ἐπίσης διὰ τὸ αὐτοδιοικήτον τῶν ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως τὸ ἰσχύον Σύνταγμα, διὰ τῆς παραγρ. 5 τοῦ ἀρθρου 102 σαφῶς ὀρίζει: «Τὸ κράτος ἀσκεῖ ἐποπτείαν ἐπὶ τῶν Ὁργανισμῶν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως».

Ἐποπτείαν δὲν ἀσκεῖ ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ νὰ ἀποσαφηνισθῇ τοῦτο, μὲ τὸν ἰσχύοντα νόμον περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου, καταργήθηκε ἡ παρῶσα Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου εἰς τὰς συνεδρίας τῶν θεσμοθετημένων συλλογικῶν Ὁργάνων αὐτοδιοι-

ΕΠΙΣΗΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ *

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Αριθ. Πρωτ. 900 'Αθήνησι τῆ 17.3.1993
 Διεκπ. 380

Παναγιώτατε καὶ Θεϊότατε 'Αρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικῆ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν Μετροιότητος, Κύριε Βαρθολομαίε, τὴν Ὑμετέραν θειοτάτην Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερῆδιστα προσαγορεύομεν.

'Επέστη καὶ αὐθις ἡ τῶν Ἑορτῶν Ἑορτὴ καὶ ἡ τῶν Πανηγύρεων Πανήγυρις, ἡ τοῦ Χριστοῦ λαμπροφόρος Ἀνάστασις. Χριστὸς γὰρ ἐγεθεις ἐκ νεκρῶν χαρὰν ἐμήνυσε πάσῃ τῇ Οἰκουμένῃ. Τῆς χαρᾶς δὲ ταύτης ἔμπλεοι γενόμενοι καὶ τῆς Ἀναστάσεως τὴν πείραν εἰληφότες, ὑμνοῦμεν τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ζωῆς, τὸν τὸν Ἄδην σκυλεύσαντα καὶ ἐκ τῆς αὐτοῦ τυραννίδος ἡμᾶς ἐλευθερώσαντα.

Τὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα καὶ τὰ πάντα φωτίσαν-

* Ὅμοια Γράμματα ἐστάλησαν καὶ πρὸς τοὺς Προκαθημένους τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

κῆσεως τῆς Ἐκκλησίας, Ἱεραρχίαν καὶ Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδον, ποὺ ἀναφέρονται εἰς τὸ ἄρθρον 3 παράγρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος.

Μὲ τὸν ἰσχύοντα Καταστατικὸν Χάρτην ὁ Ὑπουργὸς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ συγκαλεῖ εἰς συνεδρίαν τὰ προαναφερόμενα ὄργανα διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὁποῖα ἔχουν καὶ τὴν ἀναγνωριζομένην ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας δικαιοδοσίαν νὰ νομοθετοῦν διὰ τῶν ἐκδιδομένων Κανονισμῶν, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, διὰ τὴν ὀργάνωση τῆς ἐσωτερικῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ διὰ τῶν ὁποίων ρυθμίζονται καὶ τὰ τῆς ἀρμοδιότητος καὶ δικαιοδοσίας τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν διοίκηση καὶ διαχείριση τῆς περιουσίας της, διὰ νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὰ ἐνδεικτικῶς ἀναφερόμενα.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, συμφωνοῦν μὲ τὰ ἀνωτέρω, δέχεται ὅτι ὁ ἔλεγχος νομιμότητος τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπὶ ἐκλογῆς Μητροπολιτῶν περιορίζεται μόνον εἰς τὴν διακρίβωση ἐὰν ἐτηρήθησαν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, μὴ δικαιουμένου νὰ μεταβάλλει τὴν περὶ πληρώσεως ἀπόφαση τῆς Ἱεραρχίας ὡς ἀρμοδίου Ὁργάνου, τὸ ὁποῖον στὴν περίπτωση ἀκυρώσεως διὰ τὸν προειρημένον λόγον ἐκλογῆς ἐπαναλαμβάνει τὴν ἐκλογὴν.

'Επιβεβαίωση τῶν ἀνωτέρω ἐκτιθεμένων ἀποτελεῖ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 2548/73 ἀπόφαση τῆς Ὀλομελείας τοῦ

τα προσκυνούντες οὐ παυόμεθα' ἐπινίκιον οὖν ὠδὴν ψάλλομεν τῷ λυτρωτῇ ἡμῶν Θεῷ:

Χριστὸς Ἀνέστη!

Τοιαύτη ἐπὶ τῇ χαρμοσύνῳ τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσει χαίροντες χαρᾷ ἐπικοινωνοῦμεν εὐκαιρῶς μετὰ τῆς Ὑμετέρας ἀγαπητῆς ἐν Κυρίῳ Πρωθεραρχίας καὶ τὸν πανευφρόσυτον ἀναστάσιμον χαριετισμὸν Αὐτῆ καὶ πάσῃ τῇ περὶ Αὐτὴν σεπτῇ τῶν Ἱεραρχῶν χορεία, τῷ κλήρῳ καὶ τῷ θεολέκτῳ λαῷ διαβιβάζοντες, δεόμεθα τοῦ θανάτῳ τὸν θάνατον πατήσαντος Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως διαφυλάττῃ Αὐτὴν ἐν ὑγείᾳ εἰς ἔτη πολλὰ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἁγίας Αὐτοῦ Ἐκκλησίας καὶ κρατύνῃ Αὐτὴν ἐν τῇ ἀγρύπνῳ Αὐτῆς μερίμνῃ ὑπὲρ τοῦ Χριστεπωνύμου λαοῦ.

Χριστὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, τὸ φῶς τῆς Ζωῆς, ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια, μεταστρέψοι τὸν παραπαιόντα σύγχρονον κόσμον ἐπὶ τὴν ἐν Αὐτῷ ἀμετάπτωτον χαρὰν καὶ διαρκῆ εἰρήνην, παρέχων δ' ἅμα πᾶσιν ἡμῖν ἐκτυπώτερον Αὐτοῦ μετασχεῖν ἐν τῇ ἀνεσπέρῳ ἡμέρᾳ τῆς Αὐτοῦ Βασιλείας.

Ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ αὐθις κατασπαζόμενοι Ὑμᾶς φιλήματι ἑορτίῳ ἐπὶ τῇ λαμπροφῶρῳ Ἀναστάσει Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν διατελοῦμεν

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος

Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (NoB 22,279) μὲ τὴν ὁποία ἐγινε δεκτὸν ὅτι, ἡ ἀπόφαση τῆς Ἱ. Συνόδου περὶ χάριτος εἰς «καταγνωσθεῖσαν» Κανονικὴ ποινὴ κατὰ κληρικοῦ ἢ μοναχοῦ, εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν Ὑπουργὸ ὁ ὁποῖος, ὅπως προβλέπεται ἀπὸ τὸ ἄρθρο 155 τοῦ νόμου 5383/32 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας» ὅπως ἀντικαταστάθηκε διὰ τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ νόμου 898/43 καὶ ἰσχύει, ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς δὲν προτείνει τὴν ἐκδοσὴ τοῦ διατάγματος, ἢ περὶ χάριτος ἀπόφαση εἰς κληρικὸν ἢ μοναχὸν εἶναι κατὰ πάντα ἰσχυρὴ καὶ χωρὶς διάταγμα.

Τὰ προεκτιθέμενα γενικὰ δὲν εἶναι θεωρητικῆς μόνον ἀπόψεως. Ἀποτελοῦν καὶ μακρὰν ἐμπειρία διακονίας τοῦ γράφοντος εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, εἰς τὸ ὁποῖον, ἐγγράφως καὶ προφορικῶς, ἐπὶ ἔτη ἐκτίθενται αἱ Κανονικαί, συνταγματικαί, διοικητικαὶ καὶ γενικὰ νομικαὶ ἀπόψεις τῆς Αὐτοκεφάλου καὶ αὐτοδιοικητοῦ Ἐκκλησίας εἰς τὴν προσπάθεια περιφρουρήσεως τοῦ, διὰ τῶν Ἱ. Κανόνων καὶ τοῦ Συντάγματος, κατοχυρωμένου αὐτοδιοικητοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι, τὸ ἀνώτατο ἀκυρωτικὸ δικαστήριον θὰ ἐπανεξετάσῃ τὴν νομολογία του σχετικὰ μὲ τὴν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 3 παρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚ. ΛΙΛΑΙΟΣ

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΣΟΦΙΑΣ

ΤΡΙΑ ΔΟΚΙΜΙΑ ΥΨΗΛΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΒΡΕΤΑΝΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΤΟΥ «ΓΝΟΦΟΥ ΑΓΝΩΣΙΑΣ»

ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΘΕΙΣ ΣΤΗΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΑ Κ. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

ΕΝΑ ΔΟΚΙΜΙΟ ΠΟΥ ΟΝΟΜΑΖΕΤΑΙ ΒΕΝΙΑΜΙΝ (Θεωρία)*

Κι ἂν μιλήσουμε γιὰ τὶς πνευματικὲς χάρες του καὶ τὶς οὐράνιες γλύκες, αὐτὲς πὰ ἀποπνευματώνουν μὲ τὴν ἀφθονία τους ὅλη τὴ συναισθηματικὴ ὑπαρξή του.

Ἀκριβῶς ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ, σ' αὐτὸ τὸ στάδιο, βρίσκεται καὶ κατοικεῖ ἀνάμεσα στὶς δύο ἀκρότητες τῆς παρούσας θνητῆς, πρόσκαιρης, γήινης διαβίωσης καὶ τῆς μακάριας, ἀθάνατης καὶ αἰώνιας ζωῆς. Ὁ ἀφοσιωμένος ποὺ ἀνεβαίνει σ' αὐτά, στὸ ὄρος τὸ ἅγιο τῆς ὑψηλῆς πνευματικότητας, ἔχει τὸ ἓνα πόδι στὴ γῆ, τὸ ἄλλο του δὲ πόδι πατάει συχνὰ - πυκνὰ στὴν αἰωνιότητα. Τὰ δύο αὐτὰ τὰ ἐκφράστηκεν ὁ Οὐρανοβάμονας Ἀπόστολος Παῦλος. Γιὰ τὴν πρώτη περίπτωση ποὺ ἔγραψε πρὸς τοὺς Ρωμαίους (Ρωμ. 7, 24) μὲ τρεμάμενη πέννα: Ποιὸς θὰ μὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τὸ θανατερό σῶμα ἐτοῦτο; Ἐνῶ γιὰ τὴ δεύτερη περίπτωση ἔγραψε μὲ ἀγαλλιαματικὴ ἀναμονὴ πρὸς τοὺς Φιλιππησίους (Φιλ. 1, 23): Ἦθελα νὰ ἀναλυθῶ (ὅπως θὰ ἐλέγαμε θέλω νὰ ἐλευθερωθῶ ἀπ' τὸ πρόσκαιρο τοῦτο σῶμα) καὶ νὰ εἶμαι ἀναπόσπαστα μὲ τὸν Χριστό μου. Κατὰ παρόμοιο τρόπο κινεῖται καὶ πάλλεται κάθε ψυχὴ ποὺ αἰσθάνεται σὰν Ἰσάχαρ, δηλαδὴ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴ γλυκύτατη ἀγαλλίαση, ὅπως συντελέστηκε ἀπ' τὸν Ἰσάχαρ.

Ὅλα τὰ πάρα πάνω ποὺ διατυπώθηκαν, μᾶς προτρέπουν ἄραγε νὰ περιφρονήσουμε ἐτούτῃ τὴν πρόσκαιρη ζωῆ; Ἴσως ναί, ἴσως ὄχι. Μᾶς τοποθετοῦν ἐμπρὸς στὸ σταυροδρόμι ποὺ μᾶς δείχνει τὸ δρόμο γιὰ νὰ διαλέξουμε καὶ νὰ μποῦμε στὸ δρόμο τῆς εὐλογίας; Ἴσως ναί, ἴσως ὄχι. Πάντως εἶναι βέβαιο, ὅτι μπορεῖ νὰ δεῖξῃ στὸν καθένα, πόσο βρίσκεται σ' ἐτούτῃ ἢ σ' ἐκείνῃ τῇ μεριά, καὶ ὅτι βρίσκεται ὅπως δὴποτε ἀνάμεσα σὲ δύο ἀκρότητες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ

**Πῶς τὸ τέλειο μῖσος γιὰ τὴν ἁμαρτία γεννιέται
μέσα μας**

Λοιπὸν μετὰ τὸν Ἰσάχαρ γεννήθηκεν ὁ Ζαβου-

λῶν, δηλαδὴ τὸ μῖσος γιὰ τὴν ἁμαρτία. Ἐδῶ πρέπει νὰ ὑπενθυμηθῇ, γιὰ τὴν ἐχθρότητα ἐνάντια στὴν ἁμαρτία, ποτὲ δὲν τὴν αἰσθάνεται τέλεια ἡ συναισθηματικότητα τοῦ ἀνθρώπου, προτοῦ νὰ γεννηθῇ ἡ πνευματικὴ χαρὰ καὶ ἡ ἐσωτερικὴ γλυκύτητα μέσα σ' αὐτὴ, καὶ νὰ γίνῃ αἰσθητὴ, καὶ δὲν λαμβάνει πείρα τους ὁ ἄνθρωπος, τῶν πνευματικῶν αὐτῶν ἀπολαύσεων, γιὰτὶ ἀκόμη δὲν ὑπῆρξε πραγματικὴ καὶ βαθεῖα αἴσθησις γι' αὐτὸ τὸ μῖσος κατὰ τῆς ἁμαρτίας, τοῦτο δὲ γιὰτὶ ἡ πνευματικὴ αἴσθησις καὶ οἱ ἄρρητες αὐτὲς οὐράνιες γλυκύτητες καὶ ἀπολαύσεις εἶναι οἱ μόνες ποὺ διδάσκουν τὸ ἀνθρώπινο πλάσμα τί εἶναι, καὶ πόσο ὀλέθρια εἶναι γιὰ τὴν ψυχὴ ἡ ἁμαρτία καὶ τί ἀπύθμενο κακὸ τῆς κάνει στὴν ψυχὴ.

Ἀφοῦ ὅμως ἡ ψυχὴ καταλάβῃ πολὺ ἢ λίγο καὶ ὅσο χρειάζεται, τὸ μέγεθος τοῦ κακοῦ ποὺ τῆς προξενεῖ ἡ ἁμαρτία, τότε τὸ μῖσος ποὺ ἀνάβει γι' αὐτὴν στὴν ψυχὴ, μετριέται μὲ τὸ μέγεθος τῆς βλάβης ποὺ μέσα της συντελέστηκε ἐξ αἰτίας της. Ὅταν, μιὰ ψυχὴ, μὲ τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ τὴν καταβαλλόμενη σκληρὴ προσπάθεια ἀνεβαίνει ψυχικὰ καὶ γεύεται τὴν πνευματικὴν χαρὰ, καταλαβαίνει ὅτι ἡ καθυστέρηση τῆς ἔλευσης τῶν πνευματικῶν αὐτῶν ἀγαλλιάσεων καὶ ἀνυψώσεων, ὀφείλονταν στὴν παρουσία τῆς ἁμαρτίας. Γιὰ τὸν λόγον αὐτόν, πάλι, ὅταν ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται ὅτι δὲν κατορθώνει νὰ σταθεροποιεῖται, καὶ ἐμπόδιο σ' ἐκεῖνο εἶναι ἡ ἀδυναμία τῆς μεταπτωτικῆς σαρκικότητας, ποὺ ἀποσταθεροποιεῖ τὶς οὐράνιες, γιὰ τὶς ὁποῖες μιλάμε, ἀπολαύσεις, ἐμβαθύνει περισσότερο καὶ ἀντιλαμβάνεται πόσο κακὸ τοῦ δημιουργεῖ ἡ ἁμαρτία, καὶ τὴν μισεῖ, ὅποια ἁμαρτία καὶ νὰ εἶναι. Ὁ Δαυὶδ αἰσθανόμενος τὰ πάρα πάνω αὐτὰ στὸν τέταρτο Ψαλμὸ καὶ στὸν στίχο 4, εἶπε: Ὁργίστεθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε, ποὺ ἐννοεῖ, ὅτι, ὀργίξου κατὰ τῆς ἁμαρτίας, ἀλλ' ὄχι κατὰ τῆς φύσης καὶ τῆς φύσης τοῦ ἀνθρώπινου γένους, γιὰτὶ ἀπὸ αὐτὰ προκύπτουν καὶ πολλὰ καλὰ.

Πρέπει ἀκόμη νὰ μὴ ξεχνοῦμε, ὅτι ἡ ὀργὴ καὶ τὸ μῖσος δὲν εἶναι ἀντίθετα πρὸς τὴν ἀγάπη. Ἡ ἀγάπη μᾶς διδάσκει πῶς νὰ ἀγαπᾶμε τὸν ἑαυτὸ μας καὶ τὸν

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 187 τοῦ ὑπ' ἀρ. 6 τεύχους.

πλησίον χριστιανό ή συνάνθρωπο. Σχετικά με αυτό ό άνθρωπος πρέπει να μισή την άμαρτία και να καταστρέφη τη φύση της. Έτσι καταστρέφει την άμαρτία και την ροπή για την άμαρτία, άλλ' όχι την ανθρώπινη φύση του άμαρτωλού. Ωστε μισούμε την άμαρτία αυτού ή εκείνου του συγχριστιανού μας, όμως τόν ίδιο τον άνθρωπο, παρ' ότι άμαρτωλό, τόν αγαπάμε. Αυτό έννοεί ό Προφητάνακτας Δαυίδ, όταν γράφη στον Ψαλμό 138, στο στίχο 22: μήπως δέν μισώ Κύριε αυτούς πού σέ μισούν; κ.λ.π., όπως και στον στίχο 104 του 118, επίσης, Ψαλμού γράφει: διά τούτο έμίσησα πάσαν όδδν ψεύδους. Γι' αυτό ήταν άναγκαίο τó ότι έγεννήθηκαν ό 'Ιούδας και ό 'Ισάχαρ πριν από τόν Ζαβουλών.

Γιατί ό άνθρωπος, έν είχε πρώτα αισθανθή μέσα του την αγάπη και την πνευματική χαρά, θά ήταν γι' αυτόν να αισθανθή στην ψυχή του επίσης τó τέλειο μίσος για την άμαρτία. Ό 'Ιούδας, ή με άλλα λόγια ή αγάπη, μάς διδάσκει πώς να μισούμε την άμαρτία στους έαυτούς μας και στους άδελφούς μας, τούς συνανθρώπους μας, και ό 'Ισάχαρ, ή χαρά της έσωτερικής θεϊκής γλυκύτητας, μάς διδάσκει γιατί πρέπει να μισούμε την άμαρτία. Ό 'Ιούδας μάς λέει: μίσησε την άμαρτία και αγάπα τόν άνθρωπο. Ό 'Ισάχαρ προσθέτει προτρέποντας: κατάστρεψε την άμαρτία και σώσε τόν άνθρωπο. Τελικά δέ οι άνθρωποι δυναμώνονται στο Θεό, στίς ούράνιες προσπάθειές τους και στα πνευματικά τους κατορθώματα, με τó τέλειό τους μίσος κατά της άμαρτίας και με την καταστροφή της. Για τούτο ό Ζαβουλών στο Κείμενο της Άγίας Γραφής αναφέρεται ότι: θά είναι και θά κατοικήση σέ λιμάνι πλοίων. Η Λεία, μόλις έγέννησε τόν Ζαβουλών αναφώνησε και είπε, όπως αναφέρεται στο στίχο 20 του 30 Κεφαλαίου της Γένεσης, ότι: ό Θεός με έπροίκισε με μεγάλη προίκα και ό άντρας μου θά εκλέξη πιά έμένα πού του έγέννησα έξι αγόρια. Ό Θεός, άληθινός Νυμφίος της ψυχής, εκλέγει μόνιμα την ψυχή και κατοικεί σ' αυτήν και τη δυναμώνει μέσα στο λιμάνι Του, με τίς πνευματικές χαρές και τη γλυκειά αγάπη του Θεού κι έτσι ή ψυχή ενεργεί άδιάλειπτα για την καταστροφή της άμαρτίας και της δικής της και τών άδελφών συγχριστιανών της, διαθέτοντας τέλειο και άσβεστο μίσος, κατά κάθε είδους άμαρτίας. Νομίζω ότι διατυπώθηκε καθαρά, γιατί έπραγματοποιήθηκε ή άνάλογη ντροπή και γέννηση του έπώνυμου του μίσους κατά της άμαρτίας, του άγοριού, του γεννήματος της Λείας και του 'Ιακώβ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

Πώς ή κατάλληλη ντροπή για την άμαρτία γεννιέται μέσα μας

'Αλλά, άν και ή ψυχή με τη Χάρη του Θεού, έ-

φτασε στο σημείο να αισθάνεται μεγάλο τó μίσος κατά της άμαρτίας, μπορεί από δω και πέρα να ζη χωρίς να άμαρτάνη; Βεβαίως όχι, είναι ή απάντηση. Κανένας δέν ήμπορεί ούτε να σκεφτή, ούτε να πη αντίθετα από ό,τι ό 'Απόστολος 'Ιωάννης έγγραψε στο στίχο 8 του Πρώτου Κεφαλαίου της 'Επιστολής του: «έν είπωμεν ότι άμαρτίαν ούκ έχομεν έαυτούς πλανώμεν και ή άλήθεια ούκ έστιν έν ύμίν». Κατηγορηματικά δέ τó ίδιο διδάσκει και ό 'Άγιος Αύγουστίνος, ό 'Επίσκοπος 'Ιπώνος 'Αφρικής, γράφοντας κατά τών αίρετικών Πελαγιανών. Η θλιβερή πραγματικότητα είναι ότι ποιός με την άγνοια και τόν σκοτισμό του νού του δέν άμαρτάνει στον κόσμο έντοίτο; Δυστυχώς κανείς δέν εξαιρείται από την άμαρτία. Επί πλέον δέ όχι λίγες φορές ό Θεός έπιτρέπει μεγάλες και άπóτομες πτώσεις σέ άμαρτία, άκόμη και εκείνων πού έχου ταχθεί να ύπηρετούν, και να διορθώνου αυτούς πού άμαρτάνου, κι αυτό, κατά Θεία παραχώρηση, όπως είπώθηκε πριν, γιατί έτσι μπορούν να μάθου οι άνθρωποι άπ' τη συντριβή και τη λύπη της πώσης, πόσον άφάνταστα ελεήμονας είναι ό Θεός και πόσον άνεκτικοί και καλοί πρέπει να είναι κι όλοι οι άνθρωποι προς τούς άμαρτάνοντες συνανθρώπους τους πού ζητούν τη βοήθειά τους στον άγώνα κατά της άμαρτίας. Άκόμη, τó πιό σπουδαίο είναι τó ότι αυτοί πού κατά τόν πιό πάνω πού έλέχθηκε τρόπο, πέφτου σέ άμαρτία, συμβαίνει να πέφτου σ' αυτό τó είδος της άμαρτίας, τó όποίο περισσότερο μισούσαν.

'Αλλά αυτή ή περιπτώτικα άμφίρροπη κατάσταση πού προξενείται, κάνει ώστε, μετά τó μίσος για την άμαρτία, να ξεπηδήσει ή άνάλογη αισχύνη από μέσα από την ψυχή του ανθρώπου. Κι έτσι μετά τόν Ζαβουλών γεννιέται ή Δείνα, όπως έγινε στην πραγματικότητα, και είναι αυτή ή μόνη θυγατέρα του 'Ιακώβ και της Λείας. Όπως δέ με τόν Ζαβουλών συμπίπτει τó μίσος για την άμαρτία, με τη Δείνα καταλαβαίνουμε αυτό πού δείχνεται, δηλαδή τη ντροπή για την άμαρτία, κι όχι μόνον αυτό, αλλά και τó ότι αυτός πού δέν αισθάνθηκε ποτέ την άλληγορικήν και μυστικήν έννοια του Ζαβουλών, ούδέποτε θά καταλάβη την έπίσης μυστική έμπειρία και την έννοια πού ύποκρύπτεται με τη Δείνα. Ό κακός κι άμαρτωλός άνθρωπος κι αυτός έχει κι αισθάνεται τó συναίσθημα της ντροπής, αλλά της άκατάλληλης ντροπής, αυτού του είδους. Έάν οι άνθρωποι έντρέπονταν, όπως θά ήταν σωστά και κατάλληλα, την άμαρτία, θά την έπρατταν σχεδόν σαν μία συνήθεια, θεληματικά κι ελεύθερα; Όχι. Άλλά ένώ ντρέπονται για τά παληά και τυχόν άκάθαρτα ρούχα του σώματός τους, δέν κάνουν τó ίδιο για τίς άκάθαρτες σκέψεις και τά άμαρτωλά αισθήματα της ψυχής τους. Έάν ύπολογίζεις ότι έχεις

κερδίσει τὴν Δεῖνα, σκέψου τὸ ἀκόλουθο: Θὰ ντρεπόσουν γιὰ τὶς κακὲς κι ἀμαρτωλὲς σκέψεις τοῦ μυαλοῦ σου καὶ γιὰ τὶς κακὲς ἐπιθυμίες τῆς καρδιάς σου τόσο, ὅσον θὰ ντρεπόσουν νὰ βρεθῆς ὀλόγυμος μπροστὰ στὸ βασιλῆα καὶ στοὺς αὐλικούς του; Ἐὰν ἢ ἀπάντησή σου εἶναι ὄχι, νὰ εἶσαι βέβαιος, ὅτι δὲν ἔχεις ἀποκτήσει τὴν ἀνάλογη καὶ κατάλληλη ποιότητα τῆς ντροπῆς στὸν ἐσωτερικό σου κόσμο, γιατί ντρέπεται λιγώτερο γιὰ τὰ κακὰ τοῦ μυαλοῦ καὶ τῆς ψυχῆς σου, παρ' ὅτι ἀπὸ τὴν γυμνότητα καὶ τὴν ἀκαθαροσία τοῦ σώματός σου. Ἐδῶ ξεχνᾷς ἀδικαιολόγητα, ὅτι ἡ δευτέρη γύμνια εἶναι ὀρατὴ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἔστω κι ἂν εἶναι βασιληάδες, ἐνῶ ἡ πρώτη, αὐτὴ τοῦ μυαλοῦ, τῆς καρδιάς καὶ τῶν συναισθημάτων σου, τὴ βλέπεις καὶ τὴ διαπερνᾷ ὁ Θεός, ὁ Οὐράνιος Πατέρας, οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι καὶ ὁ χορὸς τῶν Ἁγίων τοῦ Οὐρανοῦ.

Τὰ εἶπαμε λοιπόν, ὅσα εἶχαμε νὰ ποῦμε γιὰ τὰ ἑπτὰ τέκνα τῆς Λείας ποὺ μᾶς βοηθοῦν νὰ καταλαβαίνουμε τοὺς ἑπτὰ διαφορετικούς τρόπους τῶν συναισθημάτων, τῶν παρορμήσεων καὶ κινήσεων τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ εἶναι μερικὲς φορὲς νόμιμες καὶ ἄλλες φορὲς ἄνομες, ποὺ εἶναι ἄλλοτε κατάλληλες κι ἄλλοτε ἀκατάλληλες, ποὺ εἶναι μερικὲς φορὲς σὲ ἀνάλογα μέτρα κι ἄλλοτε ξεφεύγουν, δυστυχῶς, ἀπὸ τὸ πρέπον μέτρο, κι ἀπὸ τὸ κανονικό του ὄριο.

Ὅταν ὅμως εἶναι κατάλληλες καὶ στὰ πρέποντα, κι ἀνάλογα μέτρα καὶ στὰ θεμιτὰ ὄρια, εἶναι ἀρετές, ἐνῶ ἀντίθετα πέραν ἀπ' αὐτὰ εἶναι κακίες καὶ φανυλότητες. Ἐτσι ἀγαπημένε ἀδελφὲ ἔχε παιδιὰ, ὄχι μόνον ποὺ θὰ εἶναι τὰ κατάλληλα ἀλλ' ἀκόμη καὶ πρέποντα καὶ ποὺ θὰ ἀνταποκρίνονται στὰ μέτρα, θὰ εἶναι δὲ κι ἐκεῖνα κάτω ἀπὸ τὴν αὐστηρότητα τοῦ μέτρου. Κι εἶναι κατάλληλα αὐτὰ ποὺ εἶναι, ὅπως ἔπρεπε νὰ εἶναι σὲ βάση καὶ σὲ ἔκταση, κι ἀκατάλληλα, εἶναι ἐκεῖνα ποὺ ξεφεύγουν ἀπὸ τὶς ἀναλογίες καὶ ξεπερνοῦν τὰ ὄρια, καὶ ἐπιτρέπονται. Γιὰ παράδειγμα θὰ μπορούσε νὰ λεχθῆ ἔδῳ, ὅτι ὁ ὑπερβολικὸς φόβος, δημιουργεῖ ἀπελπισία κι ἡ πολλὴ λύπη σταλάζει μελαγχολία στὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν ρίχνει μέσα στὴν πίκρα ἀπ' τὴν κακὴ τοποθέτησή του κι ἐπὶ πλέον τὸν ξεραίνει ψυχικὰ καὶ τὸν κάνει ἀκατάλληλο νὰ δεχθῆ καὶ νὰ χαρῆ τὴν πνευματικὴ καὶ οὐράνια παρηγοριά, ποὺ χαρίζει ὁ Θεὸς Πατέρας. Ἄλλοτε ἢ χωρὶς ὄρια ἐλπίδα μας φέρνει στὸ κατώφλι τῆς ἀλαζονείας, μᾶς προπαρασκευάζει γιὰ γλίστρημα στὴν κολακεία καὶ στὴν αὐταπάτη, κι ἡ πέραν ἀπὸ τὸ δέον χαρὰ καὶ ἀπόλαυση μᾶς σπρώχνουν στὴν ἀκολασία καὶ στὴ διάλυση, τέλος ὅμως καὶ τὸ ἀλόγιστο μῖσος

γιὰ τὴν ἀμαρτία εἶναι ἀνοησία, εἶναι σὰν ἓνα εἶδος παραφροσύνης. Ὅπως περιγραφήκανε στὶς πάρα πάνω φράσεις, εἶναι οἱ μὲ τὰ ὀνόματα ποὺ ἀναφερθήκανε ἀρετές, ἀκαταλληλότητες καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ δέον καὶ ἀπὸ τὸ μέτρο, γι' αὐτὸ μετατρέπονται αὐτόματα σὲ ἐλαττώματα καὶ σὲ κακίες ἀφοῦ πρῶτα χάνουν τὴν ὀνομασία τους σὰν ἀρετές καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν ἔτσι νὰ ἀριθμηθοῦν μεταξὺ τῶν τέκνων τοῦ Ἰακώβ, δηλαδὴ μεταξὺ τῶν γεννημάτων τοῦ Θεοῦ, διότι ὑπὸ τὸν Ἰακώβ ἐννοεῖται καὶ συμβολίζεται ὁ Θεός, ὅπως ἔχει ἤδη λεχθῆ σὲ προηγούμενες σελίδες ἐτοῦτου τοῦ μικροῦ πνευματικοῦ δοκιμίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

Πῶς ἡ Διάκριση καθὼς καὶ ἡ Ἐνωση ἢ Θεωση γεννιῶνται στὸ νοῦ τοῦ ἀνθρώπου

Φαίνεται, ὅτι ἡ ἀρετὴ τῆς Διάκρισης εἶναι ἀναγκαιότατη γιατί εἶναι ἐκεῖνη ποὺ κυβερνᾷ ὅλες τὶς ἄλλες ἀρετές. Χωρὶς τὴν ὑπαρξὴ τῆς διάκρισης κάθε ἀρετὴ μετατρέπεται δυστυχῶς σὲ κακία, γι' αὐτὸ εἶναι τώρα ἀπαραίτητη ἡ ἔλευση τοῦ Ἰωσήφ, ποὺ ἀληθινὰ πραγματοποιεῖται μὲ τὴν γέννησή του, ἀπὸ τὴν Ραχήλ, ὁ δὲ πατέρας του ὁ Ἰακώβ τὸν ἀγαπάει περισσότερο ἀπ' ὅλα τὰ παιδιὰ του, ὅπως διαβάζουμε στοὺς στίχους 22-26 τοῦ 49 Κεφαλαίου Γένεσης, γιατί χωρὶς τὴν Διάκριση ποὺ ἐνσαρκώνει ὁ Ἰωσήφ, κανένα καλὸ, καμμιά ἀρετὴ οὔτε ἀποκτάται οὔτε προσεγγίζεται κι ἔτσι δικαιολογεῖται ἡ γέννηση τοῦ Ἰωσήφ, ποὺ ἔγινεν ἀργότερα καθὼς καὶ ἡ διάκριση, ποὺ τόσο ἰδιαίτερα ἀγαπιέται γιατί ἔξω ἀπ' τὴν διάκριση τίποτε, οὔτε ἐπιτυγχάνεται οὔτε κυβερνιέται, συνήθως δὲ ἐπιτρέπεται. Γιὰ τοῦτο νὰ παραξενευώμαστε γιὰ τὴν ἀργοπορημένη ἔλευσή της ἀφοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποκτηθῆ τέλεια διάκριση, ἐὰν δὲν προηγηθῆ ἡ πρακτικὴ, ἡ σκληρὴ προσπάθεια καὶ ἐργασία κι ἡ πείρα τῶν ιδιοτήτων ποὺ μιλήσαμε στὰ πάρα πάνω κεφάλαια; Διότι πρέπει πρῶτα νὰ ἐξασκηθοῦμε στὴν κάθε μία ἀρετὴ χωρὶς καὶ νὰ ὠφεληθοῦμε ἀπὸ αὐτὲς χωριστὰ καὶ ἰκανοποιητικὰ, πρὶν τὶς γνωρίσουμε ἐντελῶς καὶ πρὶν ξεκαθαρίσουμε ὅτι ἀφορᾷ στὴν κάθε μιὰ τους. Κατὰ τὴν ἀσκηση καὶ κατὰ τὴν πρόοδό μας σὲ ἕκαστη ἀπ' τὶς ἀρετές, ποὺ ἀναφέρθηκαν στὰ προηγούμενα, ἔχουμε συχνὰ πεσιμάτα καὶ ἀνασηκώματα, ὅμως ἀπ' αὐτὲς τὶς πτώσεις καὶ τὶς ἀνανήψεις μαθαίνουμε ἐμπειρικὰ καὶ μὲ πόνο, πόσο πρέπει νὰ προσέχουμε στὸν ἀγῶνα αὐτὸν καὶ πόσο πολὺ κοστίζουν οἱ ἀρετὲς ὄχι μόνον γιὰ τὴν ἀπόκτηση ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ συντήρησή τους.

(Συνεχίζεται)

ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ*

Στὴ συνέχεια τὸν λόγον ἔλαβεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Νικόδημος, ὁ ὁποῖος εἶπε:

*Σεβασμιώτατοι,
Κύριε Πρόεδρε τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς,
ἀγαπητοί μας συμπορευόμενοι καὶ συλλειτουργοί,
Ἀξιότιμοι Κυρίαὶ καὶ Κύριοι,*

Ἀπροσδόκητον ἐκπληξιν καὶ χαρὰν ἐδοκίμασα, ὅταν μετὰ 60 χρόνια ἀφ' ὅτου ἀπεφοίτησα ἀπὸ τὸ Ε' Γυμνάσιον τῶν Ἀθηνῶν, τὸ 1932, ἔλαβα τὴν εὐγενῆ πρότασιν καὶ πρόσκλησιν τοῦ Προεδρείου τοῦ Συλλόγου τῶν ἀποφοίτων τοῦ ἐν λόγω Γυμνασίου, νὰ εὐρεθῶ ἀπόψε, ὡς ἓνας ἀπὸ τοὺς τιμωμένους, ἐκ μέρους τῶν ὁμογαλάκτων μαθητῶν τοῦ ἀλησιμονήτου σχολείου μας, Μητροπολίτας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ προγραμματισθεῖσαν σὺναξιν καὶ τελετὴν.

Ὁμολογῶ ὅτι, εὐρισκόμενος ἤδη ἐν μέσῳ ἐκλεκτῶν ἀποφοίτων τοῦ σχολείου μας ἐκείνου, αἰσθάνομαι νοσταλγικὴν τὴν ἀνάμνησιν τῶν μαθητικῶν μας χρόνων. Καὶ ἡ ἀναπόλησις τῆς περιόδου τῶν σπουδῶν μεταφέρει τὴν σκέψιν μου ὄχι ἀπλῶς εἰς τὰ ἔτη τῆς νεότητος, ἀλλὰ περισσότερον εἰς τὴν ἀφετηριάν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξεκινήσαμεν, διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ὑψηλὴν θέσιν καὶ τὴν περιωπὴν, εἰς τὴν ὁποίαν σὺν Θεῷ ἀνήλθομεν.

Εὐχαριστοῦμεν τοὺς λαβόντας τὴν πρωτοβουλίαν τῆς διοργανώσεως τῆς παρουσίας τιμητικῆς δι' ἡμᾶς ἐσπερίδος. Πέραν δὲ καὶ ὑπεράνω πάσης προσωπικῆς προβολῆς ἡμῶν, τὴν ἐκδήλασιν ταύτην θεωροῦμεν ὡς ἀναφερομένην εἰς τὴν Μητέρα καὶ Κιβωτὸν τοῦ ἔθνους Ἐκκλησίαν, ἐν ὀνόματι τῆς ὁποίας ἡμεῖς, περιβεβλημένοι τὸ ὕπατον ἐν αὐτῇ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα, δεχόμεθα σήμερον τὸ σέβας τῶν "συμμαθητῶν" μας, παλαιῶν καὶ νεωτέρων ἀποφοίτων τοῦ Ε' Γυμνασίου Ἀθηνῶν, καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἀγάπην ἐκ μέρους τῶν παρισταμένων φίλων καὶ πολλῶν πνευματικῶν μας τέκνων. Ἀνταποδίδομεν δὲ πρὸς πάντας τὴν ἀγάπην μετὰ τῶν θερμότερων εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν ἡμῶν.

Ἰδιαιτέρως εὐχαριστοῦμεν τοὺς ἀβρόφρονας κ.κ. Ὁμιλητάς, τοὺς σκιαγραφήσαντας, μετ' ὑπερβαλλόντως ἔντονα χρώματα, τὴν προσωπικότητα καὶ τὸ ἔργον ἐνὸς ἐκάστου τῶν τιμωμένων Ἱεραρχῶν. Ἐξαιρέτως δ' ἐγὼ εὐχαριστῶ τὸν φίλον καὶ ἐκλεκτὸν συνεργάτην μου κ. Ἰωάννην Ἀθανασόπουλον, Λυκειαρχὴν τοῦ Ἀρσακείου Πατρῶν, δι' ὅσα εὐφημα ἢ ἀγάπη του εἶπε περὶ ἐμοῦ.

Εἶναι ὁμως ἐπιβεβλημένον νὰ φέρωμεν τὸν λόγον

εἰς τοὺς ἀειμνήστους Γυμνασιάρχας καὶ Καθηγητάς μας, παρὰ τοὺς πόδας τῶν ὁποίων ἐμαθητεύσαμεν καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἔλκομεν τὰς μορφωτικὰς μας ρίζας καὶ ἀνομολογοῦμεν αὐτοὺς ἐν πολλοῖς πνευματικῶν μας ὁδηγούς καὶ διδασκάλους.

Κατὰ τὴν ἰδικήν μου μαθητείαν Γυμνασιάρχει, ἀξιοὶ τῆς θέσεως αὐτῶν, ἐχρημάτισαν οἱ ἀειμνήστοι Νικόλαος Λιθοξόος καὶ Νικόλαος Παναγιωτόπουλος, φιλόλογοι ἀμφότεροι. Διὰ τὸν δεύτερον θὰ προσθέσω ὅτι ἦτο ἀδελφὸς τοῦ προκατόχου μου Μητροπολίτου Πατρῶν Θεοκλήτου Παναγιωτοπούλου, μετέπειτα Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος, μόλις δωδεκαετῆ μετ' ἐχειροθέτησεν "ἀναγνώστην", καὶ οὕτως ἀνέβηκα τὴν πρώτην βαθμίδα τῶν ἔξω τοῦ ἱεροῦ Βήματος κατωτέρων κληρικῶν, καὶ διεφάνη σαφῶς ὁ παιδιόθεν προσανατολισμὸς μου πρὸς τὴν ἱερωσύνην, ὅστις προοιωνίζετο τὴν ἐξέλιξίν μου εἰς τὸ ἱερατικὸν στάδιον. Σὺν Θεῷ, ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης οὐδὲ πρὸς στιγμὴν μετεκινήθη ἀπὸ τῆς θεοχαράκτου αὐτῆς γραμμῆς καὶ σφραγίδος, ἀντιθέτως μάλιστα τὰ ἐπακολουθήσαντα ἔτη τῶν γυμνασιακῶν καὶ τῶν θεολογικῶν σπουδῶν μου συνέβαλον εἰς τὴν ἐδραίωσιν καὶ ὠρίμανσιν τῆς ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἐνυπαρχούσης ἐκδήλου κλίσεως καὶ ἐπιλογῆς μου.

Περὶ δὲ τῶν Καθηγητῶν μας θὰ βεβαιώσω πρῶτον ὅτι μᾶς "ἔμαθαν γράμματα" μετ' ἰκανὴν πληρότητα. Καὶ ἐθεμελίωσαν ἔτσι ἐπάνω σὲ καλὰς βάσεις τὴν μόρφωσίν μας. Δεύτερον δέ, καὶ πολὺ σημαντικόν, μᾶς ἐνέπνεον τὸν σεβασμὸν —κάτι ποῦ σήμερον δυστυχῶς σπανίζει εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ διδασκόντων καὶ διδασκόμενων. Δι' ἡμᾶς αὐτὸ τὸ σέβας πρὸς τοὺς διδασκάλους μας ὄλων τῶν βαθμίδων, ἀπὸ τῆς κατωτάτης μέχρι καὶ τῆς ἀνωτάτης, ἦτο ἓνα ἐκ τῶν στοιχείων τῆς ἀγωγῆς, ποῦ προσλαμβάναμεν —μετὰ τὴν οἰκογένειαν— καὶ ἐκ τοῦ σχολείου. Καὶ εὐγνωμονοῦμεν διὰ τοῦτο τοὺς θεμελιωτὰς τῆς ἐν γένει ἠθικῆς ἀγωγῆς μας.

Δὲν θεωρῶ ἐπουσιῶδες νὰ ἀναφέρω ἓνα παράδειγμα, προσωπικόν μου μὲν, ἀλλὰ σχέσιν ἔχον μετὰ τὸ Γυμνάσιόν μας.

Ὡς ἱερεὺς εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐρχόμενος μετὰ τὸ «τράμ» ἀπὸ τὴν ἐνορίαν μου, διεκρίνα ἀνάμεσα στοὺς ἐπιβάτας τὸν ἄλλοτε καθηγητὴν μου εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ ἰκανὸν φιλόλογον τῆς τάξεώς μου. Καὶ ἐσηκώθηκα μετ' αὐθορμητισμὸν νὰ τοῦ παραχωρήσω τὴν θέσιν μου. Ἐκεῖνος βέβαια ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐδέχθη, σεβόμενος τὸ σχῆμά μου. Καὶ ἀπήντησε εὐγενῶς: «παρακαλῶ, καθήστε· τώρα τὰ προεσβεία μας διασταυρῶνται». Ἐκάθησα. Ἀλλὰ μετ' οὐλομένην. Ἐτσι εἴχαμε μάθει νὰ σεβώμεθα τοὺς καθηγητάς μας.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 196 τοῦ ὑπ' ἀρ. 6 τεύχους.

Υπήρξε όμως και συνέχεια, που του έδωσε το αίσημα της έγκραυήσεως' και της δικαιώσεως του έργου του ως εκπαιδευτικού και παιδαγωγού. Είχε προαχθή αργότερον εἰς Γυμνασιάρχην. Καὶ ὁ ὁμιλῶν, προϊστάμενος τότε τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν, ἐκλήθη νὰ τελέσῃ τὸν ἀγιασμὸν εἰς τὸ Γυμνάσιόν του —Α' Γυμνάσιον ἀρρένων Ἀθηνῶν, εἰς τὴν ὁδὸν Ἀδριανοῦ, περιοχὴν τῆς ἐνορίας τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ. Ὁ Γυμνασιάρχης ὑπεδέχθη τὸν παλαιὸν μαθητὴν του μετὰ τιμῶν. Καὶ μετὰ τὴν ἱεροτελεσίαν τὸν παρεκάλεσε νὰ ἀπευθίνη καταλλήλους συμβουλὰς πρὸς τοὺς μαθητὰς. Ἐνῶ δὲ τὸν προέπεμπε ἀναχωροῦντα μετὰ καταφανοῦς σεβασμοῦ, ἦτο ἐξ ἴσου καταφανὲς ὅτι ἐκαμάρωνε τὸν μαθητὴν του καὶ ἐβλεπεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ νὰ ἀντανακλάται καὶ ἡ ἰδική του συμβολὴ εἰς τὴν ἀνοδικὴν πορείαν καὶ ἐξέλιξιν ἐνὸς ἰδικοῦ του πνευματικοῦ ἀναστήματος. Εὐνόητον ὅτι καὶ ἐγὼ ἤμην εὐτυχὴς διότι ἔδωσα αὐτὴν τὴν χαρὰν εἰς τὸν διδάσκαλόν μου.

Ἀμοιβαίότης δεσμῶν πνευματικῶν καὶ αἰσθημάτων, με ὑπόβαθρον καὶ ὑποδομὴν τὸ σχολεῖον' τὸ Γυμνάσιόν μας.

* * *

Γενικώτερον' ἀπὸ τὰ νιάτα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης' ἀπὸ τὰ παιδιὰ τοῦ Γυμνασίου μας' καὶ ἀπὸ τὴν προσφορὰν τῶν ἀοιδίμων διδασκάλων καὶ καθηγητῶν μας, ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία —καὶ ἡ Ἐκκλησία μας— ἀπέκτησαν στελέχη κατέχοντα ἤδη ὑψηλὰς θέσεις καὶ λειτουργήματα καὶ ἀξιώματα.

Ἐὰν δὲ ὁ Σύλλογος τῶν ἀποφοίτων τοῦ Ε' Γυμνασίου θὰ ἠθελε νὰ τιμῆσῃ με ὁμοίως ἐκδηλώσεις τοὺς ἐφ' ὅλων τῶν ἐπάλξεων ἰσταμένους καὶ διαπρόποντας ὁμογαλάκτους ἡμῶν ἐπιστήμονας καὶ κοινωνικοὺς ἐργάτας, ὑψωθέντας μέχρι καὶ τῶν ἀνωτάτων βαθμίδων τῆς ὁμολόγου των ἱεραρχίας, δύσκολα θὰ ἐξαντληθῇ ὁ κατάλογος τῶν ἀξίων αὐτῆς τῆς τιμῆς.

Δι' ὅλους δὲ αὐτοὺς, γνωστοὺς μας καὶ ἀγνωστοὺς, ἐπώνυμους καὶ μὴ, συγκαίρομεν καὶ ἐγκραυχόμεθα. Ἡμεῖς δὲ εἰδικώτερον καὶ ἐπευλογοῦμεν πάντας τοὺς ἐκ τῆς αὐτῆς σχολικῆς ρίζης πνευματικὸς ἀδελφοὺς μας, εὐχόμενοι εἰς αὐτοὺς «πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθεν καταβαίνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φῶτων».

Ὁ Μητροπολίτης Καρυστίας καὶ Σκύρου Σεραφεῖμ

Κατόπιν σὸ βῆμα ἀνῆλθε ὁ κ. Βασ. Τζαννέτος, Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Συλλόγου Ἀποφοίτων τοῦ Ε' Γυμνασίου, πὸ μίλησε γιὰ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Σεραφεῖμ. Εἶπε:

Σεβασμιώτατε ἐκπρόσωπε τοῦ Ἀρχιεπ/που Ἀθηνῶν, Πανοσιολογιώτατε ἐκπρόσωπε τῆς Ἱεράς Συνόδου, Σεβασμιώτατοι, Κύριοι Καθηγηταί, Ἀγαπητοὶ συμμαθηταί, Κυρίες καὶ Κύριοι,

Μὲ μεγάλη μου χαρὰ δέχτηκα τὴν πρόταση τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ συλλόγου μας νὰ μιλήσω γιὰ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Σεραφεῖμ, ὁ ὁποῖος ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἦταν συμμαθητῆς μου σὸ γυμνάσιο, ὑπηρετήσε σὰν καθηγητῆς στὴν ἰδιαίτερα μου πατρίδα τὴ Λέσβο.

Ὁ κατὰ κόσμον Σωκράτης Ρόρρης τοῦ Γεωργίου γεννήθηκε τὸ 1929 σὸ χωριὸ Κοσμιᾶς τῆς Κυνοῦρίας τοῦ νομοῦ Ἀρκαδίας. Ἦταν ὁ πέμπτος γιὸς μεταξὺ 7 ἀδελφῶν, φοίτησε σὸ δημοτικὸ σχολεῖο τοῦ χωριοῦ Κοσμιᾶς καὶ σὸ γυμνάσιο Λεωνιδίου. Τὸ 1940 καὶ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς γερμανικῆς κατοχῆς διέκοψε τὴ φοίτησή του σὸ γυμνάσιο, τὴν ὁποία συνέχισε μετὰ τὴν κατοχὴ καὶ ἀπεφοίτησε τὸ 1950 ἀπὸ τὸ Ε' γυμνάσιο ἀρρένων Ἀθηνῶν. Τὸ ἴδιο ἔτος εἰσήχθη στὴ θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Τὸ 1952 ἐκλήθη σὸ στρατὸ γιὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴ θητεία του ὁπότε διέκοψε τὶς πανεπιστημιακῆς του σπουδῆς. Ὑπηρετήσε ὡς ἐφεδρὸς Ἀνθ/γὸς Πυροβολικοῦ σὲ διάφορες Σχολῆς καὶ στρατιωτικῆς μονάδες καὶ σὸ Γενικὸ Ἐπιτελεῖο Στρατοῦ ἐπὶ 27 μῆνες. Τὸ 1954 ἔληξε ἡ θητεία του καὶ συνέχισε τὶς σπουδῆς του στὴ Θεολογία.

Τὸ 1955 πήρε τὸ πτυχίον του με λίαν καλῶς. Διορίστηκε καθηγητῆς μέσης ἐκπαίδευσσεως καὶ ὑπηρετήσε στὰ γυμνάσια Πέτρας Λέσβου καὶ Κάτω Κλειτορίας Καλαβρυτῶν.

Τὸ 1962 ἐχειροτονήθη στὴν Τρίπολη διάκονος καὶ πρεσβύτερος ἀπὸ τὸν μητροπολίτη Μαντινείας Γεωμανὸ Ρουμπάνη καὶ ὑπηρετήσε ἐπὶ 6 χρόνια σὰν ἱεροκήρυκας τῆς Μητροπόλεως αὐτῆς, καθὼς καὶ σὰν καθηγητῆς τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Τριπόλεως. Τὸ 1968 ἐξελέγη Μητροπολίτης Καρυστίας καὶ Σκύρου. Παράλληλα πρὸς τὰ ἱερατικά του καθήκοντα τὰ ὁποῖα ἀσκεῖ με ἀφοσίωση, συνέπεια καὶ ζῆλο, συνεργάζεται με τὴν ἐβδομαδιαία ἐφημερίδα τῆς Τριπόλεως τὰ «Ἀρκαδικὰ Νέα», στὴν ὁποία δημοσιογραφεῖ καὶ ἐμπλουτίζει τὶς σελίδες τῆς με ἄρθρα θρησκευτικοῦ περιεχομένου ἐπὶ 25 συνεχῆ χρόνια.

Ὁ Σωκράτης ὑπῆρξε ἐπιμελής, ἥσυχος καὶ ἀγαπητὸς μαθητῆς σὸ γυμνάσιο. Τὸ ἦθος, ἡ σεμνότης, ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια ἦσαν τὰ κύρια χαρακτηριστικά του.

Τὰ προσόντα αὐτὰ ἀλλὰ καὶ ἡ μετέπειτα ἐπιτυχὴς σταδιοδρομία του ὡς καθηγητοῦ καὶ ἡ δραστηριότητα τὴν ὁποία ἀνέπτυξε στὰ γυμνάσια Πέτρας Λέσβου καὶ Κλειτορίας Καλαβρυτῶν ἔδειχναν σαφῶς ὅτι θὰ μπορούσε ἀριστα νὰ γίνεῖ ἕνας ἀξιὸς καὶ ἐπιτυχημένος ἱεράρχης.

Ἐχὼ ἐπισκεφθῆ ἐπανειλημμένα τὴν Πέτρα Λέσβου καὶ ἔχω ἀκούσει τὶς ἀριστες ἐντυπώσεις τὶς ὁποῖες ἄφησε στὸς ἐκεῖ μαθητῆς του καὶ δημότες ὁ δραστήριος, ἐργατικὸς, συνεπής, καὶ φιλότιμος καθηγητῆς Σωκράτης Ρόρρης γιὰ τὸν ὁποῖο μιλοῦν με ἐκ-

ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ*

Και στις 3 Ίουνίου 1992 ολοκληρώθηκε τρόπον τινά ό στραγγαλισμός τής κανονικής Ίερας Συνόδου. Με τó ύπ' άριθμ. 96 έγγραφó του ό Διευθυντής τών Θρησκευμάτων δέσμευσε τó λογαριασμό τής Ίερας Συνόδου στην Ίμπορική Τράπεζα τής Σόφιας¹⁰⁸. Έτσι ή Ίερά Σύνοδος βρίσκεται στη δεινή θέση νά μñν μπορεϊ νά πληρώσει τούς μισθούς τών άρχιερέων, ιερέων, διακόνων και εκκλησιαστικών υπαλλήλων, ένw από τñν άλλη πλευρά οί «άντιπατριαρχικοί» θά εκβιάζουν τούς κατώτερους κληρικούς και τούς υπαλλήλους νά προσχωρήσουν στις τάξεις τους.

Τñν ίδια ήμέρα (3.6.1992) όργανα τής «διορισμένης Συνόδου» προσπάθησαν άνεπιτυχώς νά καταλάβουν τó κτήριο τής Ίερας Μητροπόλεως τής Σόφιας. Τούς απέκρουσαν έθελοντές χριστιανοί νέοι που φυλάγουν με βάρδιες νύχτα-μέρα τó κτήριο¹⁰⁹.

Στις 4 Ίουνίου, έορτή τής Αναλήψεως, στón πατριαρχικό ναό του άγίου Άλεξάνδρου Νέφσκι

προσήλθαν νά λειτουργήσουν ό Νευροκοπίου Παίμñν (ώς Άναπληρωτής Πρόεδρος) και ό Χριστοφόρος Σάμπεβ. Τελικά οί «πατριαρχικοί» με έπι κεφαλής τόν πατριάρχη Μάξιμο και τόν επίσκοπο Κρουπνικίου Ναθανάηλ τέλεσαν τή θεία Λειτουργία, αφού απομάκρυναν τούς «άντιπατριαρχικούς» από τó ιερό. Οί τελευταίοι «παρακολούθησαν» τή λειτουργία από τόν κυρίως ναό φωνασκώντας¹¹⁰.

Στις 5 Ίουνίου, ώρα 1 μ.μ., οί «πατριαρχικοί» όργάνωσαν παμβουλγαρικό συλλαλητήριο στο

Του κ. ΔΗΜ. Β. ΓΟΝΗ

Άναπλ. Καθηγητού Παν/μίου Άθηνών

ναό του άγίου Άλεξάνδρου Νέφσκι, για νά διαδηλώσουν τή διαμαρτυρία τους κατά τής εκκλησιαστικής πολιτικής τής Κυβερνήσεως. Οί παρόντες ιερείς συγκρότησαν Ίπιτροπή Πρωτοβουλίας, για νά ιδρύσουν Άδελφότητα Ίερέων Βουλγαρίας. Η δημιουργία τής Άδελφότητας κρίθηκε αναγκαία, διότι ό μονόπλευρος προσανατολισμός τής Ένώσεως τών Ίερέων Βουλγαρίας με τñν άνευ όρων προσχώρησή τους στην πολιτική τής «διορισμένης» Συνόδου θά οδηγούσε σε άδιέξοδο τά πράγματα καθώς και σε διάσταση μεταξύ άνωτέρων και κατωτέρων κληρικών. Η Ίερά Σύνοδος άπάλλαξε τόν επίσκοπο Προβάτας Άντώνιο από τά καθήκοντά του ως προϊσταμένου του πατριαρχικού ναού «Άγιος Άλέξανδρος Νέφσκι». Οί «πατριαρχικοί» με βάρδιες φυλάνε τόν πατριαρχικό ναό και τó μητροπολιτικό μέγαρο.

* Συνέχεια εκ τής σελ. 200 του ύπ' άρ. 6 τεύχους.

108. Η πληροφορία ύπάρχει στα ύπ' άριθμ. 34, 35, 36 και 37 έγγραφα τής Ίερας Συνόδου από 12.6.1992, που άπευθύνονται πρós τόν Πρόεδρο τής Δημοκρατίας, τόν Πρόεδρο τής Βουλής, τόν Πρωθυπουργό και τόν Γενικό Εισαγγελέα τής Δημοκρατίας Ivan Tatarčev.

109. Στη Σόφια εκτός από τó κτήριο τής Ίερας Συνόδου, που είναι γνωστό ως Sinodalna palata (Συνοδικό μέγαρο), ύπάρχει και τó κτήριο του μητροπολίτη Σόφιας και πατριάρχη πάσης Βουλγαρίας. Σ' αυτό στεγάζονται οί υπηρεσίες τής Ίερας Μητροπόλεως Σόφιας. Άν κατελάμβαναν τó κτήριο οί «άντιπατριαρχικοί», τó πλήγμα για τούς «πατριαρχικούς» θά ήταν καίριο. Δέν θά διέθεταν ούτε αίθουσα για τίς συνεδριάσεις τής Ίερας Συνόδου.

τίμηση τόσο για τίς εκπαιδευτικές του ικανότητες, όσο και για τñν πλούσια έξωσχολική του δράση.

Άπόδειξη τής αγάπης, του σεβασμού και τής εκτίμησης που τρέφουν στο σεμνό, δραστήριο και άκούραστο καθηγητή τους οί κάτοικοι τής Πέτρας Λέσβου είναι ότι τόν έχουν ανακηρύξει επίτιμο δημότη τής πόλης τους.

Στón παλαιό μας συμμαθητή Σωκράτη Ρόρη και σημερινό σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καρυστίας και Σκύρου κ. Σεραφείμ, ό όποιος είναι ένας άξιος ιεράρχης με πλούσια δράση και τιμά τόν εκκλησιαστικό κλάδο εύχόμεθα πολλά τά έτη για νά μπορέσει νά ολοκληρώσει τó θεάρεστο, ιερό και κοινωνικό θείο έργο του υπηρετώντας τή θεοσούστατη Έκκλησία μας.

Γιατί ή Έκκλησία μας, τñν όποία ό Άπόστολος Παύλος στην πρós Τιμόθεον έπιστολή του ονομάζει «στύλον και έδραίωμα τής αληθείας», έχει ανάγκη τοιούτων ιεραρχών. (Συνεχίζεται)

10. Πειθαρχική δίωξη κατά τών στασιαστών άρχιερέων.

Η μεθοδικότητα τών ενεργειών τών «άντιπατριαρχικών», που αποβλέπουν στην άλωση τής Έκκλησίας, άφύπνισε τñν Ίερά Σύνοδο. Έτσι μετά από άρκετές άμφιταλαντεύσεις και άσκηση πιέσεως από πολλούς πιστούς, λαϊκούς και κληρικούς, οί «πατριαρχικοί» άρχιερείς αποφάσισαν νά επιβάλουν τίς κανονικές ποινές στους στασιαστές άρχιερείς. Άφου με έγγραφη «έκκλησή» τής ή Ίερά Σύνοδος ενημέρωσε τούς πιστούς στις 7 Ίουνίου 1992, Κυριακή τών άγίων Πατέρων τής Α' Οίκουμηνικής Συνόδου¹¹¹, τñν έπομένη

110. Βλ. Obrăštenie na arhiereskija somnna Bălgarskata Pravoslavna Cărkva από 7.6.1992. Για τά σχετικά επεισόδια έχω στη διάθεσή μου βιντεοκασέτα.

111. Βλ. τόν τίτλο τής εκκλήσεως στην προηγούμενη σημείωση.

(8.6.1992) κίνησε τή διαδικασία για τήν πειθαρχική δίωξη τών έξι μητροπολιτών και έπισκόπων (Νευροκοπίου Ποιμένα, Βελίκο Τυρνόβου Στεφάνου, Στάρας Ζαγόρας Παγκρατίου, Βράτζης Καλλινίκου, Προβάτας 'Αντωνίου και Βελίκης Γαλακτίωνος) καθώς και του ιερομονάχου Χριστοφόρου Σάμπεβ.

Στή συνεδρία τής 'Ιεράς Συνόδου τής 'Ιεραρχίας έλαβαν μέρος ο πατριάρχης Μάξιμος ως Πρόεδρος, οι μητροπολίτες: Λοβτζού Γρηγόριος, Σλίβεν 'Ιωαννίκιος, Φιλιππουπόλεως 'Αρσένιος, Βιδυνίου Δομετιανός, Βάρνας και Πρεσλάβας Κύριλλος, Δυτικής Εύρώπης Συμεών, πρώην Νέας 'Υόρκης Γελάσιος, τοποτηρητής στή μητρόπολη Δοροστόλου και Τζερεβενού, και ο έπίσκοπος Τραϊανουπόλεως 'Ιαρίων, τοποτηρητής στή μητρόπολη Βελίκο Τυρνόβου. 'Απουσίαζε μόνο ο μητροπολίτης 'Αμερικής και Αυστραλίας 'Ιωσήφ. 'Η απουσία του τελευταίου ήταν δικαιολογημένη, αφού ή έπαρχία του βρίσκεται τόσο μακριά από τόν βουλγαρικό χώρο.

'Η 'Ιερά Σύνοδος, όπως φαίνεται από τo κείμενο του σχετικού Πρακτικού, διήρεσε τούς στασιαστές σε τρεις ομάδες. Στήν πρώτη περιέλαβε τούς έν ενεργεία μητροπολίτες, μέλη τής 'Ιεράς Συνόδου, δηλαδή τούς Νευροκοπίου Ποιμένα, Στάρας Ζαγόρας Παγκρατίου και Βράτζης Καλλινίκο. 'Η δεύτερη ομάδα συγκροτήθηκε από τo μητροπολίτη Βελίκο Τυρνόβου Στέφανο, ο οποίος, ως γνωστόν, τόν 'Ιανουάριο του 1992 άπαλλάχθηκε τών καθηκόντων του για λόγους υγείας και γήρατος, και από τούς τιτουλάριους έπισκόπους Προβάτας 'Αντώνιο και Βελίκης Γαλακτίωνα. Τέλος, στήν τρίτη ομάδα κατετάγη μόνον ο ιερομόναχος Χριστοφόρος Σάμπεβ.

Το κατηγορητήριο σε βάρος τών τριών μητροπολιτών, Νευροκοπίου Ποιμένα, Στάρας Ζαγόρας Παγκρατίου και Βράτζης Καλλινίκου, είναι τριμερές. Κατηγορήθηκαν:

α) Διότι, αν και κλήθηκαν κανονικά, δέν έλαβαν μέρος σε προγραμματισμένες συνεδριάσεις τής 'Ιεράς Συνόδου (19-20 Μαΐου 1992)¹¹², «άποχωρίστηκαν από τήν 'Ιερά Σύνοδο, συγκρότησαν δική τους Σύνοδο, "έγκειμένη" από κρατικό όργανο, εκλέγουν 'Αναπληρωτή Πρόεδρο (Τοποτηρητή Πρόεδρο τής 'Ιεράς Συνόδου), συνεδριάζουν ανεξάρτητα, δημοσιεύουν αποφάσεις, οι οποίες ανήκουν στα δικαιώματα τής 'Ιεράς Συνόδου, κατά παράβαση τών Κανόνων τής άγίας 'Ορθόδοξης 'Εκκλησίας (θ' κανόνας τής έν 'Αν-

τιοχεία τοπικής Συνόδου και ζζ' κανόνας τής έν Καρθαγένη τοπικής Συνόδου) και του άρθρου 26 του Καταστατικού Χάρτη¹¹³ τής 'Ορθόδοξης 'Εκκλησίας τής Βουλγαρίας».

β) Διότι «άντικανονικά και αντικαταστατικά στις 21 Μαΐου 1992 προήγαγαν στο άξίωμα του αρχιμανδρίτη και στις 26 Μαΐου 1992 τέλεσαν έπισκοπική χειροτονία στον ιερομόναχο Χριστοφόρο Σάμπεβ κατά παράβαση τών κανόνων ιθ' και κγ' τής έν 'Αντιοχεια τοπικής Συνόδου και τών άρθρων 43, 108 (παράγρ. 4, 14) και 111 (παράγρ. 7) του Καταστατικού Χάρτη¹¹⁴ τής 'Ορθόδοξης 'Εκκλησίας τής Βουλγαρίας».

γ) Διότι έμμεσα συμμετέσχον στήν κατάληψη του κτηρίου τής 'Ιεράς Συνόδου (31 Μαΐου 1992), αφού οι καταληψίες (ιερομόναχος Χριστοφόρος Σάμπεβ, οίκονόμος Anatolij Balacev, πρωθιερέας Konstantin Petrov και ιερέας Kamen Barakov κ.ά.) έπιτρέπουν τήν είσοδο σ' αυτό μόνο στους τρεις μητροπολίτες και στους έπισκόπους Προβάτας 'Αντώνιο και Βελίκης Γαλακτίωνα.

«Τα άνωτέρω γεγονότα μαρτυρούν ότι ύφίσταται παράβαση του λδ' κανόνα τών 'Αποστόλων, τών ιδ' και ιε' κανόνων τής τοπικής Συνόδου τής Κωνσταντινουπόλεως (Πρωτοδευτέρας) και σύμφωνα με τόν Καταστατικό Χάρτη τής 'Ορθόδοξης 'Εκκλησίας τής Βουλγαρίας, άρθρο 188, παράγρ. 3, οι ένεργειες αυτές όρίζονται ως σχίσμα»¹¹⁵.

Οι άρχιερείς τής δευτέρας ομάδας, ο μητροπολίτης Βελίκο Τυρνόβου Στέφανος και οι έπίσκοποι Προβάτας 'Αντώνιος και Βελίκης Γαλακτίων, κατηγορήθηκαν, επειδή δέχθηκαν να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις αντικανονικής Συνόδου, έγκειμένης από κρατικό όργανο, και έλαβαν μέρος σε αντικαταστατική και αντικανονική χειροτονία του ιερομονάχου Χριστοφόρου Σάμπεβ σε έπίσκοπο. Με τή συμμετοχή τους στήν αυτοαποκαλούμενη Σύνοδο δημιούργησαν σχίσμα στήν 'Ορθόδοξη 'Εκκλησία.

'Ενδιαφέρον παρουσιάζει τo κατηγορητήριο τής 'Ιεράς Συνόδου σε βάρος του ιερομονάχου Χριστοφόρου Σάμπεβ, γι' αυτό και τo παραθέτω αυτούσιο σε νεοελληνική μετάφραση: «'Η 'Ιερά Σύνοδος εξέτασε τή δικογραφία για τή συμπεριφορά του ιερομονάχου Χριστοφόρου Σάμπεβ ως

113. Καταστατικός Χάρτης, σ. 335.

114. Καταστατικός Χάρτης, σσ. 338, 350, 351, 354.

115. Καταστατικός Χάρτης, σ. 375. Πρβλ. Νικοδήμου Μίλας, Τo 'Εκκλησιαστικόν Δίκαιον τής 'Ορθόδοξου 'Ανατολικής 'Εκκλησίας συνταγέν κατά τας γενικές εκκλησιαστικές πηγάς και κατά τούς έν ταίς Αύτοκεφάλους 'Εκκλησίας ισχύοντας Νόμους, μτφρ. Μελετίου 'Αποστολοπούλου, έν 'Αθήναις 1906, σσ. 698-699.

112. 'Η απόφαση για τις συνεδριάσεις τής 19-20 Μαΐου 1992 είχε ήδη ληφθεί σε συνεδρίαση τής Συνόδου τής 13ης Μαΐου 1992. Βλ. έγγραφο τής 'Ιεράς Συνόδου ύπ' αριθμ. 72320.5.1992.

κληρικού τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας καὶ ἀφοῦ διαπίστωσε ὅτι αὐτὸς συστηματικὰ παραβίασε τὴν ἐκκλησιαστικὴ τάξη, τελοῦσε ἐκκλησιαστικὲς ἀκολουθίες χωρὶς τὴν εὐλογία τοῦ ἐπαρχιούχου ἀρχιερέα καὶ χωρὶς νὰ μνημονεῦει τὸ ὄνομά του στὴ θεία Λειτουργία, ἀπηύθυνε τραχιεὲς προσβολὲς καὶ κατηγορίες ἐν σχέσει πρὸς τὸν πατριάρχη Βουλγαρίας καὶ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας, ἐξέτελεσε μὲ προσωπικὴ συμμετοχὴ καὶ βίαια τὴν κατάληψη καὶ κατοχὴ τοῦ κτηρίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τὴν 31η Μαΐου 1992, Κυριακὴ, ἀμέσως πρὶν ἀπὸ τὴν ἐναρξὴ τῆς τακτικῆς συγκλήσεως, κατὰ μῆνα Ἰούνιο, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀσχολήθηκε ἐνεργῶς μὲ κοσμικὰ ἔργα, ἀσυμβίβαστα μὲ τὸ ἀξίωμα του, ἐνεργητικὰ συνέβαλε στὴ δημιουργία σχίσματος στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας μὲ τὴ συνένωσή του μὲ τὴν αὐτοαποκαλούμενη Σύνοδο, προξένησε σοβαρὴ ταραχὴ στὴ θεία Λειτουργία (τὴν ἑορτὴ) τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου (4.6.1992) στὸν πατριαρχικὸ καθεδρικὸ σταυροπηγιακὸ ναὸ-μνημεῖο "Ἅγιος Ἀλέξανδρος Νέφσκι" καὶ μὲ τὶς ἐνέργειές του αὐτὲς καταπάτησε τοὺς κανόνες Σ', λα', πα' τῶν Ἀποστόλων, ιη' τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ τὸ ἄρθρο 188, παράγρ. 3, 6, 10, 11, 13, 18 καὶ 19¹¹⁶ καὶ μὲ τὶς ἐπιτελεσθεῖσες πράξεις ταρασσὲι τὴν ὅλη ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ καὶ συμμετέχει σὲ σχίσμα...»¹¹⁷.

Μετὰ ἀπὸ τὶς ἀνωτέρω διαπιστώσεις ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, στριζόμενη στὸ ἄρθρο 180, ἐδάφιο α'¹¹⁸, καὶ ἄρθρο 186 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτη¹¹⁹, ἤγειρε ἐκκλησιαστικοποινικὴ ἀγωγὴ κατὰ τῶν πέντε μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων. Τὸ ἴδιο ἔπραξε καὶ ἐναντίον τοῦ ἱερομονάχου Χριστοφόρου Σάμπεβ, χωρὶς ὅμως τὴν ἐπίκληση κάποιου ἄρθρου. Μέχρι τὴν ἐκδίκαση τῆς ὑποθέσεως ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἔθεσε καὶ τοὺς ἕξι κατηγορουμένους ὑπὸ πλήρη ἀπαγόρευση ὡς πρὸς τὴν τέλεση μυστηρίων καὶ τὴν ἄσκηση τῶν καθηκόντων τους¹²⁰, γιὰ νὰ ἀποτραποῦν μελλοντικὲς παραβιάσεις τῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας. "Ὅλοι οἱ κατηγορούμενοι ἔλαβαν ἀντίγραφο τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, γιὰ νὰ ὑποβάλουν τυχὸν ἐνστάσεις ἐντὸς

ἑπτὰ ἡμερῶν. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, γιὰ νὰ μὴ μείνουν ἀκέφαλες τρεῖς μητροπόλεις, ὄρισε ὡς προσωρινὸς τοποτηρητὲς στὴ μητρόπολη Νευροκοπίου τὸν ἐπίσκοπο Δραγοβιτίας Ἰωάννη, ἡγούμενο τῆς μονῆς τῆς Ρίλας, στὴ μητρόπολη Στάρας Ζαγόρας τὸν ἐπίσκοπο Σμόλιαν Νέστορα, ἡγούμενο τῆς μονῆς τοῦ Τρογιάν, καὶ στὴ μητρόπολη Βράτσης τὸν ἐπίσκοπο Κωνσταντίας Γρηγόριο, κοσμητόρα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς τῆς Σόφιας¹²¹.

Ἡ ὅλη διαδικασία τῆς διώξεως δὲν παρουσιάζει ἰδιαίτερα προβλήματα ὅσον ἀφορᾷ τοὺς πέντε ἀρχιερεῖς, στὴν περίπτωσι ὅμως τοῦ Χριστοφόρου Σάμπεβ ὑπάρχει σωρεία ἐρωτημάτων, πού εἶναι δυνατόν νὰ συνοψισθοῦν στὰ ἑξῆς δύο:

α) Ὡς τί ἔπρεπε νὰ δικασθεῖ ὁ Χριστοφόρος, ὡς ἱερομόναχος (ιδιότητα πού εἶχε νόμιμα καὶ κανονικὰ) ἢ ὡς ἀρχιμανδρίτης ἢ ἐπίσκοπος (ιδιότητες πού ἀπέκτησε παράνομα καὶ ἀντικανονικὰ); β) Ποιὸ ἦταν τὸ καθ' ὕλην ἀρμόδιο Δικαστήριον γιὰ τὴν ἐκδίκαση τῆς ὑποθέσεως, τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο τῆς μονῆς του (ἂν τὸν ἀντιμετώπιζε ὡς μέλος τῆς ἀδελφότητος), τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο (ἂν τὸν θεωροῦσε ἀρχιμανδρίτη) ἢ τέλος τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικόν, ἤτοι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας (ἂν τὸν ἀναγνώριζε ὡς ἐπίσκοπο);¹²² Ἀπάντηση στὰ δύο αὐτὰ ἐρωτήματα ἔδωσε ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας στὴ συνεδρία τῆς 8ης Ἰουνίου 1992: Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος «ἐγείρει ἐκκλησιαστικοποινικὴ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ ἱερομονάχου Χριστοφόρου Σάμπεβ», ἐκδικαζόμενη «ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐν πλήρει συνθέσει (= τῆς Ἱεραρχίας)»¹²³.

Ἐπειδὴ στὸ σημεῖο αὐτὸ ὑπάρχει καὶ ἀντίθετη ἄποψη, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐξετάσω ἐκτενέστερα κάποιες πτυχὲς τοῦ σχετικοῦ προβλήματος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁ χαράσσαν τις γραμμὲς αὐτὲς τῆς διαδικασίας τῆς διώξεως καὶ τῆς δίκης τῶν στασιαστῶν δὲν τὶς ἀντιμετωπίζει, τουλάχιστον στὴν παρούσα ἐργασία, μὲ αὐστηρὰ κανονικά, νομικά καὶ δικονομικά κριτήρια γιὰ πολλοὺς λόγους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ σπουδαιότεροι εἶναι οἱ ἑξῆς: α) Διότι ἡ διαδικασία τῆς παραπομπῆς καὶ καταδίκης γίνονται μὲ βάση τὶς διαδικασίες ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Τοῦτο ἐπιτρέπει στὴν Ἱερὰ Σύνοδο νὰ κινεῖται μὲ κάποια ἐλευθερία καὶ συνεπῶς δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ἀποτιμήσει τὶς ἐνέργειες τοῦ Συνοδικοῦ Δικαστηρίου μὲ δικά μας κριτήρια. (Συνεχίζεται)

116. Καταστατικὸς Χάρτης, σσ. 375-376.

117. Ὅποιος γνωρίζει καλὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα τῆς Βουλγαρίας, ἀντιλαμβάνεται ὅτι τὸ κατηγορητήριον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου σὲ βάρος τοῦ Χριστοφόρου Σάμπεβ δὲν περιορίζεται μόνο στὰ τελευταῖα γεγονότα, ἀλλὰ ἐπεκτείνεται καὶ στὸ παρελθόν. Ἀλλὰ γι' αὐτὸν εἰδικότερα θὰ βροῦμε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὁμιλήσουμε σὲ ἰδιαίτερη ἐργασία.

118. Καταστατικὸς Χάρτης, σ. 374.

119. Καταστατικὸς Χάρτης, σ. 374.

120. Γιὰ τὴν ποινὴ τῆς ἀργίας ἀπὸ κάθε ἱεροπραξία γιὰ ὀρισμένο χρόνον βλ. Ν. Μίλας, Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον, σσ. 716-717.

121. Βλ. τὸ ὑπ' ἀριθμ. 3311.6.1992 ἔγγραφο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, στὸ ὁποῖο ἀνακοινώνεται καὶ ὁ διορισμὸς τῶν τριῶν προσωρινῶν τοποτηρητῶν.

122. Καταστατικὸς Χάρτης, ἄρθρο 175, σ. 373.

123. Βλ. Πρωτόκολλο Νο 32 τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 8.6.1992, παράγραφος 3, πού ἀναφέρεται εἰδικὰ στὸν Χριστοφόρο Σάμπεβ.

ΕΝΑ ΠΡΟΣΦΑΤΟ ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

«Ευκολώτερον τὸν ἥλιον σβεσθῆναι ἢ τὴν Ἐκκλησίαν ἀφανισθῆναι...»

[Ἀπό τὸ 1937 ὑπάρχει, ἀναγνωρισμένη μὲ Πατριαρχικό Τόμο, ἡ Αὐτοκέφαλη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας. Μετά τὸν πόλεμο ὅμως ἡ Ἀλβανία περιήλθε στὸ κομμουνιστικό καθεστῶς, τὸ ὁποῖο κήρυξε διωγμὸ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ διωγμὸς ὑπῆρξε ἡπιος μὲν στὴν ἀρχή, σκληρός δὲ ἀπὸ τὸ 1967. Ἐκτοτε ἀπαγορεύθηκε κάθε θρησκευτική ἐκδήλωση καὶ ἀκολούθησαν φοβερές διώξεις. Οἱ ναοὶ γκρεμίσθηκαν ἢ μεταβλήθηκαν σὲ ἀποθήκες, σταύλους, θέατρα, ἀθλητικά κέντρα. Πολλὰ μοναστήρια ἔγιναν τουριστικά κέντρα ἢ τόποι διασκέδασης. Ἡ ἐκκλησια-

Μετά τὴν Κακκαβιά ἀρχίσαμε τὸ ὁδοιπορικό μας στὴν Ἀλβανία, τὸ Σάββατο 20 Φεβρουαρίου, μέσα ἀπὸ πλῆθος πολεμίστρες, κατάλοιπα τοῦ θλιβεροῦ παρελθόντος... Ἡ ὑπαιθρος ἔχει ἀρχίσει νὰ ξαναζωντανεύει καὶ οἱ καλλιέργειες κάνουν ἐντονη τὴν παρουσία τους ἐκεῖ πού πρὶν δύο χρόνια ἐπικρατοῦσε ἡ

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΑΚΗ**
Ἀρεοπαγίτου

στική περιουσία δημεύθηκε. Οἱ κληρικοί ἀποσηματίσθηκαν, μὲ φοβερό δημόσιο ἐμπαιγμὸ, καὶ στοὺς πιστοὺς ἀπαγορεύθηκε κάθε θρησκευτική ἐκδήλωση. Πολλοὶ πέθαναν στὶς φυλακές καὶ στίς ἐξορίες ἢ τουφεκίσθηκαν ἐν ψυχρῷ... Ὑπῆρξαν ὅμως καὶ πολλοὶ ὁμολογητές... (βλ. Ἱερομονάχου Νικοδήμου Γιαννακοπούλου Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας σήμερα - Πραγματικότητα καὶ προοπτικές - «Κοινωνία» Ἰουλίου - Σεπτεμβρίου 1992 σελ. 161 ἐπ.).

Τὰ πράγματα ἄλλαξαν ἀπὸ τὴν τοποθέτηση ὡς Πατριαρχικοῦ Ἐξάρχου τοῦ Μητροπολίτη Ἀνδρούσης κ. Ἀναστασίου Γιαννουλάτου, ὁ ὁποῖος στή συνέχεια ἐκλέχθηκε Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας ἀπὸ τὴ Σύνοδο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου].

Στίς 19 Φεβρουαρίου 1993, ἑορτὴ τῆς Ἀγίας ὁσιομάρτυρος Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας, μία μικρὴ ὁμάδα ἀτόμων — πού μετέχουν στὴν προσπάθεια συμπαράστασης τῆς Αὐτοκεφάλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας — ξεκινήσαμε γιὰ τὰ Τίρανα. Ἡ διαδρομὴ, μὲσω Ἰωαννίνων καὶ Κακκαβιάς, παρὰ τὸ δριμύ χειμωνιάτικο κρῦο ὑπῆρξε πολὺ ὁμορφη. Ἡ θερμὴ φιλοξενία στὴν Ἱερά Μονὴ Καστροίτσας, ἀπὸ τίς πλήρεις ἀγάπη μοναχές, ἦταν ἡ τελευταία ἐντύπωση ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ τονωτικὴ ἔνεση γιὰ τὴ συνέχιση τοῦ ταξιδιοῦ μας. Ἰδιαίτερη εὐλογία ἢ προσκύνηση τῆς τιμίας κάρας τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τοῦ νεομάρτυρος τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, πού ἀποτελεῖ τὸ θησαυρὸ τῆς Ἱεράς Μονῆς.

Βορειοηπειρώτης ἱερεὺς, ἀπὸ τοὺς ἐλάχιστους διασωθέντες...

ἐγκατάλειψη καὶ ἡ ἀπελπισία... Ὁ κόσμος πηγαίνει στὶς ἐργασίες του καὶ τὰ παιδιά στὰ σχολεῖα... Ψυχοσάββατο, καὶ οἱ εὐσεβεῖς γυναῖκες εἶχαν πάει, ἐλεύθερες μετὰ τόσα χρόνια, στὰ Κοιμητήρια, πού ὅμως συνεχίζουν νὰ μὴν ἔχουν σταυροὺς στὰ μνήματα... Ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις στὰ μνήματα κάποιων πού πρόσφατα κοιμήθηκαν... Προσπάθησαν νὰ στεροῦσαν τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν ἐλπίδα τῆς Ἀναστάσεως...

Πρῶτὴ μας ἐπαφὴ μὲ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας ἢ ἐπίσκεψή μας στὸ Δυρράχιο, ὅπου στὸ Ἐκκλησιαστικὸ Σεμινάριο ἐκπαιδεύονται οἱ ὑποψήφιοι κληρικοί καὶ ἐπιμορφώνονται οἱ νέοι κληρικοί. Ὀγδόντα περίπου, ὑποψήφιοι καὶ ἤδη χειροτον-

μένοι κληρικοί, αποτελούν τό φυτώριο τής νέας γενιάς τών κληρικών τής Έκκλησίας τής Άλβανίας, πού βγήκε από τόν τεσσαρακονταπενταετή άπηνή διωγμό χωρίς έπισκόπους και μέ ελάχιστους έπιζώντες (τούς περισσότερους υπέροηρους) ίερείς και δια-

Βορειοηπειρώτες άδελφοί μας ψάλλουν μέ ένθουσιασμό.

κόνους. Κληρικοί από τήν Όρθόδοξη Έκκλησία τής Έλλάδος (μέ τήν εύλογία τής Άγίας και Έεράς Συνόδου και τών κατά τόπους Σεβ. Μητροπολιτών) βοηθοῦν έδώ, μέ αυταπάρηση, στή δημιουργία νέων κληρικών. Ό Dhimiter Beduli, ό μοναδικός Άλβανός θεολόγος πού απέμεινε από τή λαίλαπα τής κομμουνιστικής θηριωδίας, μέ νεανικό ζήλο εργάζεται στό Σεμινάριο αυτό. Άγιορείτες μοναχοί (μέ τήν εύλογία τού Σεπτού Οίκουμηνικού Πατριαρχείου) καθώς και μοναχοί από πολλές μονές (μέ εύλογία τών οικείων Έεραρχών) προσφέρουν εκεί τήν άγάπη τους. Και ή ψυχή τού Σεμιναρίου (Διευθυντής του) ό άκούραστος Άρχιεπίσκοπος Άναστάσιος. Στό μισθωμένο κτήριο, πού παλιά έφερε τό όνομα τού Νίκου Μπελογιάννη, μέ τεχνικές συνθήκες δύσκολες (πολλές φορές χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα ή νερό), συντελείται ένα έργο θεμελιακό για τήν Όρθόδοξη Έκκλησία τής Άλβανίας. Σέ ένα χώρο τού κτηρίου πρόχειρα διαρρυθμισμένο έχει δημιουργηθεί τό παρεκκλήσιο, πολύ άπλό μά συγχρόνως πολύ ζεστό από τίς άκολουθίες και τίς προσευχές. Μπήκαμε μέσα και ή εύωδία τού θυμάματος, από τήν πρωινή θεία λειτουργία, έδειχνε πόσο έντονη είναι ή προσπάθεια τής άναγεννήσεως τής λειτουργικής παραδόσεως, πού για τόσα χρόνια μόνο ως άυστηρά άπαγορευμένη πράξη διατηρήθηκε.

Γνωρίσαμε τούς νέους κληρικούς και τούς ύποψήφιους κληρικούς, πού μέ πολύ ζήλο αλλά μέ ελάχιστες προσλαμβάνουσες παραστάσεις, άγωνίζονται, μαζί μέ τούς άξιους δασκάλους τους, νά άνασυγκροτήσουν τή βασανισμένη Έκκλησία τους... Άπό τούς

φοιτώντες στό Σεμινάριο έχουν χειροτονηθεί σαράντα πέντε σε διακόνους και πρεσβυτέρους.

Τίς άπογευματινές ώρες βρεθήκαμε στά Τίρανα... Πρώτη μας έννοια νά έπισκεφθούμε τόν Άρχιεπίσκοπο Άναστάσιο. Τόν βρήκαμε στό μικρό και άπέρριτο διαμέρισμά του, στό δεύτερο όροφο μιάς πολυκατοικίας πού μπροστά της οι δικές μας «προσφυγικές» πολυκατοικίες θά φάνταζαν παλάτια... Συζητήσαμε έπ' όλίγο για τίς δυσκολίες του και τόν άγώνα τής Όρθοδόξου Έκκλησίας και στή συνέχεια μάς δόθηκε ή εύκαιρία νά συνειδητοποιήσουμε τό μυστικό τής μέχρι τώρα επιβιώσεώς του, παρά τίς πολλές αντίδράσεις... Μέσα στό «γραφείο» του μάς πρότεινε νά κάνουμε τόν έσπερινό τής ήμέρας... Η προσευχή πού μετακινεί όρη, όταν γίνεται μέ πίστη... είναι τό μυστικό τής έπιτυχίας του.

Η Κυριακή 21 Φεβρουαρίου ήταν μιά ήμέρα γεμάτη συγκλονιστικές έντυπώσεις... Κυριακή τής Άπόκρεω και ό Μητροπολιτικός ναός τών Τιράνων (Εύαγγελισμός τής Θεοτόκου) ήταν κατάμεστος από πιστούς, πού μέ έντυπωσιακή εύλάβεια και εύταξία παρακολουθούσαν τόν όρθρο και τή θεία λειτουργία... Όσοι είχαμε δει τό ναό αυτό τόν Αύγουστο τού 1991 για πρώτη φορά, μόλις είχε άποδοθεί στήν Όρθόδοξη Έκκλησία ύστερα από τή χρήση του επί τόσα χρόνια ως γυμναστηρίου, μείναμε έμβρόντητοι... Τό άδιαχώρητο τού ναού έπεκτεινόταν και στόν πρό αυτού χώρο... Και ήταν συγκινητικό νά άκούει κανείς όλους αυτούς τούς όρθοδόξους χριστιανούς νά άπαγγέλουν όλοι μαζί, μέ μιά έπιβλητική όσο και έντονη κραυγή, τό «Πιστεύω» και τό «Πάτερ ήμών». Η χορωδία μέ τήν ιδιόρρυθμη, όμοιάζουσα μέ τή ρωσική, άλβανική ψαλμωδία έδινε τό δικό της χρώμα στή θεία λειτουργία. Και οι πιστοί νά κρέμονται από τό στόμα τού Άρχιεπισκόπου κατά τή διάρκεια τού κηρύγματος... Συγκινητική ή στιγμή πού ό Άρχιεπίσκοπος, στά άλβανικά, μνημόνευσε όλους τούς όρθοδόξους Πατριάρχες και Άρχιεπισκόπους (με πρώτο τόν Οίκουμηνικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο)... Ένοιωθε κανείς τήν οίκουμηνικότητα τής Όρθοδόξου Έκκλησίας... Μεγάλος άριθμός πιστών προσηλθε στή Θεία Κοινωνία... Εικόνες πού μόλις πριν δύο χρόνια θά φάνταζαν σαν όνειρο κάποιων άδιόρθωτα ρομαντικών...

Τό μεσημέρι έγινε ή βάπτισή δεκαεννέα κοριτσιών (12-17 χρόνων), ύστερα από τήν κατήχηση πού επιμελήθηκαν μοναχές από τήν Έερά Μονή Άγίου Ιωάννου τού Προδρόμου Καρέα (πού διακονούν έκει μέ τήν εύλογία τού Σεβασμωπάτου Μητροπολίτη Καισαριανής, Βύρωνος και Υμηττού κ. Γεωργίου). Πρόκειται για τήν πρώτη ομάδα μαθητών και μαθητριών τών κατηχητικών σχολείων τής Έκκλησίας τής Άλβανίας πού βαπτίζεται στα Τίρανα. Έχουν προηγηθεί άλλες όμαδικές βαπτίσεις στό Άργυροκάστρο

καί ἄλλου, καθὼς καί πάρα πολλές μεμονωμένες. Συγκλονιστική ἢ εἰκόνα τῶν δεκαεννέα νεοφωτιστῶν μὲ τούς λευκοὺς χιτῶνες, τούς ἀσημένιους σταυροὺς καί τίς ἀναμμένες ἄσπρες λαμπάδες, νά ψάλλουν ὅλες μαζί μὲ τόν Ἀρχιεπίσκοπο καί τούς ἄλλους κληρικούς τό «ὄσοι εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθητε...». Ἡ φωνή τοῦ Ἀρχιεπισκόπου «βαπτίζεται ἢ δούλη τοῦ Θεοῦ Ἀναστασία... Σεβαστιανή... Μαρία... Αἰκατερίνη... Μαρίνα...» ἔχει μείνει ἔντονη στά αὐτιά μας...

Ὑστερα ἀπὸ τῆ βάπτισι, ἔγινε ὁ γάμος ἑνὸς ζευγαριοῦ Ἀλβανῶν, πού εἶχε κάνει κατὰ τῆ διάρκειά τοῦ διωγμοῦ μόνο πολιτικό γάμο. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, τρεῖς Ἀρχιμανδρίτες καί δύο Διάκονοι συμμετείχαν σὸ μυστήριο... «Ἡσαΐα χόρευε», στά ἄλβανικά... καί μετὰ οἱ εὐχές τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν χριστιανῶν, σὸ ναὸ καί σὸ φιλόξενο (φτωχικό) σπιτάκι τῶν νεο-νύμφων... Ὁ παπα-Γάκης, ἕνας ἀπὸ τούς ἐπιζήσαντες ἱερεῖς (ὄγδόντα καί... ἐτῶν), συγκινημένος διάβαζε ἄλβανικά τίς εὐχές.

Οἱ ἐπαφές μας μὲ τούς ἀδελφούς ὀρθοδόξους χριστιανούς μᾶς ἔδωσαν πολὺ κουράγιο καί γιὰ τίς δικές μας μικροδυσκολίες... Ἄνθρωποι μὲ βαθειὰ πίστη καί πολλή ἀγάπη, δέν διακρίνουν μεταξὺ τῶν πιστῶν πού εἶναι ἄλβανικῆς καταγωγῆς, ἑλληνικῆς καταγωγῆς ἢ βλαχικῆς καί σερβικῆς καταγωγῆς. Ὅλοι οἱ πιστοὶ ἑνωμένοι γύρω ἀπὸ τόν Ἀρχιεπίσκοπό τους ἀγωνίζονται γιὰ τὴν ἀναστήλωσι τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τους. Ἡ Κληρικολαϊκὴ Σύναξι τῆς Ὀρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας, πού συνήλθε στίς 21 Ἰανουαρίου 1993 σὸ Δυρράχιο, τόνισε: «ἀποτελεῖ γεγονός ὅτι σήμερα ἡ Ὀρθόδοξος Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας εἶναι ὀργανωμένη σύμφωνα μὲ τίς ὀρθόδοξες παραδόσεις καί εἶναι συσπειρωμένη γύρω ἀπὸ τόν κανονικῶς ἐκλεγέντα Ἀρχιεπίσκοπο Ἀναστάσιο, πρᾶγμα πού ἐξασφαλίζει τὴν ταχεῖα ἀναδιοργάνωσι τῆς...». Ἄς σημειωθεῖ ὅτι ἡ Κληρικολαϊκὴ Σύναξι ἀποτελέσθη ἀπὸ ὅλους τούς κληρικούς καί τούς ἐκπροσώπους τῶν ἐκκλησιαστικῶν συμβουλίων ὄλων τῶν ἀρχιερατικῶν περιφερειῶν τῆς Ἀλβανίας, ἐκλεγμένους ἀπὸ τούς ὀρθοδόξους πιστοὺς τῶν Τιράνων, Δυρράχιο, Σκόδρας, Καβάγιας, Ἐμπασάν, Κορυτσᾶς, Πόγραδετς, Ἐρσέκας, Λεσκοβικίου, Ἀργυροκάστρου, Πρεμετῆς, Δελβίνου, Ἀγ. Σαράντα, Χειμάρρας, Αὐλῶνας, Βερατίου, Φιέρι καί Λούσνια.

Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, μὲ ψήφισμά τους οἱ ὀρθόδοξοι φοιτητές, πού ὑπέγραψαν στά Τίρανα στίς 13 Ἰανουαρίου 1993, ἀξίωσαν τὴν ἐπιστροφή στὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τῶν χώρων λατρείας (ιερῶν ναῶν καί μονῶν) καί τὴν ἀπόδοσι τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας (ἀκινήτων καί κινητῶν πού βρῖσκονται σήμερα στά μουσεῖα).

Τὰ χαρακτηριστικά τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας εἶναι σήμερα ἡ ἐνότητά τῆς καί ἡ ἀφοσίωσι τῶν πιστῶν στὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀναστάσιο. Ὁ ἐπισκέπτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας μένει μὲ τὴν ἔντονη αἰσθησὴ ὅτι σέ κάθε του βῆμα ψηλαφεῖ

τόν Ἀναστάντα Κύριο... Ἀνάστασι (NGJALLJA) ἄλλωστε εἶναι καί ὁ τίτλος τῆς ἑφημερίδας πού ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας.

Ἡ ἐπιστροφή μας, τῆ Δευτέρα 21 Φεβρουαρίου, μᾶς ἔδωσε τὴν εὐκαιρία νά ἐπισκεφθοῦμε τὴν Ἱερά Μονὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀρδενίτσας πού διατηρήθηκε (εὐτυχῶς) ὡς μνημεῖο καί χρησιμοποιεῖται σήμερα καί ὡς χώρος λατρείας. Δέν ἔχει ὅμως ἀποδοθεῖ ἀκόμη ὀλοκληρωτικά στὴν Ἐκκλησία. Παλιὰ ἀποτελοῦσε τὴν ἔδρα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Τιράνων. Προσκυνήσαμε ἐπίσης τὸ σκήνωμα τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, πού (γιὰ λόγους ἀσφαλείας) φυλάσσεται καί σήμερα σὸ Μουσεῖο τοῦ Φιέρι, μιᾶς πόλεως πού κατὰ 55% ἀποτελεῖται ἀπὸ κατοικοὺς ὀρθοδόξους μὲ πολλή ἀγάπη στὴν Ἐκκλησία. Ἐναποθέσαμε στὸν Ἅγιο τίς εὐχαριστίες μας γιὰ ὅσα θαυμαστά πραγματοποιοῦνται στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας καί τὸν παρακαλέσαμε νά δέεται πάντοτε γι' αὐτοὺς ὑπὲρ τῶν ὀποίων κοπίασε καί μαρτύρησε... Ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, πού ἔχει τοποθετηθεῖ σὸ χώρο τοῦ κατεδαφισμένου ἀπὸ τὸ κομμουνιστικὸ καθεστῶς παλαιοῦ ναοῦ, ἦταν τὸ ἐπόμενο προσκύνημά μας σὸ Φιέρι. Βρήκαμε ἐκεῖ ἀνθρώπους μὲ πολὺ ζήλο γιὰ τὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία καί ἕνα ναὸ πού, ὅπως μάθαμε, γεμίζει κάθε Κυριακὴ καί γιορτὴ ἀπὸ πιστοὺς... Τὴν προηγούμενη ἡμέρα εἶχε τελεσθεῖ ἐκεῖ θεία λειτουργία, στά ἄλβανικά, ἀπὸ ἱερεῖς καί διάκονο τοῦ Σεμιναρίου τοῦ Δυρράχιο.

Στὸ Ἀργυροκάστρο ὅπου βρεθήκαμε στὴ συνέχεια, ὁ ναὸς τῆς Μεταμορφώσεως ἀποπερατώθηκε ἤδη μὲ δαπάνες τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρπουτοῦ Σταυροῦ καί ὁ ναὸς τῶν Ταξιαρχῶν ἔχει ἐπισκευασθεῖ καί λειτουργεῖ κανονικά... Ἄς σημειωθεῖ ὅτι στίς περιοχές ὅπου ὑπάρχουν ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ ἑλληνικῆς καταγωγῆς ἡ θεία λειτουργία καί ὅλες οἱ ἀκολουθίες γίνονται στά ἑλληνικά.

Περάσαμε πάλι τὴν Κακκαβιά καί πήραμε νά κατηφορίζουμε γιὰ τὰ Γιάννενα... Σιωπηλοὶ ἀναλογιζόμεστε ὅσα ζήσαμε τίς ἡμέρες αὐτές... Ξαναθυμηθήκαμε ὅσα τραγικά ἀκούσαμε γιὰ τούς διωγμοὺς τῶν πιστῶν κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ κομμουνιστικοῦ καθεστώτος... Ξαναφέραμε σὸ νοῦ μας τὴν εἰκόνα τῶν βᾶθρων τῶν γαρειμισμένων ἀγαλμάτων τοῦ Χότζα, τοῦ Στάλιν καί τοῦ Λένιν, στά πιὸ κεντρικά σημεῖα τῶν Τιράνων... Εἶδαμε νοερά τούς πιστοὺς στὴ συγκλονιστικὴ θεία λειτουργία στὸν Εὐαγγελισμό τῶν Τιράνων, τὴ βάπτισι τῶν 19 κοριτσιῶν, τὸ γάμο τοῦ χαριζόμενου ζεύγους τῶν Ἀλβανῶν συζύγων πού ἤθελε νά ξαναθεμελιώσῃ τὴ ζωὴ του μὲ τὴν εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας... Ξαναπροσκυνήσαμε τὸ σκήνωμα τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ... Φέραμε σὸ νοῦ μας τὴν Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου σὸ Φιέρι, στὴ θέση τῆς κατεδαφισμένης ἀπὸ τὰ τάνκς... Ἀποχαιρετήσαμε τὸ Ἀργυροκάστρο καί τὴν Ἀρδενίτσα... Δεηθήκαμε γιὰ τὸ Σεμινάριο σὸ Δυρράχι...

Καί σάν νά ἀκούσαμε μιὰ φωνὴ μέσα μας, τὴ φωνὴ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Χρυσοστόμου: «Ὑπὸ πό-

Ἡ διακονία τοῦ λόγου ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Ἠνωμένης Εὐρώπης (Σκέψεις - Ἐκτιμήσεις)

1. Μὲ τὴν εἴσοδο τοῦ ἔτους 1993 καὶ τὴν ἐφαρμοζόμενη ἐνοποίηση τῆς Εὐρώπης ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ βρίσκεται ἐμπρὸς σὲ νέες κοινωνιολογικὲς πραγματικότητες πού θὰ ἐπηρεάσουν τὴ ζωὴ τῶν χριστιανῶν. Τὶς πραγματικότητες αὐτὲς θὰ πρέπει νὰ ἐπηρεάσει ἡ Ἐκκλησία γιὰ νὰ βοηθήσει τὸ ποιμνίον τῆς καὶ τὸν ἄνθρωπο τῆς ἠνωμένης Εὐρώπης νὰ πάει τὸ δρόμο του, διαρκούντος τοῦ 21ου αἰώνα.

Ὅπως ἐξελίσσονται τὰ πράγματα γιὰ πολλὲς δεκαετίες, τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας θὰ πρέπει νὰ ἐπηρεάζει καὶ νὰ διαμορφώνει μὲ βάση τὰ δη-

ψουν τὰ τυχόν σφάλματα καὶ τοὺς ἐγωϊσμούς τους στὸ ἦθος, στὴ λατρεία, στὸ δόγμα, στὶς πολιτικὲς καὶ πολιτιστικὲς ἐπιρροές ὡς καὶ στὶς κάθε εἶδους καὶ μορφῆς ἀντιπαραθέσεις πού ἐγίναν αἰτία νὰ διαρραγῆ ὁ ἄραφος χιτώνας τοῦ Χριστοῦ.

Μὲ τὴν ἠνωμένη Εὐρώπη λοιπὸν δίδεται ἡ εὐκαιρία στὸν ἄνθρωπο κάθε Κράτους καὶ στοὺς λαοὺς τῆς νὰ κατανοηθοῦν ἀμοιβαίως, νὰ ἀναζητήσουν τὰ χαρακτηριστικὰ πού τοὺς ἐνώνουν, νὰ ἀμβλύνουν καὶ εἰ δυνατόν νὰ ἀποφύγουν τὶς μέχρι τώρα ἱστορικὲς καὶ πολιτιστικὲς τοὺς ἀντιθέσεις, νὰ σεβασθοῦν τὶς εἰδοποιεῖς διαφορὰς τους, νὰ ἀπαλύνουν τὶς εὐαισθησίες τους, ἐθνικὲς καὶ ἀτομικὲς, νὰ ἐξαρθοῦν στὸ ὕψος τοῦ χριστιανικοῦ τοὺς πιστεύω, ὅπως ἐδίδαξε ὁ Ἀυτρωτῆς, νὰ λησμονήσουν τὴν ἱστορία τοῦ μίσους πού τοὺς ταλανίζει καὶ νὰ βιώσουν τὴν προτροπὴ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου: «ἀγαπάτε ἀλλήλους, καθὼς ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ὑμᾶς». Ὁ θεσμὸς τῆς ἠνωμένης Εὐρώπης εἶναι σημεῖο τῶν καιρῶν; ἢ εἶναι ἡ ἀφετηρία «τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως» πού ποθεῖ ἡ Ὁρθόδοξία καὶ ἐνόητος τοῦ Χριστιανισμοῦ πού ποθοῦν οἱ Ἐκκλησίαι καὶ οἱ πιστοί; Ὁ θεσμὸς αὐτὸς τῆς ἠνωμένης Εὐρώπης εἶναι θέλημα Θεοῦ ἢ ἀνθρώπινη οὐτοπία;

Ἡ ὑπερβολὴ κάθε Ὁμολογίας καὶ ὁ ζήλος τῆς ἀνθρωπίνης δόξης φαίνεται ὅτι ὀδεύει πρὸς τὸ τέλος τῆς καὶ ὑποκαθίσταται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἐκτὸς ἂν ὁ ἀνθρώπινος ἐωσφορισμὸς συμβάλει στὸ ἀντίθετο. Μὲ τὰ σημερινὰ δεδομένα ἡ ἠνωμένη Εὐρώπη ἀναπτύσσει τὶς προϋποθέσεις τῆς Χριστιανικῆς μας ὑπάρξεως καὶ φαίνεται ὅτι ἀρχίζει νὰ ὑψώνει ἀναχώματα γιὰ τὸν παρεμποδισμὸ τῆς ἀνεξέλεγκτης ἐπιδρομῆς τῶν φυσικῶν θρησκευτῶν πρὸς τὸν χώρο καὶ τὴν κοιτίδα τῆς Ἀποκαλύψεως. Ἡ ποικιλομορφία τοῦ Χριστιανισμοῦ φαίνεται ὅτι ὕστερα ἀπὸ δύο χιλιάδες χρόνια βρῖσκει τὴ χρυσή του τομὴ ἐπάνω στὴ γηραῖα Ἠπειρο. Ἄλλωστε ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας ἐπιβεβαιώνει ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ξηρὰ ὁμοιομορφία, τέτοια ὅπως προσπάθησε νὰ τὸν καθιέρωσει ἱστορικὰ τὸ ρωμαϊκὸ πνεῦμα μέσα στὸ δυτικὸ Χριστιανισμὸ, ἀλλὰ ἦταν πάντοτε ποικιλομορφία ὅπως τὴν καταξίωσε τὸ βυζαντινὸ πνεῦμα καὶ ἡ Ὁρθόδοξη λατρεία μὲ ἐκφραστὴ τὴν οἰκουμενικότητα τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὸ συνοδικὸ σύστημα τῆς Ἑλληνικῆς συνειδήσεως.

Οἱ νέες εὐρωπαϊκὲς ἐξελίξεις καὶ ὁ Χριστιανισμὸς ὅπως διαμορφώνεται δὲν θὰ εὐχεται μόνον «ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου» ἀλλὰ θὰ

Τοῦ πανοσ. ἀρχιμ. κ. ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΒΑΡΛΑ

μουργούμενα δεδομένα τῆ ζωῆ τῶν πιστῶν καὶ γενικὰ τῆ νέα θρησκευτικὴ πραγματικότητα. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ παρὰ τὶς ὁμολογιακὲς διαφορὰς σὲ Ἀνατολὴ καὶ Δύση πού διαφοροποιοῦν τὸ πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου ὑποχρεώνεται ἀπὸ τὰ πράγματα καὶ τὴν Κοινωνία νὰ ξαναζήσει τὶς ἱστορικὲς καὶ πολιτιστικὲς προϋποθέσεις τῆς ζωῆς τῆς, πρὶν ἀπὸ τὸ Σχίσμα μεταξὺ Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἐκκλησίας πού ἀνθοῦσαν ἀρκετὲς θεολογικὲς διαφορὰς σὲ βασικὰ ἢ μὴ θέματα, σὲ τρόπο διοικήσεως ἢ διαπομπάνσεως τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Τὸ ξεκίνημα τῆς ἠνωμένης Εὐρώπης προσφέρει στοὺς λαοὺς πού τὴν ἀπαρτίζουν τὴ δυνατότητα νὰ γνωρίσουν «ἐαυτοὺς καὶ ἀλλήλους» καὶ νὰ γνωρισθοῦν πολιτιστικὰ καὶ θρησκευτικὰ. Ἡ ἠνωμένη πιά Εὐρώπη προσφέρεται γιὰ νὰ μάθουν οἱ ἄνθρωποι αὐτὸ πού τοὺς ἦννε καὶ αὐτὸ πού τοὺς χώρισε· τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια ὅσο πικρὴ καὶ ἂν εἶναι: νὰ ἀντιληφθοῦν τὴ δύναμη τῆς βιώσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ στὸ χώρο τῆς βυζαντινῆς Οἰκουμένης καὶ νὰ ἀνακαλύ-

σων ἐπολεμήθη ἡ Ἐκκλησία ἀλλ' οὐδέποτε ἐνίκηθη; Πόσοι τύραννοι; Πόσοι στρατηγοί; Πόσοι βασιλεῖς;... ἄνθρωποι λόγοις τετιμημένοι, δυνατοὶ τοσαῦτα ἐπολέμησαν... ἀλλ' οὐκ ἐξεργίζωσαν. Ἄλλ' οἱ μὲν πολεμήσαντες σεσίγηται καὶ λήθη παραδέδονται, ἡ δὲ πολεμηθεῖσα τὸν οὐρανὸν ὑπεραίρει. Μὴ γάρ μοι τοῦτο ἴδης, ὅτι ἐν τῇ γῇ ἔστηκεν ἡ Ἐκκλησία, ἀλλ' ὅτι ἐν οὐρανῷ πολιτεύεται... μανθανέτω τῆς ἀληθείας τὴν ἰσχύν, ὅτι ἐνκολύτερον τὸν ἥλιον σβεσθῆναι ἢ τὴν Ἐκκλησίαν ἀφανισθῆναι».

(Ἀναδημοσίευση ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ», τεύχος 45/1993)

προσπαθεί να την θέτει σε πλήρη εφαρμογή. Όπως και σε κάθε εποχή, έτσι και τώρα ο Χριστιανισμός θα συνεχίσει να διδάσκει στο Χριστιανό τη θρησκευτική ελευθερία όπως τη δίδαξε ο Χριστός: «όστις θέλει όπισω μου έλθειν, ...άράτω τον σταυρόν αυτού και ακολουθήτω μοι». Ο Χριστιανός αυτός θα έχει συνείδηση των υποχρεώσεών του και της θρησκευτικής του άποστολής. Ο μορφούμενος ευρωπαίος Χριστιανός θα είναι ένας «μετά-Χριστιανός», όχι όπως τον γνωρίζουμε μέχρι σήμερα με έλαττώματα της ιστορίας του μίσους και της εκδικήσεως. Ο ευρωπαίος, θα είναι και ευρωπαίος πολίτης, χωρίς έθνικα περιθώρια, αλλά θα έμφορείται από το πνεύμα της Οικουμένης και του οικουμενικού πολίτη, του λαού του Θεού όπου δέν υπάρχει Έλλην, Ιουδαίος, Άρσεν και θήλυ, βάρβαρος και δούλος γιατί όλοι θα είναι Χριστιανοί. Μήπως ξαναγυρίζουμε σε μιá νέα «Ελληνιστική εποχή»; Μήπως ο συγκρητισμός του πρωτοχριστιανισμού μετασηματίζεται σε ευρωπαϊσμό του μέλλοντος; Το γεγονός πάντως είναι ότι έμπρός στα έξελισσόμενα κοσμοϊστορικά φαινόμενα ή Όρθοδοξία, ως ουσία του Χριστιανισμού, καλείται να δραματίσει το ρόλο της σύμφωνα με την ιστορία της και την αποκάλυψη που ένσαρκώνει.

2. Το έργο της Έκκλησίας ήταν και είναι ή σωτηρία του ανθρώπου που καλλιεργείται με τη διδασκαλία της και με τη λατρεία της. Η διδασκαλία της και ή λατρεία της είναι τομείς άδιαπραγμάτευτοι γιατί είναι ουσία της θρησκείας της Άποκαλύψεως και το πολιτιστικό της παρελθόν. Για το λόγο αυτό ή ήνωμένη Ευρώπη τα στοιχεία αυτά τα αποδέχεται ως διαχρονικό της παρελθόν και ως πολιτιστικές της εκφράσεις. Με το παρελθόν αυτό καλείται να διαπαιδαγωγηθεί ο νέος ευρωπαίος Χριστιανός που θα διδάσκει να ζήσει μέσα σε μιá Έκκλησία χωρίς όμολογιακούς ανταγωνισμούς «άνεξιθήρηση» όμως Ευρώπη και με πολιτιστική ποικιλομορφία που θα περιγράφει μιá Ευρώπη με τους «Χριστιανισμούς» της. Μήπως κάτι ανάλογο δέν συνέβη στο Βυζάντιο κατά την εποχή των Συνόδων και των Σταυροφοριών και της Τουρκοκρατίας;

Η Όρθοδοξία έχει αυτές τις έμπειρίες. Έζησε κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας μέσα σε ένα χώρο χωρίς σύνορα. Σε ένα ανάλογο χώρο, τη φορά αυτή Χριστιανικό, καλείται και τώρα να αναδειχθεί ή Όρθοδοξία και να φανεί ή ύπεροχή της. Στην Ευρώπη σήμερα υπάρχουν οί θρησκευτικές και οί λατρευτικές προϋποθέσεις που έδημιούργησαν το 1917 ή Σοβιετική Έπανάσταση και το 1922 ο Άθηνών και έπειτα Οικουμενικός Πατριάρχης Μελέτιος ο Δ'. Η Όρθοδοξη παρουσία εκεί με τη ζύμη των Κοινοτήτων εκαλλιέργησαν την παρουσία της Όρθοδοξίας και

την κατέστησαν συνείδηση θρησκευτική στους λαούς της δυτικής οικουμένης. Εκείνο που προσεχώς θα έπηρεάσει το χώρο αυτό είναι ο παιδαγωγικός τρόπος της προσφοράς της διδασκαλίας του Ευαγγελίου, μέσα από τη νέα τεχνολογία και ή θρησκευτική έμβάθυνση στη διδασκαλία του Όρθόδοξου Χριστιανισμού στη δημιουργία της «ευρωπαϊκής διαστάσεως». Θα έπαναλάβουμε υπογραμμίζοντας ότι το ευρωπαϊκό έδαφος είναι ήδη φροντισμένο από την Όρθοδοξη παρουσία στην Ευρώπη κάποιους αιώνες πριν. Θα λέγαμε ότι ή ιστορική αντίθεση μεταξύ Άνατολής και Δύσεως έχει μπει στην τροχιά της ιστορικής μνήμης πρώτα με την παρουσία των Όρθοδόξων εκεί και έπειτα με τις ενέργειες των τελευταίων Πατριαρχών και Παπών που ώθησαν φαίνεται την οικονομία της Άποκαλύψεως, παρά τις ανθρώπινες αντιδράσεις και αδυναμίες, γιατί όχι και αντιθέσεις προς νέους όρίζοντες. Ο δρόμος όμως παραμένει άνώμαλος και μακρύς.

Στην εποχή μας εκείνο που προέχει είναι ή σωστή θρησκευτική έννημέρωση του Ευρωπαίου Χριστιανού γύρω από το μήνυμα της Άποκαλύψεως. Η ανάπτυξη λατρευτικής επικοινωνίας και συγχρόνως Χριστιανικής γλώσσας που προχωρεί πέρα από τα λειτουργικά κείμενα και έπεκτείνεται στη διδασκαλία και στο κήρυγμα. Η γλώσσα αυτή θα μεταφέρει τα Όρθόδοξα βιώματα στον ευρωπαϊκό χώρο και θα διαμορφώνει την έκκλησιαστική «κοινωνία» του μέλλοντος αιώνας. Άν ο Θεός κάποτε μίλησε στον κόσμο με το λόγο και παρέδωσε τη διαθήκη του στον κόσμο με το Λόγο του, τότε ή Έκκλησία όφείλει να μορφώσει τον Ευρωπαίο Χριστιανό με το κήρυγμα του Λόγου και με το λόγο του κηρύγματος. Όπως ο Λόγος συγκροτεί την Έκκλησία, έτσι ή Έκκλησία με το λόγο θα συνθέτει την Ευρωπαϊκή Κοινωνία. Η προετοιμασία αυτή σήμερα γίνεται πιό έντονη και πιό έπιτακτική στην μεταβαλλόμενη Κοινωνία μας, όταν μάλιστα ληφθεί ύπόψη ότι είναι φανερό ή αύξηση θρησκευτικής αναζήτησης και ή έκκλησιαστική πληροφόρηση από το λαό του Θεού.

Ο σύγχρονος λοιπόν κόσμος χρειάζεται μιá πιό ουσιαστική πληροφόρηση πέρα από τη στενή ήθικο-θρησκευτική έννημέρωση που δέν είναι φυσικά το Α και Ω της Χριστιανικής διδασκαλίας και του μηνύματος της Άποκαλύψεως. Ο Χριστιανός της ήνωμένης Ευρώπης αναζητεί τη βίωση του Χριστιανισμού και την έμβάθυνση στο μήνυμα της Άποκαλύψεως σε σχέση προς τα δεδομένα που προκάλεσαν τη διάσπασή του. Στην προσπάθεια αυτή, έλπίζουμε, θα βοηθήσουν πολύ τα μαζικά μέσα έννημέρωσης που αναλύονται σε λόγο γραπτό και προφορικό, σε έντυπα, σε έφημερίδες και περιοδικά, σε κήρυγμα γραπτό και

τηλεοπτικό, σε τηλεόραση και video κτλ. Έχει πια γίνει σήμερα συνείδηση ότι τα μέσα μαζικής ενημερώσεως είναι ο άμβωνας της Έκκλησίας της εποχής μας, όπως λίγο πιο πριν ήταν το ραδιόφωνο, από όπου πρέπει ο Χριστιανισμός να εγκαινιάσει ή καλύτερα να αναθερμάνει ένα σύγχρονο διάλογο επίπεδου με την Κοινωνία και τους Χριστιανούς, τους διανοούμενους και τους πνευματικούς ανθρώπους της εποχής μας, όπως πραγματοποιήθηκε την περίοδο του χρυσού αιώνα της Έκκλησίας, με την πρωτοβουλία των Μεγάλων Πατέρων Βασιλείου, Γρηγορίου και Χρυσοστόμου, για να περιορισθούμε σ' αυτούς, για τη συγκρότηση της ευρωπαϊκής Κοινωνίας και του Χριστιανού του μέλλοντος.

Πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι ή Έκκλησία από καιρό χρησιμοποιεί τα μαζικά μέσα ενημερώσεως Έχουμε όμως την άποψη ότι χρειάζεται ακόμη κάποια δυναμικότερη παρέμβαση στην έκμετάλλυσή τους, ώστε ή απόδοσή τους να είναι ικανοποιητική. Άς μη διαφεύγει την προσοχή μας ότι το πολύ πλήθος αναζητεί έναγωνίως να ακούει τον λόγο της Έκκλησίας, αφού ο λόγος της Κοινωνίας τους απογοητεύει. «Ός λόγον αποδώσαντες» έχουμε χρέος να ικανοποιήσουμε τα δημιουργήματα αυτά του Θεού και να τα βοηθήσουμε να πορευθούν εις «νομός σωτηρίους». Τα μαζικά τηλεοπτικά μέσα ενημερώσεως έχουν το προνόμιο να είναι ήχος και θέαμα σε αντίθεση με τα παλαιότερα που ήταν μόνο ήχος. Το μήνυμα της Άποκαλύψεως προσεφέρθη ως λόγος έτσι ώστε να μπορέσει να τον ακούσει ο άνθρωπος του ευρωπαϊκού πολιτισμού;

Στόν τόπο μας ο λόγος του Θεού προσφέρεται μέσα από τα οπτικοακουστικά συστήματα κατ' αποκλειστικότητα στους όμοδοξους και όμογλώσσους. Στο χώρο της ήνωμένης Ευρώπης όμως ή κατάσταση διαφοροποιείται. Η πραγματικότητα της ήνωμένης Ευρώπης θέτει επί τάπητος το πρόβλημα της γλώσσας που θα χρησιμοποιεί στο μέλλον ο λόγος της Άποκαλύψεως. Άν ο τηλεοπτικός σταθμός Euronews ληφθεί ως παράδειγμα, τότε για να ακουσθεί στην Ευρώπη ο λόγος της Άποκαλύψεως από έλληνικά στόματα θα πρέπει να εκπεμφθεί μεταφρασμένος. Το ίδιο θα πρέπει να συμβεί και κατά την αντίστροφη φορά, παρόλον ότι πολλοί συντοπίτες μας κατανοούν άλλες γλώσσες.

Είναι όμως δυνατό να υλοποιηθεί ή ιδέα μιας πανευρωπαϊκής τηλεοράσεως; Στο ερώτημα αυτό προς το παρόν υπάρχουν αισιόδοξες και άπαισιόδοξες απαντήσεις. Άνάλογες απαντήσεις έδιδοντο όταν άρχισε και ή ιδέα της ήνωμένης Ευρώπης πριν από μία περίπου γενεά. Και ίδου το αποτέλεσμα!... Στην Ευρώπη σήμερα ακούγονται φωνές ότι ή πανευρωπαϊκή τηλεόραση δέν είναι πραγματοποιήσιμη, άλλ' ούτε και επιθυμητή. Οί Δώδεκα όμως ίδρυσαν το Euronews και επιδίδονται σε δοκιμαστικές έκπομπές.

Παρόλα αυτά τονίζεται επίσης ότι ή ιδιωτική ή ή κρατική που τυχόν θα προκύψει «άντικατροπίζει την εικόνα μιας χώρας, μιας περιοχής ή ένός πολιτισμού» και «του αισθήματος ότι άνήκει κανείς σε μια άλλη πολιτεία». Το σημείο αυτό είναι ή αιχμή του δόρατος της ήνωμένης Ευρώπης. Αυτό ακριβώς το σημείο θέτει σε εφαρμογή ή προσπάθεια των Δώδεκα που προς το παρόν αναπτύσσεται μέσα σε ένα πολυεθνικό πλαίσιο, χωρίς ωστόσο να γίνει ένα μέσο άνοιχτό σε όλες τις αναπτυσσόμενες τάσεις.

Άπό την άλλη πλευρά θα πρέπει ο κάθε λαός της ήνωμένης Ευρώπης να διαθέτει τα δικά του τηλεοπτικά κανάλια. Δέν θα αντιδρούσαν οί τηλεθεατές των λαών της ήνωμένης Ευρώπης στην ιδέα να έχουν σε ένα κρατικό ή τοπικό ή έθνικό επίπεδο έναν σταθμό τηλεοράσεως. Ένας τέτοιος σταθμός θα άποτελεί τμήμα της έθνικής και θρησκευτικής ταυτότητας κάθε λαού. Τέτοιο πρόβλημα παρουσιάζει ή ήνωμένη πια Όμοσπονδιακή Γερμανία. Πάντως, οί Δώδεκα υιοθέτησαν ήδη την τηλεόραση χωρίς σύνορα που άνοιξε το δρόμο στην πανευρωπαϊκή συνεργασία όλων των πολιτιστικών τάσεων της Ηπειρού μας.

Τίθεται όμως ένα άλλο ερώτημα: Υπάρχει ή κατάλληλη προετοιμασία σε όλα τα επίπεδα και από τους Δώδεκα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που ανακύπτουν; Άπό ό,τι φαίνεται, υπάρχουν τη στιγμή αυτή έγγενεις δυσκολίες τεχνικές, γλωσσικές, πολιτιστικές, ανθρωπολογικές. Αυτές οδηγούν στο συναφές ερώτημα: Είμεθα έτοιμασμένοι να προβάλουμε μέσα από τα μαζικά μέσα ενημέρωσης το μήνυμα της Άποκαλύψεως από την προέλευση των καιρών; Θα κάνουμε Τεραποστολή μέσα από τα τηλεοπτικά κανάλια και θα συμβάλλουμε στη διαμόρφωση της Κοινωνίας του 21ου αιώνα ή θα περιοριστούμε σε ένεργειες άμυντικές για τη συντήρηση μόνο των ιστορικών κεκτημένων; Η χρήση των επιθετικών έκπομπών από μέρους των άλλοδοξων και των άλλοφύλων στο χώρο μας δείχνουν τα πλεονεκτήματα των προσπαθειών τους. Οί επιτυχίες ή τα σφάλματά τους θα μάς διδάξουν το «δέον γενέσθαι» όταν μάλιστα προσπαθούν να πλησιάσουν τον Όρθόδοξο και Έλληνα Χριστιανό με πολιτιστικά δεδομένα άλλων λαών ευρωπαϊκής προελεύσεως. Η θρησκεία διατηρεί πάντοτε τη δυναμικότητά της' πόσο μάλλον ο Χριστιανισμός που είναι «ή Άποκάλυψη» και άπευθύνεται σε όλο τον κόσμο. Το πνεύμα της Άποκαλύψεως είναι έλευθερία και γιαυτό ο Χριστιανισμός άπευθύνεται σε έλεύθερους ανθρώπους ή τους έλευθερώνει από τα δεσμά του θανάτου και των έθνικών καταπιέσεων. Για το λόγο αυτό ο Χριστιανισμός έχει θέση μέσα στην ήνωμένη Ευρώπη αφού είναι ή θρησκεία της έλευθερίας με οικουμενικές διαστάσεις και ποτέ δέν ταυτίστηκε με κράτη. Η ήνωμένη Ευρώπη πολιτιστικά και ιδεολογικά θα πρέπει να είναι ο κατεξοχήν χώρος του.

ΤΟ ΚΑΘΑΡΤΗΡΙΟΝ ΠΥΡ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΝΟΔΟ ΦΕΡΡΑΡΑΣ - ΦΛΩΡΕΝΤΙΑΣ*

Χρησιμοποιώντας όλα αυτά τα πατερικά χωρία οι Λατίνοι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ή θεία δικαιοσύνη δεν αφήνει τίποτε ατιμώρητο και γι' αυτό είναι ανάγκη όσοι δεν τιμωρήθηκαν στην ζωή αυτή, ούτε πρόκειται να τιμωρηθούν στον ουρανό ή στον άδη, να υπάρχει ένας άλλος τόπος στον οποίον θα τιμωρηθούν και θα καθαρισθούν. Μετά από αυτά λέγεται από τους Λατίνους: «λείπεται δη τόπον ἕτερον εἶναι ἀφωρισμένον, οὗ δεῖ τὴν κάθαρσιν ταύτην γίνε-

Τοῦ Ἀρχιμ. κ. Ἱεροθέου Σ. Βλάχου
Ἱεροκήρυκος Ἰ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

σθαι, δι' ἧς ἕκαστος καθαρὸς γενόμενος, εἰς τὴν οὐράνιον ἀπόλαυσιν παραχρῆμα ἀνάγεται⁶⁰.

Ὁ ἅγιος Μάρκος ὁ Εὐγενικός, φορεὺς τῆς Ὁρθόδοξου Παραδόσεως καὶ αὐθεντικὸς ἐρμηνευτὴς τῶν Γραφῶν καὶ τῶν πατερικῶν λόγων ἀναλύει καὶ ἐρμηνεύει ὀρθόδοξα ὅλα αὐτὰ τὰ χωρία, καταρρίπτοντας τὶς ἀπόψεις τῶν Λατίνων. Ἀποδεικνύει περὶ ἄλλα ὅτι σὲ κανένα ἀπὸ τὰ πατερικά αὐτὰ χωρία δὲν ἀναφέρεται σαφῶς ὅτι ὑπάρχει τὸ λεγόμενο κολαστήριον πῦρ. Ἐπομένως, δὲν δικαιολογεῖται ἀπὸ πούθεν ἡ ὑπαρξὴ τοῦ πουργατορίου, ὅπως ἔλεγον οἱ Λατίνοι. Ἀπλούστατα, στὴν προσπάθειά τους νὰ τὸ κατοχυρώσουν, ἀλλοίωσαν καὶ παρερμήνευσαν τοὺς πατερικοὺς λόγους.

Ἔτσι, ὁ ἅγιος Μάρκος ἀποδεικνύει ὅτι ἄλλα ἀπὸ τὰ χωρία αὐτὰ δὲν ὁμιλοῦν καθαρῶς γιὰ τὸ καθαρτήριο πῦρ, ὅπως τὰ χωρία τὰ προερχόμενα ἀπὸ τὸν Αὐγουστῖνο καὶ τὸν ἅγιο Ἀμβρόσιο, ἄλλα ὅτι παρερμηνεύονται, ὅπως τοῦ Μ. Βασιλείου, τοῦ Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ κ.λ.π., καὶ ἄλλα ὅτι διασώζονται μὲ διαφθορὰς καὶ παρεμβολὰς τῶν αἰρετιζόντων, ὅπως τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης. Εἰδικὰ γιὰ τὸν τελευταῖο λέγει ὁ ἅγιος Μάρκος ὅτι, ἂν ὑπάρχουν μερικὲς γνώμες του, πού φαίνεται ὅτι υἰοθετοῦν τὸ δόγμα περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν πάντων, αὐτὸ ὀφείλεται πρῶτον στὴν παραφθορὰ τῶν ἔργων του πού προξενήθηκε ἀπὸ αἰρετικούς πού φρονούσαν τὶς διδασκαλίες τοῦ Ὁριγένους, «ἵνα καὶ τὸν ἅγιον τοῦτον καὶ μέγαν φωστῆρα συνήγορον ἔχειν δοκῶσιν» καὶ δεῦτερον στὸ ὅτι ἀκό-

μη τότε τὸ δόγμα αὐτὸ δὲν εἶχε ἀντιμετωπισθῆ, πράγμα τὸ ὁποῖο ἐγίνε μὲ τὴν Πέμπτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδο. Βέβαια, πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι ὁ ἅγιος Γρηγόριος δὲν ὁμιλεῖ περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν πάντων, ὅπως θέλουν νὰ τὸν παρουσιάζουν καὶ μερικοὶ σύγχρονοι μελετητές, ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὴν δυτικὴ ἐρμηνευτικὴ παράδοση, ἀλλὰ ἐντάσσεται μέσα στὴν ἐκκλησιαστικὴ Ὁρθόδοξη Παράδοση. Ὅμως δὲν πρόκειται στὸ σημεῖο αὐτὸ νὰ ἀναπτύξω καὶ νὰ ἐρμηνεύσω ὀρθόδοξα τὴν διδασκαλία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης.

Ἐπίσης καὶ τὸ ὅτι οἱ Λατίνοι χρησιμοποιοῦν χωρία τῆς Πέμπτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου γίνεται ἀντικείμενο κριτικῆς καὶ ἐλέγχου ἀπὸ τὸν ἅγιο Μάρκο, λέγοντας ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεσπίξῃ τέτοια διδασκαλία ἡ μεγάλη αὐτὴ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Στὴν συνέχεια καταλήγει χαρακτηριστικὰ ὁ ἅγιος Μάρκος: «οὔτε γὰρ ἡ γραφὴ διπλὴν κόλασιν καὶ διπλοῦν πῦρ, οὐθ' ἡ πέμπτη τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων ἡμῖν παραδέδωκεν»⁶¹.

Στὴν δευτέρη ὁμιλία του ὁ ἅγιος Μάρκος ἀναλύει διεξοδικὰ τὸ θέμα αὐτὸ παρουσιάζοντας τόσο διαφορὰ πατερικὰ χωρία πού ἀναφέρονται στὰ μέλλοντα, χωρὶς νὰ γίνεαι σαφῆς λόγος γιὰ καθαρτήριο πῦρ, ὅσο καὶ τὴν διδασκαλία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης καὶ πῶς ἡ Ἐκκλησία ἀντιμετωπίζει τὸ σοβαρὸ αὐτὸ θέμα. Δὲν εἶναι ὅμως ὁ κατάλληλος τόπος γιὰ τὴν ἀνάπτυξή του.

Γενικά, ὁ ἅγιος Μάρκος ἰσχυρίζεται ὅτι οἱ Λατίνοι παρανοοῦν καὶ παραχαράσσουν τὴν πατερικὴ διδασκαλία γύρω ἀπὸ τὸ θέμα αὐτό. Οἱ Λατίνοι δὲν ἔχουν τὶς ὀρθόδοξες προϋποθέσεις γιὰ νὰ κατανοήσουν τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, γι' αὐτὸ καὶ ἀστοχοῦν κατὰ τὴν ἐρμηνευτικὴ παρουσίαση τοῦ θέματος αὐτοῦ.

Βέβαια, στὴν ὀρθόδοξη διδασκαλία γίνεται λόγος γιὰ τὴν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν καὶ γιὰ τὴν ἀξία τῶν μνημοσύνων. Αὐτὰ τὰ δύο γεγονότα οἱ Λατίνοι δὲν μποροῦν νὰ τὰ κατανοήσουν πραγματικά. Στὴν συνέχεια θὰ γίνῃ μία μικρὴ παρουσίαση τῆς διδασκαλίας τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὰ θέματα αὐτά.

Ἡ ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν στὴν Ὁρθόδοξη Παράδοση εἶναι ἀπαλλαγὴ τῆς κολάσεως καὶ τῆς τιμωρίας. Καὶ αὐτὴ ἡ ἄφεση γίνεται μὲ τρεῖς τρόπους καὶ σὲ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 202 τοῦ ὑπ' ἀρ. 6 τεύχους.

60. ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 55.

61. ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 48-56.

τρεις διαφορους χρονους. Η πρώτη κατά τον καιρό του Βαπτίσματος, ή δεύτερη μετά το Βάπτισμα διά της επιστροφής και του πένθους κατά την παρούσα ζωή και ή τρίτη μετά τον θάνατο διά των ευχών και εύποιών και όσων έπιτελεί ή Έκκλησία του Χριστού.

Η άφεση διά του Βαπτίσματος είναι άμοχθος και όμοτιμος σε όλους. Είναι έργο της Χάριτος και δεν άπαιτείται έργον εκ μέρους του ανθρώπου παρά μόνον ή πίστη. Η μετά το Βάπτισμα άφεση είναι επίπονος και άπαιτεί μετάνοια και συντριβή του ανθρώπου. Η μετά τον θάνατο άφεση είναι μόνον επίπονος και αυτή, διότι συνδέεται στενά με την μετάνοια «και την συνείδησιν πλήττουσαν και την άποτυχίαν των άγαθών όδυνώσαν», αλλά είναι καθαρά από τιμωρία, άφου δεν είναι δυνατόν να είναι άφεση και συγχρόνως τιμωρία.

Στην πρώτη και τρίτη άφεση πλεονεκτεί ή Χάρη του Θεού, συμβάλλουν και οι προσευχές, «όλίγον δε λίαν τό παρ' ήμών εισφερόμενον». Η μεσαία άφεση γίνεται με τη Χάρη του Θεού, αλλά περισσότερο από τη δική μας εργασία: «ή μέση δε τούναντίον όλίγον μόν τό παρ' της χάριτος έχει, πλείστης δε δέεται της παρ' ήμών εργασίας». Επίσης, διαφέρει ή πρώτη άφεση, διά του άγιου Βαπτίσματος, από την τελευταία άφεση, μετά τον θάνατο, γιατί ή πρώτη άφεση είναι συγχώρηση όλων των άμαρτιών, ή δε τελευταία είναι άφεση μόνον των μη θανασίμων και μάλιστα εκείνων για τα όποια ό άνθρωπος μετανόησε κατά την διάρκεια της βιολογικής ζωής.

Αυτή είναι ή διδασκαλία της Όρθόδοξης Έκκλησίας, όπως λέγει ό άγιος Μάρκος, γι' αυτό ζητεί άφεση των κεκοιμημένων. Παρακαλεί τον Θεό να συγχωρέση τα άμαρτήματα των μετανοησάντων χριστιανών, των τελειωθέντων εν τη πίστει, χωρίς να όρίζει καμία τιμωρία, γιατί γνωρίζει ότι σε τέτοια άμαρτήματα «πολύ την θείαν αγαθότητα τον της δικαιοσύνης λόγον υπερνικάν». Έτσι, στην Όρθόδοξη Έκκλησία κάνουμε λόγο για την αγαθότητα του Θεού και όχι για την ίκανοποίηση της θείας δικαιοσύνης⁶².

Συναφές με την άφεση των άμαρτιών είναι και τό θέμα των **μνημοσύνων**. Η Όρθόδοξη Έκκλησία τελεί τα μνημόσυνα για τους κεκοιμημένους Χριστιανούς και εύχεται γι' αυτούς στον Θεό, αλλά αυτό γίνεται με διαφορετικό τρόπο και λόγο από εκείνον που γίνεται στην Λατινική «Έκκλησία». Με άλλα λόγια δεν είναι δυνατόν να συνδεθώ τό καθαρτήριο πυρ των Λατίνων με τα μνημόσυνα που γίνονται στην Όρθόδοξη Έκκλησία. Τό πρώτο προϋποθέτει καθαρό-

ση διά της τιμωρίας, τό δεύτερο προϋποθέτει τελείωση στην άτέλεστη πορεία του ανθρώπου προς την θέωση. Ό άγιος Μάρκος δίνει ένδιαφέρουσες πληροφορίες για τό θέμα αυτό.

Τα μνημόσυνα στην Όρθόδοξη Έκκλησία γίνονται για όλους τους ανθρώπους που κοιμήθηκαν με την έλπίδα της άναστάσεως και με την πίστη στον Ίησού Χριστό. Και έπομένως, τα μνημόσυνα και οι εύχές της Έκκλησίας ώφελούν όλους τους κεκοιμημένους, δικαίους και άδίκους, άγίους και άμαρτωλούς. Βέβαια, διαφέρει ή εύχή που λέγεται για κάθε Χριστιανό. Και για τους άγίους, δηλαδή, κάνουμε μνημόσυνα και προσφέρουμε κόλλυβα στις μνήμες τους, αλλά, έπειδή έχουμε τεκμήρια αγιότητας και έπειδή έχουν καταριθμηθή στον κατάλογο και την χορεία των άγιών, γι' αυτό και διαφορετική είναι ή εύχή. Δεν παρακαλούμε τον Θεό να τους έλεήσει, αλλά προσευχόμαστε «εις τιμήν και μνήμην» και ζητούμε τις εύλογίες τους για μάς.

Ό άγιος Μάρκος γράφει για την ώφέλεια των ευχών των μνημοσύνων: «Υπέρ πάντων όμοίως ποιούμεθα των εν τη πίστει κεκοιμημένων, και π'ασιν αυτ'ας συντελείν τι και συνεισφέρειν φαμέν προς άπαντας διαβαίνειν την άπ' αυτών δύναμιν και ώφέλειαν»⁶³. Έπομένως, οι εύχές γίνονται για όλους τους κεκοιμημένους εν τη όρθόδοξω πίστει.

Προσεύχεται ή Έκκλησία κατ' αρχάς για τους άμαρτωλούς, οι όποιοι έχουν κλειστή στον άδη, «ένα μικράς τινος άνέσεως τύχωσιν, ει και μη τελείας άπαλλαγής». Προσεύχεται κυρίως για τους κεκοιμημένους εν πίστει «κ'αν άμαρτωλότατοι ειεν». Βέβαια, υπάρχουν και περιπτώσεις άγιών που προσευχήθηκαν και για άσεβεις, αλλά «ή του Θεού εκκλησία των (μ'εν) τοιούτων ούδαμώς υπερευχεται»⁶⁴. Οι άμαρτωλοί και κεκλεισμένοι μετά τον θάνατο στον άδη ώφελούνται από τις εύχές αυτές, άφ' ενός μ'εν γιατί δεν έχουν τελικά καταδικασθή και ούτε άκόμη έχουν την τελεσίδικη άπόφαση του δικαστού, άφ' έτέρου δε γιατί άκόμη δεν έχουν πέσει στην κόλαση, που θα γίνει μετά την Δευτέρα Παρουσία του Χριστού. Αν αυτό γίνεται με τους άμαρτωλούς, πολύ περισσότερο ώφελούν τα μνημόσυνα και οι εύχές αυτούς που μετανόησαν, αλλά δεν πρόφθασαν να καθαρισθούν τελείως και να φθάσουν στον φωτισμό του νοού. Αν αυτοί έχουν έλάχιστα ή κούφα άμαρτήματα άποκαθίστανται στον κλήρο των δικαίων ή παραμένουν εκεί που βρίσκονται, δηλαδή στον άδη, και «κουφιούσι

62. ένθ' άνωτ., σελ. 55-56.

63. ένθ' άνωτ., όμιλία II, σελ. 118.

64. ένθ' άνωτ., σελ. 119.

τών δυσχερών και πρὸς ἐλπίδας ἐπανάξουσι χρηστοτέρως»⁶⁵.

Τὰ μνημόσυνα ὁμως καὶ οἱ εὐχῆς τῆς Ἐκκλησίας ὠφελούν καὶ τοὺς δικαίους καὶ τοὺς ὀσίως βίωσαντας. Αὐτὴ εἶναι κεντρικὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὁ ἅγιος Μάρκος ἰσχυρίζεται ὅτι οἱ εὐχῆς τῆς θείας Λειτουργίας ἀποδεικνύουν ὅτι «καὶ πρὸς τοὺς ἤδη τῆς παρὰ Θεῷ μακαριότητος ἀπολεύοντας ἢ τῶν εὐχῶν τούτων καὶ μάλιστα τῆς μυστικῆς θυσίας δύναμις διαβαίνει». Αὐτὸ φαίνεται ἀπὸ τὴν εὐχὴ κατὰ τὴν θεία Λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου: «Ἐπι προσφερόμεν σοὶ τὴν λογικὴν ταύτην λατρείαν ὑπὲρ τῶν ἐν πίστει ἀναπαυσαμένων προπατόρων, πατέρων, πατριαρχῶν, προφητῶν, ἀποστόλων, μαρτύρων, ὁμολογητῶν, ἐγκρατευτῶν, καὶ παντὸς πνεύματος δικαίου ἐν πίστει τετελειωμένου». Ἔστω κι ἄν, προσευχόμενοι γιὰ τοὺς ἁγίους, δὲν ζητοῦμε γι' αὐτοὺς ἀγαθά, ἀλλὰ εὐχαριστοῦμε γι' αὐτοὺς καὶ «εἰς δόξαν αὐτῶν τοῦτο ποιούμεν, καὶ οὕτε τρόπον τινὰ καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἢ θυσία γίνεται καὶ πρὸς αὐτοὺς διαβαίνει»⁶⁶.

Σὲ ἄλλο σημεῖο ὁ ἅγιος Μάρκος ἀναλύει διεξοδικότερα ποιὰ εἶναι ἡ ὠφέλεια τῶν ἁγίων δοκιμάζοντας τὸ πῦρ πού βρίσκεται πάντοτε μὲ τὸν Θεό, πού εἶναι ἡ ἄκτιστη ἐνέργειά Του. Γράφει: «Τὸ γὰρ τοιοῦτον πῦρ τοὺς μὲν ἁγίους, ἅτε μηδὲν κακίαν ἔργον καὶ γνώρισμα ἐπιφερομένους λαμπροτέρους ἀποφανεῖ, καθάπερ χρυσὸν ἐν καμίνῳ δοκιοθέντα...»⁶⁷. Φαίνεται ἀπὸ αὐτὸ τὸ χωρίο, ὅπως καὶ ἀπὸ ἄλλα συναφῆ χωρία τῶν ἁγίων Πατέρων ὅτι οἱ ἅγιοι ἐλλάμπονται περισσότερο καὶ καθίστανται χωρητικότεροι τῆς μεθέξεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἅγιος Μάρκος χρησιμοποιεῖ καὶ χωρίο τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου στὸ ὁποῖο φαίνεται ὅτι ὁ ἱεράρχης προσεύχεται καὶ γιὰ τοὺς τελειωθέντας κατὰ τὴ θεία ζωὴ. Μὲ τὴν παράθεση τοῦ χωρίου αὐτοῦ ὁ ἅγιος λέγει ὅτι ἡ δύναμη τῶν εὐχῶν καὶ ἰδίως τῆς μυστικῆς θυσίας διαβαίνει «καὶ πρὸς τοὺς δικαίως τε καὶ ὀσίως βίωσαντας». Καὶ αὐτὸ ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸ ὅτι ἐν σχέσει μὲ τὴν τελειότητα καὶ οἱ ἅγιοι εἶναι ἀτελεῖς καὶ ἐπομένως μποροῦν νὰ γίνουν χωρητικότεροι τῆς θείας δόξης. Συγκεκριμένα γράφει: Διαβαίνει ἡ δύναμη τῶν προσευχῶν καὶ τῆς θείας Λειτουργίας καὶ πρὸς τοὺς δικαίως καὶ ὀσίως βίωσαντας «ἅτε καὶ αὐτοὺς ἀτελεῖς ὄντας καὶ τὴν πρὸς τὰγαθὸν ἐπίδοσιν ἀεὶ προσλαμβάνοντας καὶ μήπω τελείας τῆς μακαριότητος ἀπολαύοντας»⁶⁸.

Ἐπομένως, οἱ εὐχῆς τῆς Ἐκκλησίας διαβαίνουν πρὸς ὅλους καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ τοὺς δικαίους, ἀλλὰ ἐνεργοῦν διαφορετικὰ στὸν καθένα, ἀνάλογα μὲ τὴν πνευματικὴ του κατάσταση πού ἀπέκτησε ἀπὸ τὴ ζωὴ αὐτῆ. Καὶ καταλήγει ὁ ἅγιος: Ἐπειδὴ σὲ ὅλους διαβαίνουν οἱ προσευχῆς τῆς Ἐκκλησίας, γι' αὐτὸ καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ δεχθοῦμε τὸ καθαρτήριο πῦρ. Τὴν κάθαρση καὶ σωτηρία ἐνεργεῖ ἡ ἀγαθότητα καὶ φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ⁶⁹.

Ἡ διδασκαλία αὐτῆ τοῦ ἁγίου Μάρκου εἶναι ὀρθόδοξη καὶ ἀπαντᾶται σὲ πολλὰ κείμενα τῶν Πατέρων. Δὲν ἔχουμε τὴν πρόθεση νὰ τὴν ἀναπτύξουμε διεξοδικὰ ἐδῶ. Ἐκεῖνο πού πρέπει νὰ ὑπογραμμισθῆ εἶναι ὅτι, κατὰ τὴν ὀρθόδοξη διδασκαλία, ὑπάρχουν τρία στάδια πνευματικῆς τελειώσεως, ἤτοι ἡ κάθαρση τῆς καρδιάς, ὁ φωτισμὸς τοῦ νοῦ καὶ ἡ θέωση τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ τελείωση τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀτέλεστη. Πάντοτε ὁ ἀνθρώπος ἐπιδέχεται βελτίωση στὴν πνευματικὴ του κατάσταση. Ἡ κίνηση αὐτῆ θὰ συνεχίζεται καὶ στὸν μέλλοντα αἰῶνα. Ἐπομένως, ὅταν ὁ ἀνθρώπος διὰ τῆς μετανοίας εἰσέρχεται στὸ στάδιο τῆς καθάρσεως, ἀλλὰ λόγω τοῦ θανάτου δὲν μπορεῖ νὰ ὀλοκληρώσῃ τὴν κάθαρση καὶ νὰ πορευθῆ στὸν φωτισμὸ, αὐτὸ θὰ γίνῃ μὲ τῆς εὐχῆς καὶ τὰ μνημόσυνα πού κάνει ἡ Ἐκκλησία. Θὰ ὑπάρχει, δηλαδή, διαρκῆς ἐξέλιξη στὴν μέθεξη τῆς καθαρτικῆς, φωτιστικῆς καὶ θεοποιου ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι πρέπει νὰ ἐννοήσουμε πολλὰ περιστατικὰ πού συναντοῦμε στὴν ζωὴ τῶν ἁγίων, κατὰ τὰ ὁποῖα ἡ προσευχὴ τους δικαίωσε τὰ πνευματικὰ τους παιδιὰ. Ἄν σκεφθοῦμε ὅτι δικαίωση εἶναι ὁ φωτισμὸς τοῦ νοῦ καὶ φυσικὰ αὐτὸ εἶναι κυρίως καὶ πρὸς παντὸς ἢ ἄφραση τῶν ἁμαρτιῶν, τότε μποροῦμε νὰ ἐξηγήσουμε αὐτὰ τὰ περιστατικὰ.

ζ) Τὸ αἰώνιο πῦρ εἶναι ἄκτιστο

Ποθενὰ στοὺς Πατέρας δὲν ἀναφέρεται ὅτι ὑπάρχει ἓνα κολαστήριο καὶ τιμωρητικὸ πῦρ μέσα ἀπὸ τὸ ὁποῖο θὰ περάσουν οἱ ἀνθρώποι μετὰ τὸ θάνατό τους, κυρίως ὅσοι δὲν πρόφθασαν νὰ κάνουν τὸν κανόνα τους. Στὴν διδασκαλία τῶν Πατέρων, ὅπως εἶδαμε, λέγεται σαφῶς ὅτι ὑπάρχει Παράδεισος καὶ Κόλαση μετὰ τὴν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Χριστοῦ, καὶ πρόγευση τοῦ Παραδείσου καὶ τῆς Κολάσεως μετὰ τὴν ἔξοδο τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ σῶμα. Μέχρι τὴν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Χριστοῦ ἡ Ἐκκλησία τελεῖ τὰ μνημόσυνα, τῶν ὁποίων ἡ δύναμη διαβαίνει σὲ ὅλους τοὺς ἐν πίστει κεκοιμημένους, εἴτε εἶναι ἁμαρτωλοὶ

65. ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 120-121.

66. ἔνθ' ἄνωτ., ὁμιλία I, σελ. 43-44.

67. ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 46.

68. ἔνθ' ἄνωτ., ὁμιλία II, σελ. 121.

69. ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 121.

είτε είναι δίκαιοι και άγιοι. Πουθενά δεν αναφέρεται ότι υπάρχει και καθαρτήριο πύρ για τους μετανοημένους, αλλά μη ολοκληρώσαντας την μετάνοια, Χριστιανούς.

Ο άγιος Μάρκος λέγει ότι, όπου στην 'Αγία Γραφή και στα πατερικά κείμενα γίνεται λόγος για πύρ, έννοείται το αιώνιο πύρ της Κολάσεως, το οποίο, βέβαια, είναι άκτιστο και όχι κτιστό. Δεν πρόκειται, δηλαδή, για κάτι κτιστό, για κάποια κτιστή πραγματικότητα, αλλά για την καθαρτική ενέργεια του Θεού, που βιώνεται από τους άθεράπευτους ως φωτιά.

Σε ένα σημείο της πρώτης όμιλίας του Ισχυρίζεται: «Εί δέ που και πυρός έν τοίς τοιούτοις ζήμασι και ευχαίς μνήμη γέγονεν, ουχί προσκαιρού τινός και καθαρτικήν την δύναμιν έχοντος, άλλ' αυτού του αιώνιου πυρός και της άπεράντου κολάσεως αιτούσιν οί άγιοι τον Θεόν ύσθήναι τους έν πίστει κεκοιμημένους...»⁷⁰.

Το πύρ αυτό για το οποίο γίνεται λόγος στα έκκλησιαστικά κείμενα δεν είναι πύρ προσωρινό, αλλά το αιώνιο πύρ. Αναφέροντας χωρίο του άγιου Γρηγορίου του Θεολόγου λέγει: «Ού πρόσκαιρον και διαβατικόν, άλλ' έπιπονώτερον και μακρότερον το πύρ εκείνό φησι»⁷¹.

Έτσι, το πύρ της κολάσεως δεν είναι σωματικό, κτιστό, αλλά άκτιστο. Το φώς στους άξιους είναι θεωρία του Θεού, λέγει ο άγιος Μάρκος. Και φυσικά, το φώς αυτό είναι ή άκτιστη δόξα του Θεού. Ο άγιος Μάρκος συνδέει το άκτιστο φώς και με το πύρ της κολάσεως. Λέγει, δηλαδή, ότι το πύρ το αιώνιο δεν είναι σωματικό, «καθάπερ και φώς τοίς άξιούς την αυτού θεωρία». Αναλύοντας αυτήν την άποψη λέγει ότι οί άγιοι της Έκκλησίας το αιώνιον πύρ και τις άπεράντες κολάσεις «άλληγορικώτερον έξελάβοντο». Πρόκειται περι άλληγορίας, γιατί ούτε το φώς των δικαίων είναι σωματικό, ούτε το πύρ των άμαρτωλών είναι κτιστό και σωματικό. Είναι πραγματικά γεγονότα και άληθινές καταστάσεις, αλλά δεν είναι οί καταστάσεις που γνωρίζουμε από τον αίσθητο κόσμο.

Βέβαια, ή 'Αγία Γραφή χρησιμοποιεί πολλές εικόνες για να δείξει την κατάσταση των κολασμένων, όπως το πύρ, τον σκώληκα, τα έρπετα και τον βρυγμό των οδόντων. Αυτά όλα έκφράζουν άλλες πραγματικότητες. Με το πύρ οί άγιοι έξέλαβαν την άγνοια του Θεού: «ώς μήτε πύρ εκεί σωματικόν νομίζεσθαι μήτε σκότος έξώτερον άλλο πλήν ή την του Θεού ά-

γνοιαν». Φυσικά, όταν όμιλή για την άγνοια του Θεού, έννοεί την μη μέθεξη του Θεού, αφού γνωρίζουμε ότι οί άμαρτωλοί θα βλέπουν τον Θεό, θα έχουν δηλαδή όραση του Θεού, αλλά όχι μέθεξη του Θεού και έπομένως θα έχουν άγνοια. Άλλωστε, γνώση του Θεού στην Όρθόδοξη Παράδοση είναι ή μέθεξη του Θεού. Ο σκώληκας ή κάποιο ιοβόλο και σαρκοφάγο γένος των έρπετών δηλώνουν την βάσανο των άκολάστων από την συνείδηση και την πικρή εκείνη μεταμέλεια. Το ίδιο άκριβώς σημαίνει ο βρυγμός των οδόντων, δηλαδή δηλώνει την λύπη, τον πικρό οδυρμό και την μανία των θυμομαχούντων⁷².

Είναι σαφές, λοιπόν, ότι όπου γίνεται αναφορά σε πύρ μέσα στην έκκλησιαστική παράδοση έννοείται το αιώνιο και άκτιστο πύρ. Αυτό σημαίνει ότι δεν πρόκειται για κάποιο πρόσκαιρο καθαρτήριο πύρ, αλλά για την βίωση της άκτίστου Χάριτος ως πυρός λόγω της άκαθαρσίας του ανθρώπου. Άκριβώς γι' αυτόν τον λόγο δεν είναι δυνατόν να υπάρχει καθαρτήριο πύρ, όπως το έννοούν οί Λατίνοι.

Γενικά μπορούμε να πούμε ότι ή διδασκαλία του άγιου Μάρκου του Ευγενικού, όπως φαίνεται στις όμιλίες του, κατά την Σύνοδο Φερράρας - Φλωρεντίας είναι έντεταγμένη όργανικά μέσα στην Παράδοση της Όρθοδόξου Έκκλησίας για την ζωή του ανθρώπου μετά την έξοδο της ψυχής από το σώμα. Ο άγιος Μάρκος είναι αυθεντικός έρμηνευτής της Όρθοδόξου Παραδόσεως. Έτσι, αποδεικνύεται ότι το καθαρτήριο πύρ των Λατίνων είναι κενή δόξα, καινούργια διδασκαλία, καινοφανής δοξασία, που δεν μπορεί να υιοθετηθή από την Όρθόδοξη Έκκλησία. Ο άγιος Μάρκος αποδεικνύεται και σ' αυτό το θέμα αυθεντικός έρμηνευτής της Όρθοδόξου Παραδόσεως.

(Συνεχίζεται)

70. ένθ' άνωτ., όμιλία II, σελ. 130.

70. ένθ' άνωτ., όμιλία I, σελ. 42.

71. ένθ' άνωτ., σελ. 50.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Στή σειρά «Θεωρία και Πράξη»:

- * Γεωργίου Π. Σωτηρίου, Ο ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΧΑΡΙΤΟΣ (Είσαγωγή στην Καινή Διαθήκη), 'Αριθμ. 5.
- * Άρχιμ. Ίεροθέου Σ. Βλάχου, ΚΑΤΗΧΗΣΗ ΚΑΙ ΒΑΠΤΙΣΗ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ (Συμβολή στην ποιμαντική διακονία των προσερχομένων στην Όρθόδοξη Έκκλησία), 'Αριθμ. 6, σελίδες 214.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Μάρτυρες «ἐξ ἀκοῆς» καὶ μάρτυρες «ἀπὸ θέας»

Ἡ δημοσιευθεῖσα εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος τῆς «Ἐκκλησίας» «Πατριαρχική Ἀπόδειξις ἐπὶ τῷ Ἁγίῳ Πάσχα» ἐπεσήμανεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὴν πεμπτοσιάν τῆς Ὁρθοδόξου Γνωσιολογίας, διότι προέβαλε τὴν μετοχικὴν, βιωματικὴν γνῶσιν τῶν γυναικῶν, αἰτινες γενόμεναι ὀρθοίαι ἐπὶ τὸ μνημεῖον, εὐηγγελίσθησαν τὸ γεγονός τῆς Ἀναστάσεως ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν Σιών, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν κόσμον ὁλόκληρον, καὶ οὕτω κατέστησαν, μάρτυρες οὐχὶ ἀπλῶς «ἐξ ἀκοῆς», ἀλλὰ καὶ «ἀπὸ θέας εὐαγγελίστριαι».

Ὡς προσθέτει ἐν τῇ «Ἀποδείξει» ταύτῃ ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος μεταξὺ τῶν δύο κατηγοριῶν τῶν μαρτύρων «ἐξ ἀκοῆς» καὶ τῶν μαρτύρων «ἀπὸ θέας» «θὰ κυμαίνεται πάντοτε ὁ βαθμὸς τῆς μετοχῆς τοῦ κάθε πιστοῦ εἰς τὸ ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Ἀναστάτου Κυρίου. Ἐκεῖνοι, πού πληροφοροῦνται ἀπλῶς “ἐξ ἀκοῆς” τὰ περὶ Ἀναστάσεως καὶ δὲν ὑφίστανται ἐν συνεχείᾳ τὴν “καλὴν ἀλλοίωσιν”, εἶναι ἀδύνατον νὰ ὀραματισθοῦν τὸ “θέαμα” τοῦ μεταμορφωμένου κόσμου. Διότι προέρχεται μὲν “ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς” (Ρωμ. 10,17), ὁμῶς δὲν μένει στατικὴ πληροφορία τοῦ νοῦ, ἀλλὰ καθαίρει καὶ φωτίζει ὅλας τὰς αἰσθήσεις, διανοίγουσα καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ “θαῦμα”, πού κατὰ βάσιν εἶναι “θέαμα”.

»Ἐν τούτοις ὀμιλοῦντες εἰς τὰ τῆς πίστεως περὶ “θέας” δὲν ἐννοοῦμεν ἀπλῶς τὴν “ὄρασιν”. Ἄλλως, θὰ ἦτο ἀκατανόητος ὁ μακαρισμὸς τοῦ Χριστοῦ διὰ τοὺς “μὴ ἰδόντας καὶ πιστεύσαντας” (πρβλ. Ἰωάν. 20,29). Ἡ ἀπλὴ ὄρασις θέτει ὡς αἴτημα τὴν “αὐτοψίαν”, ἡ ὁποία εἶναι καθαρῶς κοσμικῆς περιεργείας ἐπιθυμία. Ἡ “θέα” ἀντιθέτως εἶναι ἀναβαθμὸς κατανύξεως, πού ἐπιτρέπει νὰ ἐκπαθῶμεν πέραν τῶν ὀρωμένων καὶ νὰ ἰδῶμεν “ὃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη” (Α' Κορ. 2,9).

Ταῦτα καθιστοῦν σαφῆς διατί, ὡς προσθέτει ὁ Σεπτὸς Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, «ἔχει τόσοσιν ἀποφασιστικὴν σημασίαν τὸ ρῆμα “θεῶμαι” εἰς τὰ ἱερὰ κείμενα τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ ὅτι “ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ Πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας” (Ἰωάν. 1,14). Ἐπίσης εἰς τὴν ὀρθόδοξον λατρείαν ὁμολογοῦμεν πάντοτε στερεοτύπως: “Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι, προσκυνήσωμεν Ἅγιον, Κύριον, Ἰησοῦν τὸν μόνον ἀναμάρτητον”».

Ὁ ἅγιος Συμεὼν καὶ ἡ Δύση

Ὁρθῶς ἐπισημαίνεται τὸ γεγονός, ὅτι «ὁ πρῶτος ἐπίσκοπος ἐκ τῶν πτυχιούχων» τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονί-

κης, ἦτις προσφάτως ἐώρασε τὴν πεντηκονταετηρίδα τῆς, ἐγένετο καὶ «ὁ πρῶτος διδάκτωρ ἐκ τῶν ἐπισκόπων πτυχιούχων». Πρόκειται περὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δράμας κ. Διονυσίου Κ. Κυράτσου, ὅστις, ὡς ἀνεφέρθη εἰς προηγούμενον τεύχος τῆς «Ἐκκλησίας», παρὰ τὰς πολλαπλὰς ποιμαντικὰς φροντίδας, προσέθεσεν εἰς τὸ ὀγκῶδες συγγραφικὸν ἔργον του καὶ τὴν ἐπὶ διδακτορία διατριβὴν του, ἦτις εἶναι καρπὸς μακροχρονίου ἐρευνητικῆς ἐνασχολήσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου περὶ τὴν ζωὴν καὶ τὰ συγγράμματα τοῦ Ἁγίου Συμεῶν, ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης.

Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος διατριβή, — ἦτις φέρει τὸν τίτλον «Ὁ ἅγιος Συμεὼν Θεσσαλονίκης καὶ ἡ Δύση - Ἡ λατινικὴ Ἐκκλησία καὶ οἱ καινοτομίαι τῆς» (Θεσσαλονίκη 1993, σχ. 80ν, σσ. 160)—, συνεγράφη κατὰ τὴν ἀνιχνεύσεως, κριτικῆς μελέτης, συστηματικῆς ταξινομήσεως καὶ ἀξιολογήσεως τοῦ ἐν τῷ ὀγκῶδει συγγραφικῷ ἔργῳ τοῦ ἁγίου Συμεῶν τεθησαυρισμένου σχετικοῦ πηγαίου ὕλικου. Πρόκειται περὶ ὅλως ἐπικαίρου ἐπιστημονικῆς μελέτης, διότι, ὡς σημειοῖ ἐν τῷ Προλόγῳ ὁ σ., «στοὺς δύσκολους χρόνους, πού διερχόμαστε, κατὰ τοὺς ὁποίους ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀντιμετωπίζει πολλὰ προβλήματα στίς σχέσεις τῆς μὲ τὸν δυτικὸν χριστιανικὸν κόσμον, καὶ πολλὰς ὀρθόδοξες χώρες ταλαιπωρημένες ἀπὸ τὴν ἀθεϊστικὴν λαίλαπα θεωροῦνται ὡς χώρος ἱεραποστολῆς ἀπὸ καινούργιους δυτικούς μισσιοναρίους, πού ἀναβιώνουν τὴν Οὐνία καὶ τίς ἄλλες μεθόδους προσηλυτισμοῦ καὶ προπαγάνδας, ἡ στάση τοῦ ἁγίου Συμεῶν ἀπέναντι στὴ Δύση σὲ παρόμοια ἱστορικὴ περίοδο καὶ ἡ ἀποκάλυψη τῶν λατινικῶν καινοτομιῶν στὴν πίστη καὶ στὴν ζωὴ, ἔχουν πολλὰ νὰ προσφέρουν στὴν τόνωση τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος καὶ στὴ συνειδητοποίηση τοῦ μεγαλείου τῆς Ὁρθοδοξίας».

Εἶναι περιττὸν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ τιμὴ, ἦτις ἐγένετο εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Δράμας κ. Διονυσίον ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης νὰ ἀνακηρυχθῆ διδάκτωρ μετὰ τοῦ βαθμοῦ «Ἄριστα», εἶναι τιμὴ, ἦτις ἀντανακλᾷ εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπαιτοῦνται «μετάνοια καὶ ἐπιστροφή»

Ἐν συνεχείᾳ δεόν νὰ ἐξάρωμεν τὸ ἐνδιαφέρον περιεχόμενον τῆς διδακτορικῆς διατριβῆς τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δράμας κ. Διονυσίου. Τὸ Α' κεφάλαιον παρουσιάζει γενικῶς τὴν ἔναντι τῆς λατινικῆς Δύσεως πεφωτισμένην στάσιν τοῦ ἁγίου Συμεῶν Θεσσαλονίκης. Τὸ Β' κεφάλαιον παρουσιάζει τὴν ὑπὸ τοῦ ἁγίου κριτικὴν ἐπισημάνσιν τῶν μεγάλων καινοτομιῶν τῶν Λατίνων, ἦτοι τὴν διδασκαλίαν περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ πρωτεῖον τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης, τὴν χρῆσιν τοῦ ἀζύμου ἄρτου ἐν τῇ Θείᾳ Εὐχαριστίᾳ καὶ τὴν διδασκαλίαν περὶ τοῦ καθαρισμοῦ τῶν τιμῶν δώρων, περὶ τοῦ καθαρηθίου πυ-

ρός και περί του ήουχασιου. Τὸ Γ' κεφάλαιον ἀναφέρεται εἰς τὴν στάσιν τοῦ ἁγίου Συμεῶν ἐναντι ἄλλων καινοτομιῶν τῶν Λατίνων, αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν εἰς τὴν τελεσιουργίαν τῶν Μυστηρίων, εἰς τὴν νηστείαν καὶ εἰς ἄλλα ἐπὶ μέρους θέματα.

Ἄξια ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι τὰ ἐν τῇ διατριβῇ Ἐπιλεγόμενα, ἐν τοῖς ὁποίοις ὁ Σεβασμώτατος ἀναφέρειται εἰς τὰς ἀπόψεις τοῦ ἁγίου Συμεῶν περὶ τῆς ἐκκλησιαστικότητος τῶν Λατίνων καὶ περὶ τοῦ προβλήματος τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν. Κατὰ τὸν ἅγιον Συμεῶν, οἱ Λατῖνοι «ἀποξενώθηκαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ ὡς πρὸς τὴν πίστη καὶ ὡς πρὸς τὴν ζωὴν». Δι' αὐτὸ «ἡ μοναδικὴ ὁδὸς γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς μετ' αὐτῶν κοινωνίας εἶναι ἡ μετάνοια καὶ ἡ ἐπιστροφή. Ὅπως ὁ ἀπόστολος Πέτρος μετὰ τὴν ἀρνήσιν του μετενόησε καὶ ἐπέστρεψε στὴ χορεία τῶν μαθητῶν καὶ ἀποστόλων, τὸ ἴδιο πρέπει νὰ κάνουν καὶ οἱ Λατῖνοι. Ἄς μὴν κομπάζουν καὶ ἐπαίρονται μόνον γιὰ τὴν ἐξουσία τοῦ Πέτρου» πρέπει νὰ τὸν μιμηθοῦν καὶ στὴ μετάνοια» (σ. 154).

Ἀσφαλῶς ἡ ἐπὶ διδασκαλία διατριβῆ τοῦ Ἁγίου Δράμας θὰ προστεθῇ εἰς τὰ βοηθήματα, τὰ ὁποῖα θὰ χρησιμοποιῶνται κατὰ τοὺς διεκκλησιαστικοὺς διαλόγους.

«Ἐφιαλικὴ ἀπειλή»

Ὁ Σύμβουλος Ἐπικρατείας κ. Ἀναστάσιος Μαρίνος ἐν τῷ ἄρθρῳ του, ὅπερ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 5 τεύχος τῆς «Ἐκκλησίας» ἐ.ε., ἐπεσήμανεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἐξῆς, τὰ ὁποῖα εἶναι ἄξια ἰδιαιτέρας προσοχῆς: «Ἡ ἀναγραφή τοῦ θρησκευμένου στὴν ταυτότητα, πού θὰ ἀποτελεῖ πλέον μὲ τὰ δεδομένα τῆς σύγχρονης τεχνολογίας προσωπικὴ πληροφορία ἐνὸς ἠλεκτρονικοῦ ἀρχείου, δὲν εἶναι a priori καὶ ἄνευ ἄλλου ἐνέργεια πού προσβάλλει τὴν ἰδιωτικὴν ζωὴν. Ἄς μὴ δογματίζουμε λοιπὸν καί, κυρίως, ἄς μὴ λησμονοῦμε ὅτι αὐτοὶ πού μάχονται γιὰ τὴν μὴ ἀναγραφή τοῦ θρησκευμένου στὴν ταυτότητα (μὲ ἐξαίρεση μόνον αὐτοὺς πού ἐξετάζονται γιὰ τὸ ἀπόρητο νόμικη ἄποψη) δὲν νοιάζονται γιὰ τὸ ἀπόρητο τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς. Ἄλλο εἶναι τὸ ζήτημα πού τὸς ἀπασχολεῖ. Καὶ πάντως θὰ πρέπει νὰ μὴ μᾶς διαφεύγει τὸ γεγονός ὅτι ἐκεῖνο πού ἀπειλεῖ τὸ ἀπόρητο τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς μὲ τίς νέες ταυτότητες δὲν εἶναι ἡ ἀναγραφή πάνω σ' αὐτὲς τοῦ θρησκευμένου. Εἶναι κάτι ἄλλο. Εἶναι ἡ λευκὴ λωρίδα πλάτους 16 χιλιοστῶν πού προβλέπεται νὰ ὑπάρχει στὸ κάτω μέρος τῆς πρόσθιας ὀψης τῆς ταυτότητας καὶ πού προορίζεται νὰ χρησιμοποιηθῇ γιὰ μηχανικὴ ὀπτικὴ ἀνάγνωση. Θὰ κυκλοφοροῦμε δηλαδή μὲ μία ταυτότητα πού δὲν θὰ μπορούμε νὰ τὴν διαβάσουμε. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐφιαλικὴ ἀπειλή».

«Φωτισμένος Ἱεράρχης»

Ὁφείλονται εὐχαριστίαι καὶ συγχαρητήρια εἰς τὸν γνωστὸν διὰ τὴν ποσότητα καὶ τὴν ἀνωτέραν ποιτικὴν στάθμην τῶν δημοσιευμάτων του διακεκομμένον

πανοσ. ἀρχιμ. π. Ἡλίαν Μαστρογιαννόπουλον διὰ τὴν παρουσίαν τοῦ βιβλίου του «Ἱερόθεος Μητρόπουλος ὁ φωτισμένος Ἱεράρχης» (Ἀθήναι 1993, σφ. 8ον, σσ. 160). Τὸ βιβλίον τοῦτο, ὅπερ ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου «Ἐπτάλωφος», ἐγράφη ἐξ ἀφορμῆς τῆς συμπληρώσεως 100 ἐτῶν ἀπὸ τῆς χειροτονίας τοῦ Ἱεροθέου Μητροποῦλου ὡς Ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν καὶ Ἡλείας καὶ 90 ἐτῶν ἀπὸ τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας του.

Ὁ ἀείμνηστος Ἱεράρχης, ὅστις ἦτο γόνος οἰκογενείας ἀγωνιστῶν τοῦ 1821, διεκρίθη διὰ τὰς διασυνδέσεις του μετ' ἐπιφανῶν καὶ ρηξικελεύθων σκαπανέων τοῦ ἔργου τῆς χριστιανικῆς ἀναμορφώσεως τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος διὰ τὴν ἀνακαινιστικὴν ποιμαντικὴν, ἀγιαστικὴν καὶ συμβουλευτικὴν δρασίαν του διὰ τὸ φλογερὸν καὶ ἀφυπνιστικὸν κήρυγμά του διὰ τοὺς μετ' αὐτοθυσίας ἀγῶνάς του ἐναντίον τῆς μάστιγος τῆς σιμωνίας διὰ τὴν ἄσκον καὶ συστηματικὴν προσπάθειαν πρὸς μόρφωσιν καὶ ἱεραποστολικὴν κινήσει τῶν ἐκδοτικῶν κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ διὰ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ ἐπιτελείου τῶν εὐστόχως ἐκλεγόμενων συνεργατῶν διὰ τὴν ἀγάπην καὶ στοργὴν πρὸς τὰ πνευματικὰ του τέκνα διὰ τὴν προβολὴν τῶν ἰ. μονῶν καὶ τοῦ γνησίου μοναχικοῦ ἰδεώδους διὰ τὴν σταθερὰν στάσιν του ἐναντι ἀρχῶν καὶ ἐξουσιῶν διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν κακοδοξιῶν καὶ δυτικῶν προπαγανδῶν διὰ τὰ οἰκουμενικά του ἐνδιαφέροντα καὶ τὰς μνημειώδεις ἐπιστολάς του πρὸς τὸν πάπαν Λέοντα ΙΓ', πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Καντεμβούριας Fr. Tempel, πρὸς ἄλλους ἐκκλησιαστικοὺς ἡγέτας τῆς Δύσεως καὶ πρὸς τὸν φιλοτονερμικῆς διαθέσεις δεικνύοντα πανίσχυρον καγκελλάριον τῆς Πρωσίας Μπίσμαρκ διὰ τὰ ποικίλα ἐξαίρετα γραπτὰ κείμενά του (βιβλία, ἐκκλησ. λόγους, ἐρημνευτικὰ ἔργα, ἐπιστολάς, ἐγκυκλίους κ.λπ.) καὶ τὴν ἐν γένει «ἰσοροπίαν μεταξὺ πνευματικότητος καὶ κοινωνικότητος, ἐνδοστρεφείας καὶ δραστηριότητος, προσευχῆς καὶ ἀγῶνος».

Ἐπισημαίνων πάντα ταῦτα ὁ π. Ἡλίας Μαστρογιαννόπουλος, συμπεραίνει ὀρθῶς ὅτι, ἂν ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς «ὑψώσε τὴ σημαίαν τῆς ἀπελευθερώσεως ἀπὸ τὸν ἀσιατικὸν ζυγὸν, αὐτὸς, μετὰ 70 χρόνια, ἀγωνίσθηκε γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῆς τυπολατρείας καὶ στασιμότητος, γιὰ τὴν ἐνεργοποίησιν τῆς σχεδὸν ἀπολιθωμένης Ἐκκλησίας» (σ. 21).

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος βιβλίον, ὅπερ ἀποδεικνύει τὰ ἐπισημαίνόμενα δι' ἐγγράφων, ὁμιλιῶν καὶ παντὸς εἴδους κειμένων καὶ μνημειακῶ ὑλικῶν, ἀποτελεῖ λαμπρὰν συμβολὴν εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀνακαινιστικοῦ ἔργου. Πρόκειται περὶ ἀρίστης ἐφαρμογῆς τῆς ἱστορικῆς γενετικῆς μεθόδου, διὰ τῆς ὁποίας καθίσταται φανερὰ ἡ ἄλλοις τῶν πνευματικῶν ἀλληλεξαρτήσεων καὶ ἀλληλεπιδράσεων ἐν τῷ πνευματικῷ βίῳ. Οὐδεμία ἀναγεννητικὴ προσπάθεια, ὅσον καὶ ἐὰν φαίνεται μεμονωμένη, ἀπόλλυται. Θὰ συνεχίξῃ νὰ ἔχη τὰς εὐεργετικὰς ἐπιπτώσεις τῆς εἰς τὰς μεταγενεστέρους γενεάς.

Ε. Δ. Θ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Τὴν 18ην Μαρτίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεὶμ ἐδέξατο τὸν ἐν Ἀθήναις παρεπιδημοῦντα Θεοφ. Ἐπίσκοπον Κρουπνικίου κ. Ναθαναήλ, Βοηθὸν Ἐπίσκοπον τοῦ Πατριάρχου Βουλγαρίας κ. Μαξίμου.

— Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεὶμ τῇ 1ῃ Ἀπριλίου προήδρευσε τῶν ἐργασιῶν τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου συνελθούσης ἐπάκτως μὲ θέμα Ἡμερησίας Διατάξεως: «Συζήτησις ἐπὶ κυβερνητικῆς ἀποφάσεως διὰ προαιρετικὴν ἀναγραφὴν θρησκευματος εἰς νέας ταυτότητας» (βλέπετε Συνοδικὴν Ἐγκύκλιον 2548/1.4.1993 ἀναγνωσθεῖσαν τῇ 11ῃ Ἀπριλίου, Κυριακῇ τῶν Βαΐων καὶ δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 6/1-15. 4.93 τεῦχος τῆς «Ἐκκλησίας»).

— Τῇ 6ῃ Ἀπριλίου ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη τὸν Θεοφ. Ἐπίσκοπον Πλοεστίου κ. Νήφωνα, Γραμματέα τῆς Ἱεράς Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ρουμανίας.

— Τὴν Τετάρτην 27ην Ἀπριλίου τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεὶμ ἐπεσκέφθη ὁ ἐπισήμως ἐπισκεπτόμενος τὴν χώραν ἡμῶν Ἐξοχώτατος Πρωθυπουργὸς τῆς Ρουμανίας κ. Νικολάε Βακαρόγιου.

— Τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὴν Ἀρχιγραμματεῖαν τῆς Ἱεράς Συνόδου ἐπεσκέφθη ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νουβίας κ. Διονύσιος (τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας).

— Τὴν Παρασκευὴν 30ὴν Ἀπριλίου τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεὶμ ἐπεσκέφθη ὁ ἐξ Ἀθηνῶν διερχόμενος Μακαριώτατος Πατριάρχης Αἰθιοπίας κ. Παῦλος συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Ἐπισκόπων κ.κ. Ἰακώβου, Ζαχαρίας, Τέκλα — Χαϊμανδὸτ καὶ Ἰωάννου καὶ Αἰθιόπων κληρικῶν καὶ μελῶν τῆς ἐνταῦθα Αἰθιοπικῆς Κοινότητος. Ὁ Μακ. Πατριάρχης Αἰθιοπίας, φιλοξενούμενος ὑπὸ τῆς Ἱεράς Συνόδου, ἐπεσκέφθη τὴν Ἱεράν Μονὴν Πεντέλης καὶ τὸ Προσκύνημα Εὐαγγελιστρίας Τήνου.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον ἐπεσκέφθη ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ ὁ ἐξοχ. Πρόεδρος τῆς Σερβίας κ. Μίλαν Μιλοντίνοβιτς.

— Τὴν Παρασκευὴν 30ὴν Ἀπριλίου ὡσαύτως ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη εἰς τὸ ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Γραφεῖον Αὐτοῦ τοὺς πρέσβεις τῆς Νικαράγουα κ. Γεώργιο Χάλαγκ καὶ τῆς Λιβύης κ. Ἀ. Μ. Ταγιάρι.

Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Μὲ ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ ποὺ δημοσιεύθηκε στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 124/τ.Β'/5.3.1993) ἀνεγνωρίσθη ἐπίσημος καὶ ἀπὸ τὸ κράτος ἡ Σχολὴ Βυζ. Μουσικῆς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ἡ ὁποία λειτουργεῖ ἀπὸ 40ετίας. Ἡ ἀναγνώ-

ριση αὐτὴ θὰ ἔχει σημασία γιὰ τὴ χορήγηση τῶν πτυχίων, τὰ ὁποῖα πλέον θὰ ἀναγνωρίζονται καὶ ἀπὸ τὸ κράτος, ἐνῶ θὰ διαμορφωθῇ καταλλήλως καὶ τὸ πρόγραμμα τῶν διδασκομένων μαθημάτων, ὥστε νὰ ἐναρμονισθῇ μὲ τὶς ἀπαιτήσεις τῶν κρατικῶν Ὁδῶν. Δ/τῆς τῆς Σχολῆς ὠρίσθη ὁ Πρωτοψάλτης καὶ καθηγητῆς τῆς Βυζ. Μουσικῆς κ. Μιχ. Μελέτης.

— Σὲ σεμνὴ τελετῇ ποὺ ὠργάνωσε στὸ Δημοτικὸ Θέατρο Βόλου τὴν 26-4-93 ἡ Ἰσραηλιτικὴ Κοινότης Βόλου, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐπετείου τοῦ Ὀλοκαυτώματος καὶ τῶν 50 χρόνων ἀπὸ τῆς ἐξεγέρσεως τῶν Ἑβραίων στὸ γκέττο τῆς Βαρσοβίας, ἐτιμήθησαν φορεῖς τῆς πόλεως μας ποὺ συνέβαλαν στὴ διάσωση τῶν Ἰσραηλιτῶν τῆς πόλεως μας κατὰ τὴν Κατοχὴν ἀπὸ τὴν μανίαν τῶν ναζι. Πρῶτῃ ἐτιμήθη ἡ Ἱ. Μητρόπολις γιὰ τὴ δράση τοῦ τότε Μητροπολίτου μας κυροῦ Ἰωακείμ, τὴν δὲ ἀναμνηστικὴ πλακέτταν παρέλαβεν ὁ παριστάμενος Σεβ. Μητροπολίτης μας ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Προέδρου τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος Βόλου κ. Ραφαὴλ Φρεζῆ, ποὺ παραδίδοντάς τὴν ἐτόνισε τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν ἑβραίων βολιωτῶν γιὰ ὅ,τι ἔπραξαν ὑπὲρ τῶν κινδυνευόντων πατέρων τους οἱ ἐκκλησιαστικὲς Ἀρχεῖς τῆς ἐποχῆς. Ὁ Σεβ. παραλαμβάνων τὴν τιμητικὴν πλακέτταν εὐχαρίστησε γιὰ τὴν ἀναγνώριση — ὅπως εἶπε — τῆς συμβολῆς τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Ἰωακείμ καὶ ἀνεφέρθη στὴν γενικότερη σύμπραξη ὅλου τοῦ βολιώτικου λαοῦ στὴ σωτηρία τῶν ἑβραίων, πράγμα ποὺ δικαιολογεῖ καὶ τὸ μικρότερο ποσοστὸ ἀπωλειῶν τῶν Ἑβραίων τοῦ Βόλου σὲ σύγκριση μὲ ὅλες τὶς πόλεις τῆς Ἑλλάδος. Στὴ συνέχεια ὁ Σεβ. ἀνεμνήσθη τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ καὶ τῶν ἐνεργειῶν του γιὰ τὴ διάσωση τῶν καταδιωκομένων Ἑβραίων καὶ ἐτόνισεν ὅτι ἡ γενοκτονία ποὺ οἱ ναζι ἐνεπνεύσθησαν καὶ ἐφάρμοσαν δὲν θὰ πρέπει κατ' οὐδένα τρόπον νὰ χρεωθῇ στὸν Χριστιανισμό, τοῦ ὁποίου οἱ ναζι ὑπῆρξαν ξένοι πρὸς τὰ διδάγματα τῆς ἀγάπης, τῆς ἀδελφωσύνης καὶ τῆς εἰρήνης.

Κατὰ τὴν ἰδίαν ἐκδήλωσιν ἐτιμήθησαν ἡ ἑλληνικὴ Πολιτεία, στὸ πρόσωπο τοῦ Νομάρχου κ. Θ. Μερτζιάνη, ὁ Δήμος Βόλου, στὸ πρόσωπο τοῦ Δημάρχου κ. Δ. Πιτσιώρη, ἡ ἑλληνικὴ Ἀστυνομία στὸ πρόσωπο τοῦ Δ/ντοῦ Ε.Λ.ΑΣ. κ. Κ. Παταργιᾶ καὶ οἱ Ἀντιστασιακὲς Ὄργανώσεις. Κύριος ὁμιλητῆς τῆς βραδυᾶς ἦταν ὁ καθηγητῆς τῆς Σορβόννης κ. Στέφ. Μορῶξης. Ἡ ἐκδήλωση ἐκλείσει μὲ τὸν Ἑθνικὸ Ὑμνο.

(Ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως)

Ἱερά Μητρόπολις Κερκύρας

Ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης μας κ. Τιμόθεος ἀνταποκρινόμενος σὲ βασικὲς ἀνάγκες τῶν Ἀδελφῶν μας, κατοίκων τῆς φίλης χώρας τῆς Ἀλβανίας, συνοδευόμενος ἀπὸ ὁμάδα Συνεργατῶν του, Κληρικῶν καὶ Λαϊκῶν, καὶ κατόπιν ἀδείας τῶν Ἐκκλησιαστικῶν

και άρμοδιών Πολιτικών Άρχών μετέβη για δεύτερη φορά την Τετάρτη 7η Άπριλίου 1993 στην Άλβανία. Σκοπός της επίσκεψέως του ήταν να μεταφέρει στους κατοίκους της περιοχής αυτής τον χαιρετισμό και την αγάπη της Ίερής Μητροπόλεως μας και των κατοίκων της Κέρκυρας και να διανεμίει σε σχολεία της Άλβανίας γραφική ύλη, καθώς και τρόφιμα που ευχαρίστως πρόσφεραν οι Κερκυραίοι και ή Ίερά Μητρόπολις με τους Κληρικούς της για τις ανάγκες των κατοίκων της γείτονος χώρας.

Τόν Σεβασμιώτατο και τους Συνεργάτες του, που συνοδεύοντο από δημοσιογράφους και ραδιοτηλεοπτικά μέσα ενημερώσεως, υπεδέχθησαν εις τὸ λιμάνι τῶν Άγίων Σαράντα ὁ Ἑλληνικῆς καταγωγῆς Δήμαρχος τῶν Άγίων Σαράντα και ἄλλοι Ὁρθόδοξοι κάτοικοι τῆς περιοχῆς.

Στὴν συνέχεια ἡ Ὁρθόδοξη Ίεραποστολή μετέβη στὰ χωριά Βρουάι, Κρανιά, Βρωμερό και Καρατζί, ὅπου τὴν υπεδέχθησαν θερμὰ οἱ κάτοικοι τῶν περιοχῶν αὐτῶν.

Οἱ Πρόεδροι τῶν Κοινοτήτων και οἱ Δημοδιάσκαλοι προσεφώνησαν θερμὰ τὸν Σεβασμιώτατον κ. Τιμόθεο, ἐνῶ ὅλοι οἱ κάτοικοι τῶν περιοχῶν με τὰ παιδιά τους, συγκινημένοι, ἐξέφρασαν τὴν βαθειὰ τους εὐχαρίστηση και αγάπη για τὴν ἐπίσκεψη αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κέρκυρας.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Τιμόθεος με συγκίνηση ὠμίλησε πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν ἀνωτέρω περιοχῶν και ἐτόνισε τὴν μεγάλη αγάπη που τρέφουν οἱ Ἕλληνες γενικότερα και οἱ Κερκυραίοι εἰδικότερα για τοὺς κατοίκους αὐτούς, οἱ ὅποιοι για πολλὰ χρόνια διατηροῦν ἄσβεστη τὴν φλόγα τῆς Ὁρθοδοξίας τους και τῆς Ἑλληνικῆς τους συνειδήσης, χωρὶς ποτὲ νὰ νοθεύσουν τὰ δύο αὐτὰ χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα, ἐνῶ παράλληλα ἔδωσε ἔμφαση στὴν ἀνάγκη περαιτέρω ἀναπτύξεως τῶν φιλικῶν σχέσεων μεταξύ Ἑλλάδος και Ἄλβανίας, ἀπὸ τὶς ὁποῖες σχέσεις θὰ ὠφεληθοῦν και οἱ δύο Λαοί.

Παράλληλα ὁ Σεβασμιώτατος ὑπερετόνισε τὴν θετική παρουσία τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου Τιράνων και πάσης Ἄλβανίας κ. Ἀναστασίου, ὁ ὁποῖος με ἀρκετὲς δυσκολίες προσπαθεῖ νὰ ἐπανδρώσει τὶς Ὁρθόδοξες Κοινότητες και νὰ ἀναπτύξει τὸ ποιμαντικό του ἔργο.

Ὡς γνωστόν, ὁ Σεβασμιώτατος κ. Τιμόθεος, κατὰ καιροὺς στέλλει Κληρικούς του, με τὴν συγκατάθεση τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἀναστασίου, για νὰ ἐξυπηρετήσουν Ὁρθόδοξες Κοινότητες τῆς περιοχῆς, ἐνῶ ἡ Ίερά Μητρόπολις Κέρκυρας, Παξῶν και Διαποντίων Νήσων συμβάλλει θετικῶς εις τὴν ἀνοικοδόμηση ἢ ἐπισκευὴ Ὁρθόδοξων Ναῶν τῆς Ἄλβανίας, τὴν προμήθεια Ίερῶν Σκευῶν και ἄλλων Ἐκκλησιαστικῶν Εἰδῶν για τὶς λατρευτικὲς και λειτουργικὲς ἀνάγκες τῆς περιοχῆς.

Στὴν συνέχεια ὁ Σεβασμιώτατος κ. Τιμόθεος με τοὺς Συνεργάτες του πρόσφερε ἄφθονα τρόφιμα πρὸς ὅλους τοὺς κατοίκους, ἐνῶ στὰ παιδιά πρόσφερε γραφικὴ ὕλη, τὴν ὁποία κυρίως ἔστειλαν οἱ μαθητὲς τῶν Γυμνασίων και Λυκείων τῆς Κέρκυρας.

Τὴν γραφικὴ αὐτὴ ὕλη ἐταξινόμησαν οἱ μαθητὲς

και οἱ μαθητρίες τοῦ Β' Γυμνασίου Κέρκυρας με τὴν προτροπὴ τῶν Καθηγητῶν τους, ἐνῶ παράλληλα θὰ πρέπει νὰ ἐξάρουμε τὴν θετικὴ συμβολὴ τῶν Δ/σεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης και ὄλων τῶν εκπαιδευτικῶν τῆς Κέρκυρας, τῶν μαθητῶν και μαθητριῶν τῶν Σχολείων, οἱ ὅποιοι θετικὰ ἐβοήθησαν εις τὴν συλλογὴ ἀφθονῆς γραφικῆς ὕλης για τὶς ἀνάγκες τῶν μαθητῶν τῶν Σχολείων τῆς ἀνωτέρω περιοχῆς τῆς Ἄλβανίας.

Ἡ χαρὰ και ἡ συγκίνηση τῶν κατοίκων, ὁ ἐνθουσιασμός και ἡ αγάπη τους ἦταν ἐκεῖνο τὸ στοιχεῖο που ἐσφράγισε τὴν κοινωνία αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων που συνητῶντο για πρώτη φορά, μετὰ ἀπὸ πολλὰ χρόνια, με ἓνα Ὁρθόδοξο Ίεράρχη τῆς γείτονος και φίλης χώρας τῆς Ἑλλάδος και ἔγινε πλήρως κατανοητὴ ἡ ἀναγκαιότητα τῆς ἀνάπτυξης στενῆς ἐπικοινωνίας και ἀγαθῆς συνεργασίας μεταξύ τῶν δύο χωρῶν, τῆς Ἑλλάδος και Ἄλβανίας.

(Ἐκ τῆς Ί. Μητροπόλεως)

Ίερά Μητρόπολις Κορίνθου

Ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Κορίνθου κ. Παντελεήμονα, λάβαμε τὸ ἀκόλουθο telefax, με τίτλο ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ:

«Ἡμεῖς ὁ Μητροπολίτης Κορίνθου, γνωστοποιούμε πρὸς τὸν λαὸν τῆς προσφιλεστάτης Κορινθίας, ὅτι ἡ Γεωργικὴ Σχολὴ τῶν ΑΧΕΠΑΝΣ τοῦ Βέλλου, ἡ ὁποία λειτουργεῖ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἀεμινήστου Κορινθίας και μετέπειτα Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ, και παρέχει ἀνελλιπῶς ἀγροτικὴν μάθησιν, ἐκπαίδευσιν και προσανατολισμὸν εις τὴν ἀφνειὸν Κορινθίαν, και ἡ ὁποία πρὸ τινῶν ἐτῶν παρεχωρήθη πρὸς καλύτεραν ὀργάνωσιν και ἀπόδοσίν της εις τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας (Γεωργικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου) ἔχει κτριαικῶς ἐγκαταληφθεῖ, ὅπως ἤδη και ὑπὸ τοῦ διευθύνοντος αὐτὴν ἐδημοσιεύθη εις τὸν τοπικὸν Τύπον και κινδυνεύουν νὰ καταρθεύσουν τὰ κτίρια της, πρὸς μεγίστην ζημίαν τῆς ἀγροτικῆς Κορινθίας.

Ἄλλὰ χωρὶς κτίρια πῶς θὰ ἐξακολουθήσει νὰ λειτουργεῖ ἡ Σχολή;

Ἐὰν δὲν τὴν θέλει τὸ Κράτος, διατὶ τὴν ἐπῆρε ἀπὸ τοὺς ἀρχικοὺς φορεῖς της, τὴν ἐπιτροπὴ ΑΧΕΠΑΝΣ που προεδρευόταν ἀνεκαθεν ἀπὸ τὸν Μητροπολίτην Κορίνθου;

Γιατὶ αὐτὲς οἱ ἀνακολουθίες και ἡ κῶφωσις τῶν ὑπευθύνων;

Μήπως ὅλα πρέπει νὰ διαλυθοῦν σ' αὐτὸν τὸν τόπον;

Με τὰ παραπάνω ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΜΑΙ, ἐλπίζων ὅτι θὰ ξυπνήσουν οἱ ἀρμοῖδοι και δὲν θὰ ἀφήσουν τὰ κτίρια τῆς Σχολῆς νὰ γκρεμίσουν.

Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ παραλείψω τὴν ἐπίσης σημαντικὴ ἀνακοίνωσιν, ὅτι ἡ Διοίκησης τῆς ἐν λόγῳ Γεωργικῆς Σχολῆς ὑπὸ τὴν παρότρυνσίν μου, ἐναντι συμβολικότητος ἀντιτίμου ἐχάρισε και μετεβίβασε ὀκτώ στρέμματα ἐκ τοῦ χώρου τῆς Σχολῆς, ὅπου ἐκτίστηκαν και ὑφίστανται λειτουργοῦντα τὸ Γυμνάσιον και τὸ Λύκειον Βέλλου.

(Ἐκ τῆς Ί. Μητροπόλεως)

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Γ. Κρόκος, ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΑΙΩΝΙΟΤΗΤΑΣ, 'Αθήνα 1992, τόμ. Α'-Β', σελ. 923 + ιε'.

Ο πολυτάλαντος κ. Γ. Κρόκος, γνωστός ποιητής και συγγραφέας, μās δίνει με αυτούς τους δύο τόμους ένα πολύτιμο άγιολογικό και λειτουργικό βοήθημα. Καθώς μās εξομολογείται ο ίδιος στον πρόλογο του έργου, όταν ήταν δάσκαλος έγραφε μεγαλυνάρια, για να ανανεώνει την πρωινή προσευχή των μαθητών του. Έπάνω στους στίχους και στη μελωδία του γνωστού μεγαλυνάριου της Παρακλήσεως «Άλλα τα χείλη των άσεβών...», έγραφε κάθε μέρα, κ' έφαλλε μαζί με τους μαθητάς του, ένα μεγαλυνάριο. Δεν ήταν, βέβαια, ο π. Γεράσιμος, ούτε κάποιος άλλος εκκλησιαστικός ύμνογράφος' έγραψε, όμως, με άγάπη και ζήλο πολλά ώραία μεγαλυνάρια, πού, για να τα κατανοήσουν οι μαθηταί του, τα συνόδευε με άγιολογικά και συναξαριστικά σχόλια, γραμμένα στη σύγχρονη — και όχι τη λειτουργική — γλώσσα. Ποιητής ο ίδιος, έβαζε και δικά του ποιήματα, με τρόπο άπλο και με άριστα παιδαγωγικά διδάγματα, ευαγγελικά ρητά, τροπάρια, και άλλα έκλεκτά πνευματικά κείμενα, ώστε ή κάθε μέρα να δίνει στον μαθητόκοσμο ένα ούράνιο μήνυμα. Σήμερα, συνταξιούχος πια ο κ. Κρόκος, είχε τη λαμπρήν ιδέα να τυπώσει αυτό το ήμερολόγιο σε δυο εύχρηστους τόμους, πού να είναι ωφέλιμο έγχειρίδιο, για ζηλωτές δασκάλους και καθηγητές, μα και ψυχοφελέστατο βοήθημα για κάθε χριστιανική οικογένεια. Η εύχάριστη έναλλαγή και το άλάνθαστο παιδαγωγικό ένστικτο του συγγραφέα κάνουν αυτούς τους τόμους τερπνό και ωφέλιμο πράγματι ανάγνωσμα.

Άποστόλου Άθ. Γλαβίνα, Ο ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΑΝΟΡΑΣ, ένας Θεσσαλονικέας ιδρυτής Μονής († 7 Αυγούστου 1549), Έκδ. «Τέρτιος», Κατερίνη 1993, σελ. 96.

Ο γνωστότατος και πολυγραφώτατος καθηγητής της Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης κ. Άπόστολος Γλαβίνας μās έδωσε τελευταία μια σειρά έργων, με φοβερό ενδιαφέρον για την Άγιολογία και την Ύμνογραφία. Με πολυτεείς έρευνες, φέρνει στο φώς είτε άγνωστες είτε πολυ λίγο γνωστές μορφές της βυζαντινής και μεταβυζαντινής μας ιστορίας, συνεκδίδοντας και τα πολύτιμα για τη λειτουργική ζωή της Έκκλησίας σχετικά άγιολογικά και ύμνογραφικά κείμενα.

Έχω υπ' όψη μου την *Νεομάρτυρα Κυράννα* (Θεσσαλονίκη 1989, σελ. 104), την *Νεομάρτυρα Άκυλίνα* (Άρναία 1991, σελ. 62) και την Άκολουθία του *Νεομάρτυρα Μιχαήλ* από τη Γρανίτσα των Άγραφών (Θεσσαλονίκη 1992, σελ. 47-91, άνάτ. από το περιουδι-

κό «Κληρονομία» του 1988). Σήμερα έχουμε προστά μας την μεγαλύτερη εκκλησιαστική φυσιογνωμία της Δυτικής Μακεδονίας στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, τον άγιο *Νικάνορα* τον θαυματουργό, τον όποιο τιμά και πανηγυρίζει με ιδιαίτερη λαμπρότητα ή περιοχή των Γρεβενών και της Κοζάνης, θεωρώντας τον προστάτη και σωτήρα της από φοβερά δεινά και καιρούς χαλεπούς. Ο καθηγητής κ. Γλαβίνας είδε κι έρεύνησε όλη τη βιβλιογραφία και τα παλαιά κείμενα, και μās προσφέρει μια σύγχρονη μονογραφία ιδιαίτερων αξιώσεων. Θέλω εδώ να ύπογραμμίσω τη σπουδαιότητα του Α' Κεφαλαίου, για το Βίο του Άγίου και την ίδρυση της Μονής, όπου — με την πείρα και την εύσυνειδησία του ιστορικού — φωτίζει έπαρκέστατα πολλά σκοτεινά σημεία και λύνει προβλήματα παλαιά και χρονίζοντα, όπως εκείνο της ίδρύσεως της Μονής. Ο σ. τοποθετεί την ίδρυση όχι στα 1534, μα στα 1543/1544. Ίσως το σφάλμα να όφειλεται και σε παλαιογραφική παρανόγνωση, εύεξήγητη, αν λάβουμε ύπόψη μας τη βυζαντινή γραφή ζμβ' και ζνβ' (το μ και το ν έχουν ελάχιστη διαφορά στα βυζαντινά χειρόγραφα). Ο σ. μās δίνει, έκτος από τη δική του λεπτομερή βιογραφία, κι εκείνη την παλαιά και καταλυκτική, «Πολιτεία» του Άγίου, καθώς και τις παλιές έκδόσεις Άκολουθιών και την πλούσια Βιβλιογραφία.

Τό έργο είναι πολύτιμο και για τους ιστορικούς, άγιολόγους και λειτουργιολόγους, αλλά και για τους φιλαγίους Δυτικομακεδόνες, πού εύλαβούνται και τιμούν ιδιαίτερα τον Άγιο. Διακινδυνεύω μια πρόταση και πρός τον φίλο καθηγητή και πρός τον σεβ. Μητροπολίτη Γρεβενών: όταν έξαντληθεί τούτο το έργο, στην β' έκδοσή του να φροντίσουν να συνεκοδοθεί και ή ώραϊότατη και άνέκδοτη ως τώρα Άκολουθία του Άγίου, γραμμένη από τον μακαριστό Γέροντα *Γεράσιμο Μικραγιαννανίτη*, ύμνογράφο της Μεγάλης του Χριστού Έκκλησίας, πού άγαπούσε τον Άγιο και ως Βορειοηπειρώτης (είναι γνωστό πώς στην Ήπειρο εύλαβούνται πολυ τον άγιο Νικάνορα).

Άκαδημίας Άθηνών, ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, τ. Δ', Άθήνα 1992, σσ. 404 + 87 πίν.

Άπό το *Κέντρον έρεύνης του Μεσαιωνικού και Νέου Έλληνισμού*, πού έποπτεύει ο Άκαδημαϊκός Καθηγητής Μ. Ι. Μανούσας και διευθύνει ο γνωστός βυζαντινολόγος Δημ. Ζ. Σοφιανός, έξεδόθη ο Δ' τόμος της Έπετηρίδος του, με περιεχόμενα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα την Έκκλησία και την ιστορία της. Όπως ή ως τώρα τυπογραφική κ' έκδοτική παράδοση της Άκαδημίας Άθηνών μās έχει συνηθίσει, και τούτος ο τόμος είναι με το μονοτυπικό σύστημα

στοιχειοθετημένος και με άκρα επιμέλεια έκδεδομένος — ιδιαίτερα τὸ μέρος τῶν ἑκτὸς κειμένου πινάκων. Ὁ Καθηγητὴς Μ. Μανούσικας μᾶς δίνει *Τὸ μοναδικὸ ἑλληνικὸ προικοσύμφωνο (1548) ἀπὸ τὰ Χανιά*, μὲ προλεγόμενα καὶ ἐξαντλητικὰ σχόλια. Ὁ δ/ντὴς τοῦ Κέντρου Δ. Σοφιανὸς συνεχίζει τὶς ἐρευνές του γιὰ τὴ Μονὴ τοῦ Ὁσίου Λουκά, μὲ τὴ μελέτη *Ἡ Μονὴ τοῦ Ὁσίου Λουκά. Ἐλεγχος καὶ κριτικὴ τῆς ἀξιοπιστίας καὶ ἐρμηνείας τῶν πηγῶν*. Ἡ συνεργάτις τοῦ Κέντρου *Ἰωάννα Κόλια* συμπληρώνει τὴ μελέτη τῆς γιὰ τὸ πρόσωπο καὶ τὸ ἔργο τοῦ Ἀθανασίου τοῦ «Ἐλαχίστου», ποῦ εἶχε ἀρχίσει στὸν προηγούμενο τόμο (σελ. 215-254), δίνοντας ἐδῶ τὶς Ἐπιστολές του ἀριθ. 29-98, τῶν ἐτῶν 1713-1717, σχολιασμένες, *Ἀθανάσιος Ἱερομόναχος, ὁ ἐξ Ἀγράφων († 1719). Ἡ ἐπιστολογραφία του*. Ἡ γνωστὴ τουρκολόγος ἐρευνήτρια καὶ συνεργάτις τοῦ Κέντρου *Πηνελόπη Στάθη* μᾶς δίνει σὲ μιὰ σύντομο μελέτη μιὰ νέα ἀποψη γιὰ τὴν κυκλοφορία τῆς Θυσίας τοῦ Ἀβραάμ, *Ἡ Θυσία τοῦ Ἀβραάμ στὴν καραμανλίδικη βιβλιογραφία*. Ὁ συναδέλφος *Δημ. Τσουγγαράκης* ἐξετάζει δυὸ λανθασμένες ταυτότητες μεταξὺ τῶν μητροπολιτῶν τῆς Κέρκυρας στὸν 12^ο αἰῶνα, *Two cases of mistaken identity among the metropolitans of Corfu in the twelfth century*. Ἀκολουθεῖ μιὰ νέα μελέτη τοῦ *Δημ. Σοφιανοῦ* γιὰ τὸν ἅγ. Βησσαρίωνα, μ' ἐκδόσεις σπουδαίων κειμένων, *Ὁ ἅγιος Βησσαρίων μητροπολίτης Λαρίσης (1527-1540) καὶ κτίτορας τῆς Μονῆς Δουσαίου*. Ἀνέκδοτα ἀγιολογικὰ καὶ ἄλλα κείμενα. Ὁ παλαιὸς συνεργάτης τοῦ Κέντρου Καθηγητὴς *Χρ. Γ. Πατρινέλης* φωτίζει τὰ ἐκδοτικὰ τοῦ 15^ο αἰῶνος, ἐκδίδοντας ὀκτὼ *Ἐπιστολές τοῦ Ἱππολύτου Βάρελη καὶ τοῦ Μανουὴλ Γλυτζούνη, Ἑλλήνων ἐκδοτῶν στὴ Βενετία*, ἐπαρκῶς σχολιασμένες. Τέλος, ἡ συνεργάτις τοῦ Κέντρου *Ἐλένη Μανροματῆ - Τσουγγαράκη* ἐξετάζει τὴ μορφή τοῦ βίου τῆς Ἑλληνίδας, ὅπως αὐτὴ βγαίνει ἀπὸ ξένους ταξιδιώτες στὴν Ἑλλάδα κατὰ τοὺς αἰῶνες 15^ο-19^ο, *Greek women, 16th-19th century: the travellers' view*, — μιὰ ἄλλη ἀποψη γιὰ τὰ φεμινιστικὰ πράγματα.

Π. Β. ΠΑΣΧΟΣ

Ε. Ν. Μόσχου, Η ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΝΙΑ ΣΤΟΝ ΠΑΛΑΜΑ, ἐκδ. Παπαδήμα, Ἀθήνα 1993 σσ. 356.

Ὁ γνωστὸς κριτικὸς καὶ (βραβευμένος ἐπανειλημμένως) χριστιανὸς συγγραφέας κ. *Ε. Ν. Μόσχου* μᾶς προσφέρει μὲ τὸ βιβλίο τοῦτο τοὺς καρπὸς πολλῶν κόπων του πολλῶν χρόνων (πάνω ἀπὸ δέκα, ὅπως ξέρω). Πέρ' ἀπὸ τὶς ἀναδιφῆσεις καὶ τὶς ἐρευνες, ὁ κριτικὸς εἶδε ὅλα τὰ ἔργα τοῦ Παλαμᾶ καὶ ἐσκυψε μὲ διεισδυτικὴ ὄραση καὶ μὲ πολλὴ ἀγάπη ἐπάνω στὸν ποιητὴ καὶ στὴν ποίησή του. Ἀπὸ τὴ βιβλιογραφία ποῦ παραθέτει βλέπουμε, πῶς δούλεψε μὲ συστηματικὸ τρόπο καὶ ἡ μέθοδος ἀπέδωκε ὄντως πολὺτιμους καρπούς. Εἶχε τὴν ὑπομονὴ νὰ ἰδεῖ ὅλα τὰ κείμενα — ἐγκωμιασίων καὶ ἐπικριτῶν — καὶ νὰ περιμένει νὰ ἐκδοθεῖ ὅλο τὸ ἔργο τοῦ *ἐθνικοῦ μας ποιητοῦ*

(τῶν νεωτέρων χρόνων, μετὰ τὸ Διονύσιο Σολωμό), γιὰ νὰ κρίνει μὲ γνώση καὶ ψυχραιμία καὶ νὰ πεῖ τὸν δίκαιο λόγο του. Ὑστερα ἀπ' ὅλους τοὺς ἐπαίνους καὶ ὅλες τὶς ἐπιθέσεις, μᾶς λέει ὁ κριτικὸς μας, «καιρὸς εἶναι νὰ ἰδοῦμε τὸν ποιητὴ μὲ αἴσθημα δικαιοσύνης. Καιρὸς εἶναι νὰ τὸν κρίνουμε σωστά, δηλαδὴ νὰ τὸν ἀγαπήσουμε, νὰ τὸν μελετήσουμε σὲ βάθος, νὰ τὸν νιώσουμε καὶ νὰ τὸν αἰσθανθοῦμε βαθύτερα καὶ οὐσιαστικώτερα, νὰ τὸν πλησιάσουμε καὶ μ' ἓνα διαφορετικὸ μάτι πρὸ ἀνθρώπινο, καὶ νὰ τὸν βάλουμε — ὄχι μονάχα ὡς ποιητὴ τοῦ ἔθνους (ἓνας τίτλος ποῦ δικαιωματικὰ, ἐπιτέλους, τοῦ ἀνήκει), ἀλλὰ καὶ ὡς ἀνθρώπινη περίπτωση, ποῦ ἐκφράστηκε κατὰ κύριο λόγο ποιητικὰ, καὶ μὲ τόση γνησιότητα καὶ ἀλήθεια — μὲς' στὴν καρδιά μας» (σελ. 20, 21). Πιστεύουμε πῶς ἦταν ἓνας πραγματικὸς ἄθλος γιὰ τὸν προικισμένο κριτικὸ, νὰ ξεκαθαρίσει μὲς' ἀπὸ ἀλληλοσυγκρουόμενες γνώμες καὶ κρίσεις, τὸ πραγματικὸ πρόσωπο τοῦ Παλαμᾶ, καὶ ιδιαίτερα τὸ πνευματικὸ καὶ θρησκευτικὸ πρόσωπό του. Οἱ πολυπληθεῖς παραπομπές στὰ ἔργα τοῦ μεγάλου ποιητοῦ (ποιητικὰ καὶ πεζά), καθὼς καὶ στὴν ἑλληνικὴ καὶ ξένη βιβλιογραφία, στηρίζουν τὶς ἀπόψεις τοῦ κριτικοῦ, ποῦ βασιζέται πάντα στὰ κείμενα καὶ δὲν προσφέρει τίποτε ἀτεκμηριώτο. Εἶναι ὄντως ἓνα ἔργο ἀγάπης καὶ κριτικῆς, γνώσεως ιδιαίτερα ὀξυδερκοῦς. Γιὰ τὸν ἀναγνώστη μὲ θρησκευτικὲς ἀξιώσεις καὶ μὲ ὀρθόδοξη βιωματικὴ πίστη, τὸ βιβλίο τοῦτο εἶναι μιὰ ἐλπίδα καὶ μιὰ παρηγορία: ὑπάρχουν, ἐπιτέλους, στὸ γενικώτερο χῶρο τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας, συγγραφεῖς καὶ κριτικοὶ σοβαροὶ ποῦ ὄχι μονάχα δὲν ἀγνοοῦν ἀλλὰ βασιζονται στὶς χριστιανικὲς ἀρχές γιὰ νὰ κρίνουν λογοτεχνικὰ πρόσωπα καὶ κείμενα τοῦ καιροῦ μας καὶ τοῦ τόπου μας. Παραθέτω ἐπίτηδες τὰ κεφάλαια τοῦ βιβλίου, γιὰ νὰ ἰδεῖ ὁ φίλος ἀναγνώστης τοῦ λόγου μου τὸ ἀληθές: 1. Ἐξομολογητικὸ προοίμιο, 2. Ἡ μεταφυσικὴ ἀγωνία, 3. Ὁ διχασμὸς καὶ οἱ ἐσωτερικὲς ἀντιθέσεις, 4. Ἡ ἐσωτερικὴ ἐνότητα τοῦ Παλαμικοῦ ἔργου, 5. Σὲ ἀναζήτηση κοσμοθεωρίας, 6. Ὁ κασσιανισμὸς, ἁμαρτία καὶ ἔλεος, 7. Τὰ θρησκευτικὰ ποιήματα, 8. Τὰ ποιήματα τῆς ἀγωνίας, 9. Ἡ θεϊκὴ παρουσία, 10. Οἱ πρόγονοι καὶ οἱ πρόδρομοι, 11. Οἱ ἀξίες τῆς ζωῆς, 12. Τὰ ἱερὰ κείμενα, 13. Μπροστὰ στὸ Χριστό.

Κλείνουμε τὸ σύντομο σημείωμα μ' ἓνα σχόλιο (ἀπόσπασμα) γιὰ τὸ ποίημα τοῦ Παλαμᾶ «Γλυκέ μου Ἐσταυρωμένε» (σελ. 320): «Τὸ ποίημα τοῦτο φανερώνει, ὅτι ἀπὸ τὰ ἐφηβικὰ χρόνια του κρυφόκαιγε μὲς' στὴν ψυχὴ του ἡ σπῆθα τῆς μεταφυσικῆς, τῆς θρησκευτικῆς πίστεως, ποῦ ἄλλοτε τὸν τυραννοῦσε καὶ τὸν παιδεύε καὶ τὸν βασάνιζε, ἐμπνέοντάς του σχετικὰ ποιήματα, ἄλλοτε πάλι τὸν ἡρεμοῦσε καὶ τοῦ χάριζε μιὰ ἐσώτατη γαλήνη, ἐνῶ ἄλλες φορὲς ξεστράτιζε ὁ ποιητὴς σὲ διαφορετικὲς πηγὲς ἐμπνευσης. Μὲ τὴν προσευχὴ τούτη ξυπνοῦν μέσα του πλούσιες οἱ μνήμες».

Π. Β. ΠΑΣΧΟΣ

— ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 66/1993 — ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έχουσα υπ' όψει:

1. Τās διατάξεις τών άρθρων: 1 παράγρ. 1 και 2, 46 παράγρ. 5, 47 παράγρ. 2 και 67 τού Ν. 590/1977 «Περί τού Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος».
2. Τās διατάξεις τού άρθρου 3 τής από 11.5.1988 Συμβάσεως Έλληνικού Δημοσίου και Έκκλησίας τής Ελλάδος, κυρωθείσης διά τού άρθρου πρώτου τού Ν. 1811/1988.
3. Τήν από 30.3.1993 γνωμάτευσιν τού Ειδικού Νομικού Συμβούλου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος.
4. Τήν από 1.4.1993 Απόφασιν Αύτης.

ΨΗΦΙΖΕΙ

Τόν υπ' αριθμ. 66/1993 Κανονισμόν «Περί λειτουργίας Γραφείου Ναοδομίας και έκτελέσεως εκκλησιαστικών τεχνικών έργων», έχοντα ούτω:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 66/1993
«Περί λειτουργίας Γραφείου Ναοδομίας και
έκτελέσεως Έκκλησιαστικών Τεχνικών Έργων»

Άρθρον 1

1. Η προβλεπομένη διά τού άρθρου 47 παράγρ. 2 τού Ν. 590/1977 αρμοδιότης τής Τεχνικής Υπηρεσίας τής Έκκλησίας, από τής καταργήσεως τού Ο.Δ.Ε.Π. διά τού Ν. 1811/1988, έχει περιέλθει και άσκειται υπό τού έντεταγμένου και λειτουργούντος παρά τή Ίερά Συνόδω Γραφείου Ναοδομίας.
2. Διά τήν λειτουργίαν τού Γραφείου Ναοδομίας συνιστάται παρ' αύτῳ μία τακτική θέσις Γραμματέως, Κλάδου ΔΕ Διοικητικού.

Άρθρον 2

Η λειτουργία και όργάνωσις τού ως άνω Γραφείου ρυθμίζεται διά τών προβλεπομένων υπό τού άρθρου 17 τού υπ' αριθμ. 14/1981 κωδικοποιημένου Κανονισμού περι Ο.Δ.Ε.Π. όργάνων.

Άρθρον 3

1. Η Διοικούσα Έπιτροπή τής Οικονομικής Υπηρεσίας τής Έκκλησίας τής Ελλάδος άσκει όλας τās αρμοδιότητας περι έκτελέσεως Έκκλησιαστικών Έργων τού καταργηθέντος Κεντρικού Διοικητικού Συμβουλίου τού Ο.Δ.Ε.Π.
2. Αί αρμοδιότητες τών Περιφερειακών Συμβουλίων τού καταργηθέντος Ο.Δ.Ε.Π. άσκούνται υπό τών οικείων Μητροπολιτικών Συμβουλίων.

Άρθρον 4

Είς τό άρθρον 8 τού υπ' αριθμ. 49/1990 Κανονισμού προστίθεται παράγραφος 3 έχουσα ούτω:
«Συνιστώνται τρείς θέσεις τακτικών υπαλλήλων, λογιστών - Προγραμματιστών έκ τών όποίων, μία (1) θέσις Κλάδου ΠΕ και δύο (2) θέσεις Κλάδου ΔΕ.

Άρθρον 5

Η ισχύς τού παρόντος Κανονισμού άρχεται από τής δημοσιεύσεώς του είς τήν Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως και τό Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Άρθρον 6

Κάλυψις δαπάνης

Από τās διατάξεις τού Κανονισμού αύτου προκαλείται δαπάνη είς βάρος τού προϋπολογισμού τού νομικού προσώπου τής Ίεράς Συνόδου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, τό ύφος τής όποίας δέν δύναται νά προσδιορισθεί.

Έν Αθήναις τή 1η Απριλίου 1993
† Ο Αθηνών ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος

Ο Αρχιγραμματεύς
Αρχιμ. Δαμασκηνός Καρπαθάκης

* * *

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΡΟΝΑΞΙΑΣ
Έν Νάξω τή 28 Ιανουαρίου 1993
Αρ. πρωτ. 50

ΑΠΟΦΑΣΙΣ 18η

ΘΕΜΑ: Σύστασις Έκκλησιαστικού Φιλανθρωπικού Ταμείου τής καθ' ήμάς Ίεράς Μητροπόλεως υπό τήν έπωνυμίαν «Γενικόν Έκκλησιαστικόν Ταμείον Αγάπης και Εύποιίας».

Ημείς, ό Χάριτι Θεία Έπίσκοπος και Μητροπολίτης Παροναξίας Αμβρόσιος, έχοντες υπ' όψει:

α) Τά άρθρα 29 παράγρ. 2 και 67 τού Νόμου 590/77 «Περί τού Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος»,

β) Τήν διάταξιν τής παραγράφου 2 τού άρθρου 20 τού υπ' αριθμ. 1/1969 Κανονισμού τής Ίεράς Συνόδου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος «περι Όργανισμού Διοικήσεως τών Έκκλησιαστικών Σωμάτων και Όργάνων»,

γ) Τους Θείους και Ίερούς Κανόνας, τούς επιβάλλοντας είς τόν Έπίσκοπον τήν φιλανθρωπίαν και

δ) Τās ύποχρεώσεις ήμών πρός τό Χριστεπώνυμον πλήρωμα τής Ίεράς Μητροπόλεως Παροναξίας, ίδια δέ τās τοιαύτας πρός τούς πένητας, τά όρφανά, τούς άπόρους σπουδαστάς, τούς άσθενείς, τούς γέροντας, τούς ιεροσπουδαστάς και άλλους, καθ' οιονδήποτε τρόπον δεινοπαθούντας Χριστιανούς, τής ήμετέρας Έπισκοπικής δικαιοδοσίας

άποφασίζομεν

Συνιστώμεν υπό τήν άμεσον εξάρτησιν και έποπτείαν τού Ν. Π. τής Ίεράς ήμών Μητροπόλεως Έκκλησιαστικόν Φιλανθρωπικόν Ταμείον υπό τήν έπωνυμίαν:

«ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΓΑΠΗΣ
ΚΑΙ ΕΥΠΟΪΙΑΣ»

τής Ίεράς Μητροπόλεως Παροναξίας, με έδραν τήν Νά-

ξον και του όποιου ή διοίκησης και διαχειρίσεις ρυθμίζεται κατά τας διατάξεις του κατωτέρου Κανονισμού.

Έγένετο έν τή Νάξω τή 28η 'Ιανουαρίου 1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ό Παροναξίας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

'Ακριβές 'Αντίγραφον

Ό 'Αρχιγραμματεύς

'Αρχιμ. Δαμασκηνός Καρπαθάκης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΡΟΝΑΞΙΑΣ

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ «ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ
ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΕΥΠΟΪΑΣ»
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΑΡΟΝΑΞΙΑΣ**

Σύστασις.

'Αρθρον 1

Κατά τας διατάξεις τής κειμένης 'Εκκλησιαστικής νομοθεσίας και τας έπιταγας των Θείων και 'Ιερών Κανόνων, των έπιβαλλόντων εις τον 'Επίσκοπον τόν έργον τής Φιλανθρωπίας, συνιστάται παρά τή 'Ιερά Μητροπόλει Παροναξίας, 'Εκκλησιαστικόν Φιλανθρωπικόν Ταμείον υπό τήν έπωνυμίαν: «ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΕΥΠΟΪΑΣ» τής 'Ιεράς Μητροπόλεως Παροναξίας.

Σκοπός.

'Αρθρον 2

Σκοπός του «Γενικού 'Εκκλησιαστικού Ταμείου 'Αγάπης και Εύποϊας» είναι:

α) 'Η παροχή πάσης ύλικής βοθηείας και άρωγής εις τους δεομένους τοιαύτης ένδεεις τής 'Ιεράς Μητροπόλεως, πτωχούς, άσθενείς, άστέγους και εις πάντα έχοντα ανάγκην.

β) 'Ενίσχυσις 'Ιεροσπουδαστών.

γ) 'Η οικονομική ενίσχυσις άπόρων μαθητών και φοιτητών.

δ) 'Η συμπαράστασις προς άποκατάστασιν άπόρων κορασίδων.

ε) 'Η οικονομική ενίσχυσις άπόρων πολυτέκνων οικογενειών.

στ) 'Η αντιμετώπισις έκτάκτων περιπτώσεων έξ άτυχημάτων και άθελήτων ζημιών του ποιμνίου τής 'Ι. Μητροπόλεως Παροναξίας.

Διοίκησης.

'Αρθρον 3

1. Τό Γ.Ε.Τ.Α.Ε., άποτελεί επί μέρους 'Υπηρεσίαν τής 'Ιεράς Μητροπόλεως και διοικείται υπό πενταμελούς Διοικητικής και Διαχειριστικής 'Επιτροπής άποτελουμένης, α) έξ του Μητροπολίτου, ως Προέδρου, β) έξ του έκάστοτε Πρωτοσυγκέλλου ή του Γενικού 'Αρχιερατικού 'Επιτρόπου, ως 'Αντιπροέδρου, γ) έξ ένός κληρικού τής 'Ιεράς Μητροπόλεως και δ) έξ δύο (2) λαϊκών άνδρών ή γυναικών, διοριζομένων υπό του Μητροπολίτου.

2. Ό Πρόεδρος, ως έκπρόσωπος τής 'Ιεράς Μητροπόλεως, έκπροσωπεί τό Γ.Ε.Τ.Α.Ε. εις άπάσας τας έννόμους αυτού σχέσεις, ένώπιον πάσης Δικαστικής, Διοικητικής ή άλλης 'Αρχής και έναντι παντός τρίτου, καθορίζει τας έργασίας τής Δ. και Δ. 'Επιτροπής και ύπογράφει τήν σχετικήν άλληλογραφίαν.

Τόν Πρόεδρον άπόντα ή κωλυόμενον, άναπληροΐ ό 'Αντιπρόεδρος. Καθήκοντα Γραμματέως και Ταμίου έκτελεί τό Κληρικόν μέλος.

3. Τά μέλη τής Διοικητικής και Διαχειριστικής 'Επιτροπής διορίζονται επί τριετεί θητεία και άμα τή λήξει αυτής δύνανται νά έπαναδιορισθούν.

Πάν μέλος άπέχον άδικαιολογήτως τριών συνεδριών τής 'Επιτροπής δύνανται νά άντικαθίσταται υπό του Μητροπολίτου.

Πόροι.

'Αρθρον 4

Πόροι του «Γ.Ε. Ταμείου 'Αγάπης και Εύποϊας» είναι:

α) Αί εισφοραί και οικονομικά ενισχύσεις των ένοριακών 'Ιερών Ναών αί άναγραφόμεναι εις τους έτησίους Προϋπολογισμούς αυτών.

β) Αί δωρεαί και προσφοραί των Φιλανθρώπων.

γ) Αί τυχόν Κρατικά έπιχορηγήσεις.

δ) Ποσοστόν 20% έξ των εις χρήση τριμηνιαίων προσόδων έκάστου 'Ενοριακού Φιλοπτώχου Ταμείου, άποδιδόμενον ανά τρίμηνον.

ε) Ποσοστόν 70% έξ του έτησίου έράνου τής ήμέρας τής αγάπης, διενεργουμένου κατά μήνα Δεκέμβριον.

στ) Διάφοροι άλλοι πόροι, μη κατονομαζόμενοι ώδε, τους όποιους ήθελεν συστήση ή Δ. Δ. 'Επιτροπή.

Σύστασις 'Ενοριακών Φιλοπτώχων Ταμείων.

'Αρθρον 5

Πρός εύχερεστέραν έκπλήρωσιν του σκοπού του Γ.Ε. Ταμείου 'Αγάπης και Εύποϊας, συνιστάται παρ' έκάστη 'Ενορία των Πόλεων Νάξου και Πάρου ειδικόν Ταμείον, ως Παράρτημα του παρά τή 'Ιερά Μητροπόλει Γενικού 'Εκκλησιαστικού Ταμείου 'Αγάπης και Εύποϊας, όνομαζόμενον «ΕΝΟΡΙΑΚΟΝ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ». 'Εάν αί άνάγκαι τό άπαιτούν, Ε.Φ.Τ. δύνανται νά ίδρυθη και παρ' έκάστη έτέρα 'Ενορία τής 'Ιεράς Μητροπόλεως Παροναξίας, τή άποφάσει τής Δ. Δ. 'Επιτροπής μετά πρότασιν του οικείου 'Εκκλησιαστικού Συμβουλίου.

'Αρθρον 6

'Εκαστον Ε.Φ.Τ., στερούμενον ίδίας νομικής ύποστάσεως, άποτελεί παράρτημα του Γ.Ε.Τ.Α.Ε., και διοικείται υπό πενταμελούς 'Επιτροπής, ήτοι έξ του 'Εφημερίου του Ναού, ως Προέδρου και τεσσάρων Κυριών ή Δεσποινίδων, διοριζομένων υπό του Μητροπολίτου τή πρότασει του 'Εφημερίου. Όπου ύπηρετούσι πλείονες του ένός 'Εφημέριοι, τόν Πρόεδρον όρίζει ό Μητροπολίτης. 'Αντιπρόεδρον, Ταμίαν και Γραμματέα τής 'Επιτροπής εκλέγει αύτη κατά τήν πρώτην αύτής συνεδρίαν.

'Αρθρον 7

Τά μέλη τής 'Επιτροπής των Ε.Φ.Τ. διορίζονται επί τριετεί θητεία υπό του Μητροπολίτου, δυναμένου και προ

της λήξεως της θητείας αυτών να αντικαταστήσει τα μέλη, άτινα δια λόγους άπασχολήσεως ή υγείας ή άλλης τινός αιτίας, δέν δύνανται να προσφέρουν τας υπηρεσίας των.

Τά συμπληρώνοντα την τριετή αυτών θητεϊαν μέλη των Ε.Φ.Τ. δύνανται να επαναδιορίζονται.

Άρθρον 8

Η Έπιτροπή του Ε.Φ.Τ. συνέρχεται τακτικώς μεν άπαξ του μηνός και έπιλαμβάνεται των ενδιαφερουσών αυτήν υποθέσεων, έκτάκτως δε συγκαλείται, όταν κληθή υπό του Προέδρου αυτής ή ζητήσουν τούτο τα τρία εκ των πέντε μελών αυτής. Η Έπιτροπή εύρίσκειται έν άπαρτία εάν παρίστανται τρία τουλάχιστον μέλη και άποφασίζει δια σχετικής πλειοψηφίας των παρόντων, έν ισοψηφία δε ύπερισχύει ή ψήφος του Προέδρου. Πάν έγγραφον της Έπιτροπής του Ε.Φ.Τ. ύπογράφεται υπό του Προέδρου.

Άρθρον 9

Πόροι του Ε.Φ.Τ. είναι:

- α) Αί προαιρετικά εισφοραί των πιστών.
- β) Τό προϊόν των κυτίων, τά όποια θα τοποθετηθούν εις τούς Ι. Ναούς μετά της ένδειξεως «ΚΥΤΙΟΝ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΤΩΧΩΝ».
- γ) Τό προϊόν του κατά τας μεγάλας Έορτάς και πανηγύρεις περιερχομένου δίσκου ύπερ των πτωχών.
- δ) Ποσοστόν 30% εκ του έτησίου έράνου «της ήμέρας της αγάπης».
- ε) Αί τυχόν Κρατικά έπιχορηγήσεις.

Άρθρον 10

Τά Ένοριακά Φιλόπτωχα Ταμεία, ένώπιον των Δικαστηρίων και πάσης άλλης Αρχής Δημοσίας ή μη, φυσικού ή νομικού προσώπου, εκπροσωπούνται υπό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, ως προέδρου του Γενικού Έκκλησιαστικού Ταμείου Αγάπης και Εύποιίας και έν περιπτώσει άπουσίας ή κωλύματος αυτού, υπό του Άντιπροέδρου αυτού, παρά του οποίου και ύπογράφονται τά πάσης φύσεως έγγραφα και συμβάσεις, τη προηγουμένη έγκρίσει της Διοικητικής και Διαχειριστικής Έπιτροπής του Γ.Ε.Τ.Α.Ε.

Άρθρον 11

Οί Πόροι των Ε.Φ.Τ. διατίθενται:

- 1) Πρός περιθαλψιν των πτωχών της Ένορίας δια παροχής προς αυτούς:
 - α) Τακτικού ή έκτάκτου χρηματικού βοηθήματος.
 - β) Ειδών ένδύσεως.
 - γ) Ιατρικής περιθαλψεως και φαρμάκων.
- 2) Δια την άγοράν βιβλίων, σχολικών ειδών και την παροχήν βοηθημάτων εις άπόρους μαθητάς.

Άρθρον 12

Η έξακρίβωσις των αναγκών έκάστου ένδεοός Ένορίτου πρέπει να γίνεται τό δυνατόν ταχύτερον και μετά μεγίστης προσοχής και να γίνεται ή έγγραφη αυτού εις τά επί τούτω βιβλία μετά της διευθύνσεως έκάστου και άλλων σχετικών χρησίμων παρατηρήσεων.

Διαχείρισις.

Άρθρον 13

1. Η Διαχείρισις του «Γ.Ε. Ταμείου Αγάπης και Εύποιίας» γίνεται δια της τηρήσεως των έξής:

α) Διπλοτύπων Γραμματίων εισπράξεων και πληρωμών, δεόντως ήριθμημένων και τεθεωρημένων υπό της Έεράς Μητροπόλεως.

β) Βιβλίον Ταμείου (εισπράξεων και πληρωμών), ώσαύτως ήριθμημένου και τεθεωρημένου υπό της Έεράς Μητροπόλεως.

γ) Φακέλλου διαφυλάξεως τιμολογίων, άποδείξεων κ.λ.π. έξόδων και δαπανών.

δ) Βιβλίον Πρακτικών, τεθεωρημένου υπό της Έεράς Μητροπόλεως.

2. Άνάλογα διπλότυπα Γραμμάτια εισπράξεων και πληρωμών ως και βιβλία τεθεωρημένα παρά της Ι. Μητροπόλεως θα τηρούνται υπό των Ένοριακών Φιλοπτωχων Ταμείων.

3. Εις τούς Έερούς Ναούς τό προϊόν του περιεχομένου έκάστοτε δίσκου, θα καταμετράται άμέσως μετά τό πέρας της Θ. Λειτουργίας και θα συντάσσεται «Πρακτικόν Καταμετρήσεως», ύπογραφομένο τουλάχιστον υπό τριών μελών της Έπιτροπής.

Τό αυτό θα γίνεται και με τό προϊόν του «Κυτίου ύπερ των πτωχών», τό όποϊον θα καταμετράται εις τό τέλος έκάστου μηνός.

Προκειμένου δε περι εισπράξεως δωρεών ή προαιρετικών εισφορών, πρέπει να έκδίδεται σχετική διπλότυπος άπόδειξις, ύπογραφομένη υπό του Προέδρου και του Ταμείου.

Άρθρον 14

Η Έπιτροπή του Ε.Φ.Τ. κατά μήνα Δεκέμβριον έκάστου έτους συντάσσει τόν Προϋπολογισμόν του έπιόντος έτους και κατά μήνα Ιανουάριον συντάσσει τόν Άπολογισμόν του διαρρεύσαντος έτους, άντίγραφα των όποίων ύποβάλλει εις την Έεράν Μητρόπολιν προς έγκρισίν των υπό της Δ.Δ. Έπιτροπής του Γ.Ε.Τ.Α.Ε.

Άρθρον 15

Η χρηματική περιουσία έκάστου Ε.Φ.Τ. ύπερβαίνουσα τας 50.000 δραχμάς δέον να κατατίθεται έπ' όνόματι του Ε.Φ.Τ. εις οϊανδήποτε Τράπεζαν ή Ταμειυτήριο. Δια πάντων άνάληψιν άπαιτείται άπόφασις της Έπιτροπής του Ε.Φ.Τ. κεκρωμένη υπό της Έεράς Μητροπόλεως.

Άρθρον 16

Έν περιπτώσει διαλύσεως του «Γ.Ε. Ταμείου Αγάπης και Εύποιίας», ή περιουσία αυτού περιέρχεται αυτοδικαίως εις την Έεράν Μητρόπολιν Παροναξίας, ήτις δύναται να διαθέση αυτήν δι' οϊονδήποτε παρεμφερή σκοπόν.

Η περιουσία των Ε.Φ.Τ. έν περιπτώσει διαλύσεως αυτών, περιέρχεται εις τό παρά τη Έερά Μητρόπολιν «Γενικόν Έκκλησιαστικόν Ταμείον Αγάπης και Εύποιίας».

Άρθρον 17

Ο παρών Κανονισμός δύναται να τροποποιηθή και να συμπληρωθή υπό του Μητροπολίτου μετά γνώμην της Διοικητικής και Διαχειριστικής Έπιτροπής του «Γ.Ε. Ταμείου Αγάπης και Εύποιίας».

Άρθρον 18

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως αυτού εις τό έπίσημον Δελτίον της Έκκλησίας της

Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 19

Κάλυψις δαπάνης.

Ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Παροναξίας τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν μπορεῖ νὰ προσδιοριστεῖ.

Ἐν Νάξῳ τῇ 28ῃ Ἰανουαρίου 1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Παροναξίας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ἀκριβὲς Ἀντίγραφον

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Καρπαθάκης

* * *

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 83, Διεκ. 34

ΠΡΑΞΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΟΛΑΩΝ

Ὁ Μητροπολίτης Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης,

ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παράγρ. 4 τοῦ Ν. 590/1977.

β) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 29 παράγρ. 1 καὶ 59 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977.

γ) Τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς περιφερείας Μολάων Λακωνίας.

ἀποφασίζομεν

α) Ἰδρύομεν εἰς τοὺς Μολάους Λακωνίας Ἐνοριακὸν Πνευματικὸν Κέντρον.

β) Τὰ τῶν σκοπῶν, τῆς διοικήσεως, τῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας αὐτοῦ, ὡς καὶ πᾶν ἄλλον σχετικὸν θέμα ρυθμίζει ὁ Ὄργανισμὸς λειτουργίας τοῦ Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου Μολάων.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 15ῃ Φεβρουαρίου 1993

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΟΛΑΩΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

Ἄρθρον 1

Τὸ εὐαγὲς Ἐκκλησιαστικὸν Ἴδρυμα «ΕΝΟΡΙΑΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΜΟΛΑΩΝ» συσταθὲν διὰ Πράξεως τοῦ Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ εἶναι μία ἐξηρητημένη ὑπηρεσία τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, καλύπτει τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἐνορίας Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ Μολάων, λειτουργεῖ δὲ νομίμως καὶ ἐντὸς τῶν πλαισίων, τὰ ὁποῖα ὀρίζει ὁ Νόμος 590/1977.

Τὸ «ΕΝΟΡΙΑΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΜΟΛΑΩΝ» ἔχει σφραγίδα, ἡ ὁποία φέρει εἰς τὸ κέντρον τὸν δικέφαλον ἀετὸν καὶ γύρω ἀπὸ αὐτὸν τὰς λέξεις: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΜΟΛΑΩΝ 1993».

Ἄρθρον 2

1. Τὸ «ΕΝΟΡΙΑΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΜΟΛΑΩΝ» σκοπὸν ἔχει νὰ ὑποβοηθήσῃ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν κατοίκων τῆς μείζονος περιοχῆς τοῦ Δήμου Μολάων διὰ τῆς ἱεραποστολικῆς, φιλανθρωπικῆς καὶ ἠθοπλαστικῆς διακονίας τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῆς ἀναπτύξεως ἐνοριακῆς δράσεως ὑπὸ τῆς Ἐνορίας τῆς Γεννήσεως Χριστοῦ Μολάων. Εἰδικώτερον μεταξὺ τῶν σκοπῶν τοῦ «ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΟΛΑΩΝ», ὀρίζονται:

α) Ἡ ἑλληνοχριστιανικὴ μόρφωσις καὶ ἡ ἠθικὴ χριστοκεντρικὴ διάπλασις ἀτόμων τῆς παιδικῆς καὶ τῆς νεανικῆς ἡλικίας τῶν Μολάων καὶ τῶν περιχώρων.

β) Ἡ καλλιέργεια καὶ ἀνάπτυξις στενότερας συνεργασίας μετὰ τῶν ἐνηλίκων κατοίκων τῆς περιοχῆς πρὸς ἐπιτυχίαν μεγαλυτέρας ὑποστηρίξεως τῶν ἱεραποστολικῶν καὶ ποιμαντορικῶν δραστηριοτήτων τῆς Μητροπόλεως καὶ τῶν Ἐνοριῶν τῆς περιοχῆς Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς. Ἡ σύστασις καὶ λειτουργία χώρων ὑποδοχῆς, οἰκοδομῆς καὶ ψυχαγωγίας τῶν ἐνηλίκων θεωρεῖται λίαν ἀναγκαῖα.

γ) Ἡ παντὸς εἶδους δυνατὴ συμπαράστασις καὶ βοήθεια πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς τρίτης καὶ τῆς τετάρτης ἡλικίας τῆς περιοχῆς.

δ) Ἡ στέγασις καὶ λειτουργία τῆς Ἐνοριακῆς Δανειστικῆς Βιβλιοθήκης.

2. Πρὸς πληρεστέραν ὑλοποίησιν τοῦ σκοποῦ τούτου ἡ Ἱερά Μητρόπολις δύναται νὰ συνεργάζεται μετὰ τῶν ἀρμοδίων Κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, ἀλλὰ ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ, πάντοτε δὲ ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν πνευματικῶν σκοπῶν καὶ ἐπιδιώξεων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἄρθρον 3

1. Τὸ «ΕΝΟΡΙΑΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΜΟΛΑΩΝ» διοικεῖται ὑπὸ πενταμελοῦς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς συγκροτουμένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης εἰς τὴν ὁποία μετέχουν:

α) Ὁ Μητροπολίτης Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ὡς Πρόεδρος μετ' ἀναπληρωτῆν του τὸν νόμιμον ἀναπληρωτῆν του.

β) Ὁ Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος Μολάων ὡς ἀντιπρόσωπός του.

γ) Εἷς Ἐφημέριος κατὰ προτίμησιν δὲ ὁ Ἱερατικὸς Προϊστάμενος τοῦ Ἐνοριακοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ Μολάων.

δ) Δύο ἐνάρετα καὶ εὐυπόληπτα πρόσωπα τῆς κοινῆς τῶν Μολάων.

Τὰ ἀνωτέρω πρόσωπα μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των ἐπιλέγονται καὶ ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

Ἀπαγορεύεται ὁ διορισμὸς προσώπων, τὰ ὁποῖα ἀσχολοῦνται μετὰ τὴν πολιτικὴν, ὡς μελῶν τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ δὲ ἀνάληψις πολιτικοῦ χαρακτῆρος δραστηριοτήτων ὑπὸ μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς συνιστᾷ ἄνευ ἐτέρου ταυτόχρονον παραίτησιν τοῦ μέλους ἐκ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ «ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΟΛΑΩΝ».

2. Τὰ μέλη διορίζονται διὰ μίαν τριετίαν. Δύνανται νὰ ἐπαναδιορίζωνται ἄνευ περιορισμοῦ.

3. Ἡ ιδιότης τοῦ μέλους εἶναι τιμητικὴ καὶ ἄμισθος.

4. Χρέη Γραμματέως αναλαμβάνει ένα από τὰ μέλη τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐὰν ἡ Ε.Ε. κρίνῃ ἀναγκαῖον, χρέη Γραμματέως δύνανται νὰ ἀνατίθενται καὶ εἰς ἕτερον πρόσωπον. Ἐν τοιαύτῃ ὁμως περιπτώσει ὁ Γραμματεὺς παρίσταται εἰς τὰς Συνεδριάσεις τοῦ Σώματος, ἀλλὰ δὲν ἔχει δικαίωμα ψήφου.

Ἄρθρον 4

1. Ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ λογίζεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τριῶν τοῦλάχιστον ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, ὑπὸ τὸν ἀπαραίτητον ὄρον τῆς παρουσίας τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ.

Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν, ἐν ἰσοψηφίᾳ νικῶσης τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου.

2. Ἡ Ε.Ε. συνεδριάζει ὡσάκις ὑπάρχουν θέματα πρὸς συζήτησιν καὶ λήψιν ἀποφάσεως.

Ἄρθρον 5

Ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἔχει τὶς ἐξῆς ἀρμοδιότητες:

1. Διοικεῖ καὶ διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν τοῦ Κέντρου.

2. Συντάσσει τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ τὸν Ἀπολογισμὸν, τὸν ὁποῖον ἐγκρίνει ὁ Μητροπολίτης.

3. Γνωμοδοτεῖ διὰ τὴν ἀποδοχὴν δωρεῶν, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ ὁ Μητροπολίτης, ὡς καὶ διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τοῦ Κέντρου.

4. Ἀποφασίζει διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Κέντρου, διὰ τὴν συνεργασίαν μετ' ἄλλους φορεῖς τοῦ Δημοσίου καὶ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν παρεμφερῶν δραστηριοτήτων.

Ἄρθρον 6

Ὁ Πρόεδρος ἔχει τὶς ἐξῆς ἀρμοδιότητες:

1. Ἐκπροσωπεῖ τὸ Κέντρον ἐνώπιον πάσης Ἀρχῆς, ἐκτὸς ἂν ἄλλως ἀποφασίσῃ ἡ Ε.Ε. σὲ εἰδικὰς περιστάσεις.

2. Συγκαλεῖ τὴν Ἐφορευτικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ καταρτίζει τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν.

3. Ἐκτελεῖ διὰ τοῦ Γραμματέως τὶς ἀποφάσεις τῆς Ε.Ε. καὶ υπογράφει τὰ ἐξερχόμενα ἐγγράφα.

Ἄρθρον 7

1. Ὁ Γραμματεὺς εἶναι υπεύθυνος διὰ τὴν τήρησιν τῶν Πρακτικῶν, τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀλληλογραφίας καὶ τὴν διασφάλισιν τοῦ Ἀρχείου.

2. Ὁ Ταμίας ἐνεργεῖ τὶς εἰσπράξεις καὶ πληρωμὰς μετ' ἀπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεως καὶ Ἐντάγματα Πληρωμῆς, θεωρημένα ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, συντάσσει ἐν σχεδίῳ τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ τὸν Ἀπολογισμὸν, τηρεῖ τὰ βιβλία καὶ τὰ παραστατικά στοιχεία τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως.

Ἄρθρον 8

Πόροι τοῦ Κέντρου εἶναι:

1. Αἱ ἐκάστοτε ἐπιχορηγήσεις τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως.

2. Αἱ εἰσφοραὶ τῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ Μονῶν.

3. Αἱ ἐκούσiai εἰσφοραὶ τῶν Χριστιανῶν.

4. Αἱ ἐπιχορηγήσεις τοῦ Κράτους, πρόσδοδοι ἐξ ἐράνων, λαχειοφόρων ἀγορῶν κ.λπ.

5. Αἱ κληρονομίαι, κληροδοσίαι, δωρεαὶ καὶ κάθε ἄλλη προσφορά φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων.

Ἄρθρον 9

Κάθε θέμα, ποῦ δὲν προβλέπεται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Ὄργανισμοῦ, ρυθμίζεται μετ' ἀποφάσεις τοῦ Μητροπολίτου.

Ἄρθρον 10

1. Ἡ περιουσία τοῦ Κέντρου, ἐφ' ὅσον τοῦτο λειτουργεῖ κανονικῶς, ἀνήκει εἰς τὸ Νομικὸν Πρόσωπον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ Μολάων.

2. Εἰς περίπτωσιν διαλύσεως τοῦ Κέντρου ἅπασα ἢ τε κινητὴ καὶ ἢ ἀκίνητος περιουσία αὐτοῦ περιέρχεται εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ Μολάων, ὁ ὁποῖος δύνανται νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ διὰ τὸ ἐν γένει ἔργον του.

Ἄρθρον 11

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ Πράξις μαζί μετ' ὁ Ὄργανισμὸν νὰ δημοσιευθεῖ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 12

Κάλυψις δαπάνης.

Ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν μπορεῖ νὰ προσδιορισθῇ.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 15ῃ Φεβρουαρίου 1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

* * *

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΛΕΥΚΑΔΟΣ ΚΑΙ ΙΘΑΚΗΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ ΚΑΙ ΙΘΑΚΗΣ
ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

Ἐχοντες ὑπόψη:

α) Τὶς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 παρ. 4 καὶ 29 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

β) Τὶς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 20 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ὄργανισμοῦ Διοικήσεως Ἐκκλησιαστικῶν Σωμάτων καὶ Ὁργάνων».

γ) Τὶς ὑποχρεώσεις μας πρὸς τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, ποῦ προκύπτουν ἀπὸ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους.

δ) Τὴν ἀνάγκη γιὰ τὴν «μαρτυρία Ἰησοῦ Χριστοῦ» στὴν σύγχρονον ὑλόφρονα ἐποχὴ.

Ἰδρύουμε

στὴν ἐνορία τοῦ Ἱ. Ναοῦ Εὐαγγελιστρίας (Μητροπόλεως) Λευκάδος τὸ «ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ».

Ὁ τρόπος λειτουργίας καθορίζεται μετ' ἰδιαίτερο Κανονισμό.

Ἡ ἀπόφαση αὐτή, παρακαλοῦμε, νὰ δημοσιευθῆ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ στὸ ἐπίσημο δελτίο «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Λευκάδι 22-2-1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ ΚΑΙ ΙΘΑΚΗΣ

Ἄρθρον 1

Ἔδρα - Τίτλος - Σφραγίδα.

Στὴν ἐνορία τῆς ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ (Μητροπόλεως) Λευκάδος τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Λευκάδος καὶ Ἰθάκης, ἰδρύεται, σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 17 παράγ. 5 τοῦ με ἀριθμ. 8/79 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν), Ἐκκλησιαστικὸ Ἰδρυμα, τὸ ὁποῖο θὰ λειτουργῆ σὲ ἰδιόκτητο κτίριο ποῦ ἔχει ἀναγορευθῆ γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό, μὲ τὴν ἐπωνυμία: «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΝΟΡΙΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ».

Τὸ Κέντρο φέρει ξεχωριστὴ σφραγίδα, στρογγύλη, στὴν περιφέρεια τῆς ὁποίας ἀναγράφεται: «ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ (ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ) ΛΕΥΚΑΔΟΣ».

Στὸ κέντρο αὐτῆς ὑπάρχει ἡ ἱερὰ εἰκόνα τοῦ Κυρίου, εὐλογοῦντος.

Ἄρθρον 2

Σκοποί.

Σκοπὸς τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου εἶναι ἡ ἐκτὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ἀνάπτυξη δραστηριοτήτων γιὰ τὴν πνευματικὴ οἰκοδομὴ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἰδιαίτερα:

α) Ἡ κατανόηση ὑπὸ τῶν ἐνοριτῶν καὶ μάλιστα τῶν νέων τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἀνθρώπου στὴν κοινωνία.

β) Ἡ καλλιέργεια τῆς Ἑλληνορθόδοξου ἀγωγῆς στοὺς νέους.

γ) Ἡ προσφορὰ ἀγάπης μέσα ἀπὸ ποικίλες ἐκδηλώσεις (θρησκευτικές, κοινωνικές, πολιτιστικές).

δ) Ἡ ψυχαγωγία τῶν νέων καὶ ὄλων τῶν ἐνοριτῶν σύμφωνα μὲ τὰ Ὁρθόδοξα Ἰδεώδη.

ε) Ἡ μελέτη ὠφελίμων - μορφωτικῶν βιβλίων.

Ἄρθρον 3

Μέσα γιὰ τὴν ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν.

Τέτοια εἶναι:

α) Λειτουργία Κατηχητικῶν Σχολείων, Φιλικῶν νεανικῶν συναντήσεων καὶ Ὁμάδων προβληματισμοῦ.

β) Λειτουργία ὁμάδων μελέτης Ἁγίας Γραφῆς, Πατερικῶν κειμένων καὶ οἰκογενειακοῦ προβληματισμοῦ.

γ) Ὁργάνωση φιλανθρωπικῶν, ψυχαγωγικῶν ἐκδηλώσεων καὶ ἐκθέσεων ἐπικαιρῶν θεμάτων.

δ) Διοργάνωση ὁμιλιῶν, διαλέξεων, προβολῶν θρησκευτικῶν - πολιτιστικῶν - κοινωνικῶν - ἱστορικῶν καὶ ἠθικῶν ταινιῶν VIDEO κ.λ.π.

ε) Λειτουργία ταινιοθήκης καὶ βιβλιοθήκης.

στ) Σπουδὴ στὸν ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ λόγο.

ζ) Τμῆμα Αἰμοδοσίας.

η) Ἀθλητικὸ καὶ χορευτικὸ τμῆμα.

θ) Ραδιοφωνικὸς σταθμὸς, τοπικὴ μουσικὴ παράδοση.

ι) Ἐκτύπωση καὶ διακίνηση βιβλίων ἱστορικοῦ καὶ ποικίλου μορφωτικοῦ περιεχομένου. Ἐκδοση περιοδικοῦ.

ια) Κάθε ἄλλο μέσο ποῦ θὰ ἀποφασίζει κάθε φορὰ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο.

Ἄρθρον 4

Κεντρικὴ Ὁργάνωση - Διοίκηση.

Τὸ Πνευματικὸ Κέντρο διοικεῖται ἀπὸ 5 (πέντε) μέλη καὶ ἀπαρτίζεται ὡς ἐξῆς: Πρόεδρος, ὁ ἐκάστοτε ἐφημέριος καὶ μέλη: 2 (δύο) μέλη τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου καὶ 2 (δύο) μέλη λαϊκά, ἄνδρες ἢ γυναῖκες, ποῦ διακρίνονται γιὰ τὴν πνευματικὴ τους κατάρτιση καὶ ὠριμότητα. Ὅλοι οἱ παραπάνω διορίζονται ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη ὕστερα ἀπὸ ἐγγραφή πρόταση τοῦ Ἐφημερίου. Ἡ διάρκεια διορισμοῦ εἶναι τριετής καὶ μπορεῖ νὰ ἐπαναδιορισθῶν. Τὸ Δ.Σ. τοῦ Κέντρου συγκροτεῖται σὲ σῶμα ἐκλέγοντας ἀντιπρόεδρο, ταμία, γραμματέα καὶ μέλη. Οἱ μετέχοντες στὸ Δ.Σ. προσφέρουν τὶς ὑπηρεσίες τους δωρεάν.

Ἄρθρον 5

Ἀρμοδιότητες τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

1) Τὸ Δ.Σ. προβαίνει σὲ κάθε νόμιμη ἐνέργεια ποῦ συμβάλλει στὴν ὑλοποίηση τοῦ σκοποῦ τοῦ Κέντρου καὶ σπῆ σωστὴ λειτουργία του. Ὁργανώνει τὰ τμήματα.

β) Προβαίνει στὶς ἀναγκαῖες λειτουργικὲς δαπάνες τοῦ Κέντρου.

γ) Συντάσσει τὸν προϋπολογισμὸ καὶ ἀπολογισμὸ τοῦ Κέντρου.

δ) Ἀποφασίζει γιὰ κάθε ἄλλο θέμα γιὰ τὸ ὁποῖο δὲν γίνονται λόγος στὸν παρόντα Κανονισμὸ.

Οἱ ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ. παίρνονται κατὰ πλειοψηφία, σὲ περίπτωση ἰσοψηφίας νικᾷ ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 6

Τὸ Πνευματικὸ Κέντρο διατηρεῖ διαχειριστικὰ βιβλία (βιβλίον Πρακτικῶν, Ταμείου, Γραμμάτια εἰσπράξεων καὶ ἐνταλμάτων πληρωμῆς).

Ὅλα αὐτὰ τὰ βιβλία θεωροῦνται ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη.

Ἄρθρον 7

Πόροι

α) Ἐπιχορηγήσεις ἀπὸ τὸν Ἱ. Ναό.

β) Κάθε παροχὴ τοῦ Κράτους ἢ ἄλλη νόμιμη ἐπιχορήγηση.

γ) Ἔσοδα ἀπὸ τὴν ἐνοικίαση τοῦ ἰσογείου τοῦ Κέντρου.

δ) Δωρεές, κληρονομίες καὶ κληροδοσίες ὑπὲρ τοῦ Κέντρου.

ε) Ἔσοδα ἀπὸ τὴν πώληση τῶν βιβλίων ποῦ ἐκδίδει τὸ Κέντρο.

στ) Τὰ ἔσοδα ἀπὸ διάφορες ἐκδηλώσεις καὶ ὁποιοδήποτε ἄλλο ἔσοδο ποῦ νόμιμα ἔρχεται στὸ Κέντρο.

Άρθρον 8

Διάθεση πόρων.

Οι πόροι του Κέντρου με απόφαση του Δ.Σ. διατίθενται:

- α) Για τον εξοπλισμό του Κέντρου.
- β) Για την προμήθεια βιβλίων και την διοργάνωση εορταστικών και άλλων εκδηλώσεων.
- γ) Για την συντήρηση και την λειτουργία του Κέντρου.

Άρθρον 9

Άρμοδιότητες του Προέδρου.

- α) Ο Πρόεδρος εκπροσωπεί το Κέντρο ενώπιον κάθε αρχής και σε όλες τις σχέσεις του Κέντρου με τρίτους.
- β) Συγκαλεί το Δ.Σ. σε συνεδριάσεις, καταρτίζει μαζί με τον γραμματέα τα θέματα που θα συζητηθούν, προεδρεύει στις συνεδριάσεις και διευθύνει τις συζητήσεις.
- γ) Φροντίζει για την πραγματοποίηση των σκοπών του Κέντρου και για την υλοποίηση των αποφάσεων του Δ.Σ.

Άρθρον 10

Η χρηματική περιουσία του Κέντρου κατατίθεται σε μία από τις υπάρχουσες στην πόλη Τράπεζες.

Άρθρον 11

Δωρητές - Ευεργέτες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Κέντρου δύναται να ανακηρύξει Δωρητές και Ευεργέτες είτε όταν εύρισκονται εν τη ζωή, είτε μετά θάνατο, ύστερα από σχετική έγκριση του Μητροπολίτη.

Άρθρον 12

Σε κάθε θέμα που προκύπτει και δεν συμπεριλαμβάνεται στον Κανονισμό αυτόν αποφασίζει το Δ.Σ. του Κέντρου και εγκρίνει ο Μητροπολίτης.

Άρθρον 13

Ο παρών Κανονισμός τροποποιείται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, αφού εγκριθεί ή τροποποίηση από τον Μητροπολίτη.

Άρθρον 14

Το Πνευματικό Κέντρο καταργείται με απόφαση του Μητροπολιτικού Συμβουλίου της Ιεράς Μητροπόλεως Λευκάδος και Ίθάκης, όταν δεν εκπληρώνει τις εκκλησιολογικές προϋποθέσεις του, ή όταν παρεκκλίνει του σκοπού του ή αυτοί δεν μπορούν εκ των πραγμάτων να πραγματοποιηθούν. Κάθε κινητό και ακίνητο περιουσιακό στοιχείο, ακόμη και οικονομικό, μεταβιβάζεται στον Ίερό Ναό Ευαγγελιστρίας.

Άρθρον 15

Ο Κανονισμός ισχύει από την δημοσίευσή του, σύμφωνα με το νόμο, στο επίσημο δελτίο «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» και στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρον 16

Κάλυψις δαπάνης.

Άπο τὰς διατάξεις του Κανονισμού αυτού προκαλείται

δαπάνη εις βάρος του Προϋπολογισμού του Νομικού Προσώπου της Ιεράς Μητροπόλεως Λευκάδος και Ίθάκης, το ύψος της οποίας δεν μπορεί να προσδιοριστεί.

Έν Λευκάδι τῆ 22α Φεβρουαρίου 1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ό Λευκάδος και Ίθάκης ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

* * *

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΣΤΑΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΕΩΡΩΝ

Έν Καλαμπάκα τῆ 25 Φεβρουαρίου 1993

ΠΡΑΞΙΣ 12η

«Περὶ συστάσεως ἐκκλησιαστικοῦ ἰδρύματος τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Σταγῶν καὶ Μετεώρων παρὰ τῷ Ἐνοριακῷ Ἱερῷ Ναῷ Ὁσίων Μετεωριτῶν Πατέρων ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Πνευματικὸν Ἐνοριακὸν Κέντρον Ὁσίων Μετεωριτῶν Πατέρων Καλαμπάκας».

Ἡμεῖς ὁ Μητροπολίτης Σταγῶν καὶ Μετεώρων ΣΕΡΑΦΕΙΜ, ἔχοντες ὑπὲρ ὧν α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 1 παρ. 4 καὶ τοῦ ἀρθροῦ 29 τοῦ Νόμου 590/1977 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

β) Τὸ ἀρθρον 20 παρ. 2 τοῦ ὑπὲρ ἀριθ. 1/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «περὶ διοικήσεως Ἐκκλησιαστικῶν Σωμάτων καὶ Ὁργανῶν»

Ἀποφασίζομεν

Ἰδρύομεν Ἐκκλησιαστικὸν Ἐνοριακὸν Πνευματικὸν Κέντρον ἐν τῇ ἐνορίᾳ «Ὁσίων Μετεωριτῶν Πατέρων» Καλαμπάκας τῆς καθ' ἡμᾶς Μητροπόλεως, ἐπὶ τῷ τέλει ὑποβοηθήσεως τοῦ καλυτέρου πνευματικοῦ φρονητισμοῦ καὶ τῆς ἐν γένει δημιουργίας κλίματος ἠθικῆς, κοινωνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἀνατάσεως τῶν ἐνοριτῶν καὶ δὴ τῶν νέων.

Ἡ διοικήσεις, διαχειρίσεις καὶ ἡ ἐν γένει ὀργάνωσις καθορίζονται διὰ τοῦ κατωτέρω Κανονισμοῦ.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ό Σταγῶν καὶ Μετεώρων ΣΕΡΑΦΕΙΜ

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΥΠΟ
ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑΝ «ΕΝΟΡΙΑΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ
ΟΣΙΩΝ ΜΕΤΕΩΡΙΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ»
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΤΑΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΕΩΡΩΝ**

Άρθρον 1

Σύστασις - Έδρα - Σφραγίς.

Ἰδρύεται εἰς τὸν ἱερόν Ναόν Ὁσίων Μετεωριτῶν Πατέρων Καλαμπάκας, Ἐνοριακὸν Πνευματικὸν Κέντρον Ὁσίων Μετεωριτῶν Πατέρων.

Έδρα τούτου ὀρίζεται ὁ ὁμώνυμος Ἱερός Ναός.

Τὸ Κέντρον ἔχει ἰδίαν κυκλοτερῆ σφραγίδα με σ τ α υ ρ ὸ ν εἰς τὸ μέσον καὶ ἀναγράφουσα: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΣΤΑΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΕΩΡΩΝ - ΕΝΟΡΙΑΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΟΣΙΩΝ ΜΕΤΕΩΡΙΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ», εἰς δύο κύκλους ἐπαλλήλους.

Άρθρον 2

1) Η καλλιέργεια ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ φρονήματος, ἡ ἐμπέδωσις τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἡ ἀνάπτυξις ἑλληνορθοδόξου συνειδήσεως καὶ ἀγωγῆς μεταξὺ τῶν ἐνοριτῶν καὶ κυρίως τῶν νέων, πρὸς καλυτέρων κατανόησιν τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν κοινωνίαν.

2) Ἡ πλήρης γνώσις τῆς χριστιανικῆς ὀρθοδόξου διδασκαλίας, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἑτεροδόξων καὶ τὴν ἀπόκρουσιν τῶν ὑλιστικῶν καὶ ἀθεϊστικῶν τάσεων.

3) Ἡ δημιουργία ζήλου πρὸς μελέτην τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ ἄλλων ὠφελίμων βιβλίων.

4) Ἡ καλλιέργεια τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν Ἐπιστήμην, τὴν Τέχνην, τὴν Μουσικὴν καὶ τὰς καλλιτεχνικὰς ἐνασχολήσεις, ὡς λειτουργημάτων εἰς τὴν κοινωνίαν.

5) Ἡ διὰ παντὸς προσφόρου μέσου ὑποβοήθησις τῆς οἰκογενείας, διὰ τὴν ἑλληνορθόδοξον ἀνατροφὴν τῶν νέων καὶ ἡ προσφορὰ σποργῆς καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ δὴ τὸν νέον.

6) Καὶ τέλος ἡ ἐξύψωσις τοῦ ἠθικοῦ, θρησκευτικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ φρονήματος τῶν ἐνοριτῶν.

Άρθρον 3

Μέσα πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν.

1) Ἡ διοργάνωσις διαλέξεων καὶ ὁμιλιῶν θρησκευτικοῦ, ἐθνικοῦ, ἐπιστημονικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ καλλιτεχνικοῦ περιεχομένου.

2) Ἡ διοργάνωσις ἐορταστικῶν καὶ ἀθλητικῶν ἐκδηλώσεων καὶ ἡ προβολὴ καταλλήλων κινηματογραφικῶν ταινιῶν καὶ slides.

3) Ἡ συγκρότησις καὶ λειτουργία ἐνοριακῆς βιβλιοθήκης.

4) Ἡ ἐκμάθησις μουσικῆς καὶ ἡ ὁργάνωσις χορωδίας, διὰ ἐκκλησιαστικούς ὕμνους καὶ δημοτικὰ τραγούδια.

5) Ἡ καθιέρωσις ἀπονομῆς ἐπάθλων εἰς ἀριστεύοντα μαθητὰς Γυμνασίου - Λυκείου καὶ φοιτητὰς Ἀνωτέρων καὶ Ἀνωτάτων Σχολῶν.

6) Ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις ἀπόρων ἐνοριτῶν καὶ κυρίως μαθητῶν, διὰ τὴν παρακολούθησιν φροντιστηρίων, προμήθειαν γραφικῆς ὕλης κτλ.

7) Λειτουργία Κατηχητικοῦ σχολείου.

8) Ἐκδοσις περιοδικοῦ.

Άρθρον 4

Ἐποπτεία.

Τὸ Πνευματικὸν Κέντρον τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σταγῶν καὶ Μετεώρων, ἀναπληρωμένου ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του.

Άρθρον 5

Διοικητικὸν Συμβούλιον - Θητεία.

1) Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἀπὸ ἑπτὰ (7) μέλη, ἧτοι:

α) τοῦ ἐφημερίου, ὡς προέδρου,

β) ἑνὸς (1) μέλους τοῦ ἐκάστοτε Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου,

γ) πέντε (5) λαϊκῶν, ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, προτεινομένων ἀπὸ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον καὶ διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σταγῶν καὶ Μετεώρων.

Τὸ ὡς ἄνω Διοικητικὸν Συμβούλιον, συνερχόμενον εἰς συνεδρίαν, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Προέδρου, ἐκλέγει διὰ ψηφοφορίας τὸν Ἀντιπρόεδρον, τὸν Γραμματέα καὶ τὸν Ταμίαν. Ἄπαντα τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας τῶν ἀμισθί.

Ἐὰν μέλος ἀπουσιάσῃ ἀδικαιολογητῶς ἀπὸ τρεῖς συνεχεῖς συνεδριάσεις, ἀντικαθίσταται διὰ διορισμοῦ κατὰ τὴν ἀνωτέρω διαδικασίαν ὑπὸ νέου μέλους. Ὡσαύτως ἐὰν μέλος δὲν ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ καλῶς ἢ ἐὰν αἱ ἐνέργειαι αὐτοῦ ἀντιστρατεύονται εἰς τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας σκοπούς, ἀντικαθίσταται κατὰ τὰ ἀνωτέρω, κατόπιν ἐγγράφου προτάσεως τοῦ προέδρου καὶ τριῶν ἄλλων μελῶν, ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

Άρθρον 6

Καθήκοντα Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

1. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκπροσωπεῖ τὸ Ἐνοριακὸν Πνευματικὸν Κέντρον ἐνώπιον πάσης Διοικητικῆς, Δικαστικῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, προκειμένου δὲ περὶ ὄρκου δύναται νὰ ἐξουσιοδοτῆ ἐν τῶν μελῶν του, ἀπόντα δὲ ἢ κωλυόμενον τὸν ἀναπληροῦ ὁ Ἀντιπρόεδρος.

2. Ὁ Γραμματεὺς τηρεῖ τὸ Ἀρχεῖον, τὸ Βιβλίον Πράξεων, τὸ Βιβλίον κινητῆς καὶ Ἀκίνητης περιουσίας, τὸ Πρωτόκολλον ἀλληλογραφίας, συνυπογράφει μετὰ τοῦ προέδρου τὴν ἀλληλογραφίαν καὶ τὰ ἐντάλματα πληρωμῶν καὶ φυλάσσει τὴν σφραγίδα.

3. Ὁ Ταμίης τηρεῖ τὸ Βιβλίον Ταμείου καὶ τὸν φάκελον ἐνταλμάτων καὶ ἀποδείξεων πληρωμῆς, ὑποχρεούμενος νὰ λογοδοτῆ εἰς τὸν πρόεδρον καὶ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὅταν τοῦτο ζητηθῇ ὑπ' αὐτῶν.

Ὁ Ταμίης δύναται νὰ κρατῆ εἰς χεῖρας αὐτοῦ ποσὸν μέχρις 30.000 δραχμῶν. Τὸ πλεόν τούτων καταθέτει ἐπ' ὀνόματι τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου εἰς Τράπεζαν ἢ Ταχ. Ταμειυτήριον, τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ γινομένης, ὅσακις χρειασθῆ, διὰ πράξεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Άρθρον 7

Ἄρμοδιότητες Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

1. Ἐπιλαμβάνεται παντὸς θέματος ἀναφερομένου εἰς τὴν ὁργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου καὶ τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας του.

2. Καταρτίζει τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμόν καὶ ἀπολογισμόν.

3. Ἀποφασίζει ἐπὶ παντὸς ἐτέρου θέματος, διὰ τὸ ὁποῖον δὲν γίνεται λόγος εἰς τὸν παρόντα κανονισμόν.

4. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Σὲ περίπτωσιν ἰσοψηφίας νικά ἡ ψήφος τοῦ προέδρου.

Άρθρον 8ον

Συνεδρία Διοικητικοῦ Συμβουλίου - Ἀπαρτία

1. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον συνεδριάζει κατόπιν προσκλήσεως τοῦ προέδρου ἢ ἐὰν ζητήσῃ τοῦτο ἐγγράφως πέντε (5) μέλη αὐτοῦ.

2. Τὰ θέματα συζητοῦνται κατὰ σειρᾶν, ὡς ταῦτα ἀναγράφονται εἰς τὴν πρόσκλησιν. Δύναται ὅμως πρὸ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, κατόπιν ἐιδικῆς ἀποφάσεως, νὰ συζητηθῶσι καὶ ἄλλα θέματα ἐπιείγοντα.

3. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον συνεδριάζον εὐρίσκεται

έν άπαρτία, έφ' όσον παρίστανται τρία (3) μέλη και ό πρόεδρος αύτου ή ό αντιπρόεδρος, ύπό την προϋπόθεση ότι ούτος έχει έξουσιοδοτηθή προς τούτο έγγράφως ύπό του προέδρου.

Άρθρον 9

Τηρούμενα Βιβλία.

1) Βιβλίον Πράξεων. 2) Βιβλίον Πρωτοκόλλου. 3) Βιβλίον Ταμείου. 4) Βιβλίον Κινητής και Άκίνητης Περιουσίας. 5) Βιβλίον διπλοτύπων εισπράξεως και 6) Βιβλίον ένταλάτων πληρωμής, άπαντα θεωρημένα ύπό τής 'Ιεράς Μητροπόλεως.

Άρθρον 10

Πόροι του Ένοριακού Πνευματικού Κέντρου.

1. Έπιχορήγησις ιερού ναού Όσίων Μετεωριτών Πατέρων Καλαμπάκας, τής 'Ιεράς Μητροπόλεως Σταγών και Μετεώρων και τών 'Ιερών Μονών Μετεώρων.
2. Είσοδοι του Δήμου ή του Δημοσίου ή παντός άλλου Όργανισμού ή Νομικού Προσώπου Δημοσίου ή 'Ιδιωτικού Δικαίου.
3. Χρηματικά ποσά, προερχόμενα έκ τής περιφοράς δίσκου εις τόν 'Ιερόν Ναόν.
4. Δωρεάι και κληρονομίαι ύπέρ του Πνευματικού Κέντρου.
5. Έσοδα έκ λαχειοφόρων άγορών ή άλλων εκδηλώσεων.
6. Τα έσοδα έκ τών δεξιώσεων, μνημοσύνων και κηδειών εις την αίθουσαν του Πνευματικού Κέντρου.
7. Πάν άλλο έσοδον μη προβλεπόμενον άνωτέρω.

Άρθρον 11

Διάθεσις πόρων.

1. Διά την άντιμετώπισιν τών έξόδων λειτουργίας του Πνευματικού Κέντρου (φωτισμός, θέρμανσις, ύδρευσις, άμμοιβαι καθηγητών Μουσικής κτλ.).
2. Διά την επίπλωσιν και τόν έξοπλισμόν του Πνευματικού Κέντρου.
3. Διά την προμήθειαν βιβλίων προς έμπλουτισμόν τής βιβλιοθήκης του Πνευματικού Κέντρου.
4. Διά την ένίσχυσιν άτομων έχόντων ανάγκην οικονομικής βοήθειας και διά την βράβευσιν άριστούχων μαθητών.
5. Διά την έκδοσιν περιοδικού.

Άρθρον 12

Τροποποίησις Κανονισμού.

Ό παρών Κανονισμός τροποποιείται δι' άποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου του Πνευματικού Κέντρου, έγκρινομένης ύπό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σταγών και Μετεώρων.

Άρθρον 13

Δωρηταί - Εύεργέται - Μεγ. Εύεργέται.

Τό Διοικητικόν Συμβούλιον του Πνευματικού Κέντρου δύναται νά ανακηρύσση Δωρητάς, Εύεργέτας και Μεγάλους Εύεργέτας του Πνευματικού Κέντρου, είτε έν ζωή είτε μετά θάνατον εύρισκομένους. Δωρητής ανακηρύσσε-

ται ό προσφέρων άπό 300.000 δραχ. και άνω και αναλόγως ανακηρύσσονται, κατά την κρίσιν του Διοικητικού Συμβουλίου, οί Εύεργέται και Μεγάλοι Εύεργέται.

Άρθρον 14

Διάλυσις του Πνευματικού Κέντρου.

Τό Πνευματικόν Κέντρον δέν δύναται νά διαλυθή άλλως ή μη δι' όμοφώνου και ήτιολογημένης άποφάσεως του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου του ιερού ναού Όσίων Μετεωριτών Πατέρων Καλαμπάκας και τή έγκρίσει του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σταγών και Μετεώρων, όποτε ή τυχόν κινητή και άκίνητος περιουσία τούτου περιέρχεται εις τόν άνωτέρω ιερόν ναόν.

Άρθρον 15

Ίσχύς του Κανονισμού.

Ό παρών Κανονισμός ισχύει άπό τής νομίμου έγκρίσεως του ύπό του Μητροπολιτικού Συμβουλίου τής 'Ιεράς Μητροπόλεως Σταγών και Μετεώρων και τής δημοσιεύσεως του εις τό περιοδικόν ΕΚΚΛΗΣΙΑ και την Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως.

Άρθρον 16

Κάλυψις δαπάνης.

Άπό τας διατάξεις του Κανονισμού αύτου προκαλείται δαπάνη εις βάρος του προϋπολογισμού του νομικού προσώπου τής 'Ιεράς Μητροπόλεως Σταγών και Μετεώρων τό ύψος τής οποίας δέν μπορεί νά προσδιοριστεί.

Έν Καλαμπάκα τή 4 'Ιανουαρίου 1993

† Ό Σταγών και Μετεώρων ΣΕΡΑΦΕΙΜ

* * *

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ
ΚΙΤΡΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Σύστασις ειδικής πνευματικής όργάνωσης με την έπωνυμία «Πνευματικό και Πολιτιστικό Κέντρο 'Ιερού Ναού 'Αγίου 'Ανδρέου Αιγινίου 'Ιεράς Μητροπόλεως Κίτρους και Κατερίνης».

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΙΤΡΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Έχοντας ύπόψη τό άρθρο 67 του Ν. 590/1977 «περί Καταστατικού χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος», τό άρθρο 20 παρ. 2 του με άριθμ. 1/1969 κανονισμού τής 'Ι. Συνόδου «περί όργανισμού Διοικήσεως Έκκλ. Σωμάτων και Όργάνων», τούς 'Ι. Κανόνες τής Άγίας μας Έκκλησίας, οί όποιοί επιβάλλουν στον έπίσκοπο την φιλανθρωπία και γνωρίζοντας τις ύποχρεώσεις μας άπέναντι στο πλήρωμα τής 'Ι. Μητρόπολής μας, κάτω άπό τις σημερινές δύσκολες κοινωνικές συνθήκες,

άποφασίζουμε

Την σύστασις στην Ένορία Άγίου Άνδρέου Αιγινίου, τής 'Ι. Μητρόπολης Κίτρους και Κατερίνης, Ειδικής Πνευματικής Όργάνωσης με την έπωνυμία «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΑΙΓΙΝΙΟΥ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ ΚΙΤΡΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ» με σκοπό την ανάπτυξη δραστηριοτήτων για την πνευματική οικοδομή

του λαού του Θεού και ιδιαίτερα την κατανόηση από τους χριστιανούς και μάλιστα τους νέους της αποστολής του ανθρώπου στην κοινωνία, την καλλιέργεια του όρθοδόξου χριστιανικού φρονήματος, την προσέγγιση των νέων στα ιδανικά της φυλής μας κάτω από την Έλληνορθόδοξη παράδοση, την ψυχαγωγία τους και την καλλιέργεια της αγάπης στις τέχνες και τις επιστήμες κ.τ.λ.

«ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Λειτουργίας Πνευματικού - Πολιτιστικού Κέντρου Ίερού Ναού Αγίου Ανδρέου Αιγινίου, Ίεράς Μητρόπολης Κίτρους και Κατερίνης».

Άρθρον 1

Έδρα - Τίτλος - Σφραγίδα.

Στην Ένορία του Αγίου Ανδρέου Αιγινίου της Ίεράς Μητρόπολης Κίτρους και Κατερίνης ιδρύεται Έκκλησιαστικό Ίδρυμα, το οποίο θα λειτουργεί σε κτίριο παραπλεύρως του Ίερού Ναού, με την έπωνυμία «Πνευματικό - Πολιτιστικό Κέντρο Ί. Ν. Αγ. Ανδρέου Αιγινίου».

Το Κέντρο θα έχει δικιά του σφραγίδα, στρόγγυλη, στην περιφέρεια της οποίας θα γράφει: «Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΙΤΡΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ - ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Ί. Ν. ΑΓ. ΑΝΔΡΕΟΥ ΑΙΓΙΝΙΟΥ». Στο κέντρο της θα εικονίζεται ή ιερή εικόνα του Αγίου Ανδρέου πολιούχου Αιγινίου.

Άρθρον 2

Σκοποί.

Σκοπός του Πνευματικού Κέντρου είναι ή έκτός του Ί. Ναού ανάπτυξη δραστηριοτήτων για την πνευματική οικοδομή του λαού του Θεού και ιδιαίτερα:

- α) Η κατανόηση από τους χριστιανούς και μάλιστα τους νέους της αποστολής του ανθρώπου στην κοινωνία.
- β) Η καλλιέργεια μεταξύ των χριστιανών του όρθοδόξου χριστιανικού φρονήματος και ή αύξηση αυτής της συνείδησης.
- γ) Η προσέγγιση των νέων στα ιδανικά της φυλής μας κάτω από την Έλληνορθόδοξη παράδοση και ή επαγγελματική τους προαγωγή.
- δ) Η ψυχαγωγία των νέων και όλων γενικά των ένοριών μέσα στα Χριστιανικά ιδεώδη, και
- ε) Η καλλιέργεια της αγάπης προς όλες τις τέχνες και τις επιστήμες που ανεβάζουν το πνεύμα και δημιουργούν πολιτισμένη κοινωνία.

Άρθρον 3

Μέσα για την επίτευξη των σκοπών.

Τέτοια είναι:

- α) Λειτουργία Κατηχητικών σχολείων και κύκλων μελέτης της Αγίας Γραφής για όλες τις ηλικίες.
- β) Οργάνωση φιλανθρωπικών, ψυχαγωγικών έκδηλώσεων και εκθέσεων.
- γ) Διοργάνωση όμιλων, διαλέξεων, προβολών θρησκευτικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και ήθικών κινηματογραφικών ταινιών.
- δ) Λειτουργία Βιβλιοθήκης.
- ε) Λειτουργία Σχολής Βυζαντινής Μουσικής.

στ) Κάθε άλλο μέσο που θα αποφασίζει κάθε φορά το Διοικητικό Συμβούλιο.

Άρθρον 4

Κεντρική οργάνωση - Διοίκηση.

Το Πνευματικό Κέντρο διοικείται από 7 (έφτά) μέλη και απαρτίζεται ως εξής:

Πρόεδρος, ο εκάστοτε προϊστάμενος του Ένοριακού Ναού Αγ. Ανδρέου και μέλη ο β' έφημέριος, 2 (δύο) μέλη του έκκλησιαστικού συμβουλίου και 3 (τρία) μέλη λαϊκά, άντρες ή γυναίκες, που διακρίνονται για την πνευματική τους κατάρτιση και ώριμότητα. Όλοι οι ανωτέρω διορίζονται για μια τριετία από τον Μητροπολίτη Κίτρους και Κατερίνης, ύστερα από έγγραφη πρόταση του Προϊσταμένου του Ί. Ναού. Οι διορισθέντες έχουν το δικαίωμα του επαναπροσδιορισμού. Το Δ.Σ. του Κέντρου συγκροτείται σε σώμα εκλέγοντας αντιπρόεδρο, ταμιά, γραμματέα και μέλη. Οι μετέχοντες στο Δ.Σ. προσφέρουν τις υπηρεσίες τους χωρίς μισθό.

Άρθρον 5

Άρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου είναι:

- 1ον. α) Αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά στην εκπλήρωση των σκοπών.
- β) Συνεργάζεται με το έκκλησιαστικό συμβούλιο, καθώς επίσης με την τοπική Αυτοδιοίκηση και τους τοπικούς φορείς για την προαγωγή και επίτευξη των σκοπών του.
- γ) Καταρτίζει τον ετήσιο προϋπολογισμό και απόλογισμό.
- δ) Μεριμνά για την εξεύρεση οικονομικών πόρων για την καλή και σωστή λειτουργία του Κέντρου.
- 2ον. α) Οι αποφάσεις παίρνονται με πλειοψηφία. Σε περίπτωση ίσοψηφίας, υπερισχύει ή ψήφος του προέδρου.
- β) Συνέρχεται κάθε τρίμηνο ή έκτακτα, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου.
- γ) Αποφασίζει για κάθε άλλο θέμα, για το οποίο δέ γίνεται λόγος στον παρόντα κανονισμό.
- δ) Η Ίερά Μητρόπολη Κίτρους και Κατερίνης άσκει έλεγχο πάνω στις αποφάσεις του Δ.Σ. εγκρίνοντας ή απορρίπτοντας ή τροποποιώντας αυτές.

Άρθρον 6

Το Πνευματικό - Πολιτιστικό Κέντρο διατηρεί διαχειριστικά βιβλία (βιβλίο Πρακτικών, Ταμείου, Γραμμάτια Εισπράξεων και Ένταλμάτων Πληρωμής). Όλα αυτά τα βιβλία θεωρούνται από την Ίερά Μητρόπολη Κίτρους και Κατερίνης.

Άρθρον 7

Πόροι του Πνευματικού Κέντρου είναι:

- α) Ετήσια έπιχορήγηση από τον Ίερό Ναό Αγίου Ανδρέου Αιγινίου.
- β) Κάθε παροχή του Κράτους ή άλλη νόμιμη έπιχορήγηση.
- γ) Δωρεές και κληρονομίες υπέρ του Πνευματικού Κέντρου.

δ) Τα έσοδα από τις δεξιώσεις μνημοσύνων και κηδειών στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου.
ε) Κάθε άλλο έσοδο που δέν προβλέπεται παραπάνω.

Άρθρον 8

Διάθεση τών πόρων.

Οί παραπάνω πόροι με απόφαση του Δ.Σ. διατίθενται:

- α) Για τόν εξοπλισμό του Πνευματικού Κέντρου.
- β) Για τήν προμήθεια βιβλίων και διοργάνωση έορτών και έκδηλώσεων.
- γ) Για τήν αντιμετώπιση τών έξόδων λειτουργίας του Πνευματικού Κέντρου.
- δ) Για τήν άμοιβή τυχόν προσληφθησομένου προσωπικού.

Τό τυχόν χρηματικό πλεόνασμα τής διαχείρισης, θα κατατίθεται υπέρ του Ί. Ν. Άγιου Άνδρέου.

Άρθρον 9

Δωρητές - Εύεργέτες.

Τό Διοικητικό Συμβούλιο του Πνευματικού Κέντρου μπορεί να ανακηρύξει Δωρητές και Εύεργέτες είτε έν ζωή, είτε μετά θάνατο, ύστερα από τήν έγκριση του οικείου Μητροπολίτη.

Άρθρον 10

Γιά κάθε άλλο θέμα τό όποίο δέν περιλαμβάνεται στον κανονισμό αυτό, άποφασίζει τό Δ.Σ. του Πνευματικού Κέντρου, ύστερα από έγκριση του Μητροπολίτη.

Άρθρον 11

Ό Κανονισμός αυτός τροποποιείται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και έγκρίνεται από τόν Μητροπολίτη.

Άρθρον 12

Τό Πνευματικό Κέντρο καταργείται με απόφαση του Μητροπολιτικού Συμβουλίου τής Ίερās Μητρόπολης Κίτρους και Κατερίνης, όταν δέν εκπληρώνει τις εκκλησιαστικές προϋποθέσεις του ή όταν παρεκκλίνει του σκοπού του. Κάθε κινητό και άκίνητο περιουσιακό στοιχείο, άκόμη και οικονομικό, μεταβιβάζεται στον Ίερό ναό Άγιου Άνδρέου Αϊγινίου.

Άρθρον 13

Ό ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ αυτός ισχύει από τότε που θα δημοσιευθή σύμφωνα με τό Νόμο, στο επίσημο δελτίο «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» και στην Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως, με τή φροντίδα τής Ίερās Μητρόπολης Κίτρους και Κατερίνης.

Άρθρον 14

Άπό τις διατάξεις του Κανονισμού αυτού προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του νομικού προσώπου τής Ίερās Μητροπόλεως Κίτρους και Κατερίνης τό ύψος τής οποίας δέν μπορεί να προσδιοριστεί.

Κατερίνη, 1 Μαρτίου 1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ό Κίτρους και Κατερίνης ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

* * *

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ
Άριθ. Πρωτ. 242, Διεκ. 96

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΡΗΤΗΣ

Έχοντες υπ' όψη:

1. Τις ιερές ύποχρεώσεις προς τό Χριστεπώνυμο Πλήρωμα τής Έκκλησίας.

2. Τους Θεούς και Ίερούς Κανόνες, οί όποίοι επιβάλλουν στον Ίπίσκοπο να μεριμνά για τήν πνευματική και ήθική ανάπτυξη και καλλιέργεια του ποιμνίου του.

3. Τις σχετικές διατάξεις του Νόμου 4149/1961 «Περί Καταστατικού Χάρτου τής έν Κρήτη Όρθοδόξου Έκκλησίας».

4. Τις διατάξεις του Νόμου 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος».

Άποφασίζομεν

α) Τήν ίδρυση και λειτουργία Έκκλησιαστικού Ίδρύματος παρα του Ίερού ένοριακού Ναού Άγιου Γεωργίου Πόρου Ήρακλείου Κρήτης και με τήν έπωνυμία: «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΟΡΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ», τό όποίο θα έχει τήν έδρα στον άνωτέρω Ίερό Ναό.

β) Τά σχετικά με τή διοίκηση, τό σκοπό, τή λειτουργία και τή διαχείριση του Ίδρύματος ρυθμίζονται με τόν πιό κάτω Κανονισμό.

Ήράκλειο 29 Ίανουαρίου 1003

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

† Ό Κρήτης ΤΙΜΟΘΕΟΣ

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΠΟΡΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠ. ΚΡΗΤΗΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

Άρθρον 1

Τίτλος - Έδρα.

Στήν ένορία Άγιου Γεωργίου Πόρου Ήρακλείου, τής Ίερās Αρχιεπισκοπής Κρήτης, συστήνεται Έκκλησιαστικό Ίδρυμα, τό όποίο θα λειτουργεί σε κτίριο που άναγείρεται για τό σκοπό αυτό παραπλεύρως του Ίερού Ναού, με τήν έπωνυμία «Πνευματικό Κέντρο ένορίας Άγιου Γεωργίου Πόρου Ήρακλείου» και θα διέπεται από τόν πιό κάτω Κανονισμό.

Άρθρον 2

Σκοπός.

Σκοπός του Πνευματικού Κέντρου είναι να παρέχει οργανωμένες ευκαιρίες για πληρέστερη και άρτιότερη ποιμαντική και πολιτιστική δράση στα πλαίσια τής Όρθοδόξου Έκκλησίας.

Άρθρον 3

Μέσα για τήν επίτευξη του σκοπού.

Ή επίτευξη του σκοπού επιτυγχάνεται:

α) Με τήν αξιοποίηση του ανθρώπινου πνευματικού δυναμικού τής Ένορίας και τή συνδρομή ίκανών πνευματικών ανθρώπων, κληρικών και λαϊκών.

β) Με την Πνευματική, Λειτουργική, Κατηχητική και Ποιμαντική Διακονία τής Ένορίας.

γ) Με τη λειτουργία Φροντιστηρίων - Σεμιναρίων Βυζαντινής Μουσικής, Άγιογραφίας, Λαϊκής Παραδοσιακής Τέχνης κ.ά.

δ) Με την ίδρυση και λειτουργία Τράπεζας αίματος.

ε) Με την διεξαγωγή επιστημονικών συνεδρίων.

στ) Με τη λειτουργία βιβλιοθήκης, οργανωμένου χώρου προβολών, διαλέξεων και θεατρικών παραστάσεων, καθώς και χώρων ύποδοξης και διεξιώσεων.

ζ) Με την όργάνωση πνευματικών, ψυχαγωγικών, πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων.

η) Με την άσκηση φιλανθρωπίας και τη λειτουργία συσσιτίου άπόρων γερόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

Άρθρον 4

Κεντρική όργάνωση - διοίκηση.

Τò Πνευματικό Κέντρο ύπόκειται στην πνευματική και διοικητική έποπτεία τής Έρας Άρχιεπισκοπής Κρήτης και διοικείται άπό έπταμελές Συμβούλιο που άπαρτίζεται άπό: α) τόν έκάστοτε Πρόεδρο του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου του Έρου Ναού Άγίου Γεωργίου, ως Πρόεδρο, β) έναν έφημέριο του άνωτέρω Ναού, γ) ένα μέλος του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου και δ) τέσσερα μέλη τής ένορίας που διακρίνονται για την πνευματική τους κατάρτιση και ώριμότητα.

Τά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου διορίζονται για μιá τριετία άπό τόν Σεβ. Άρχιεπίσκοπο Κρήτης, ύστερα άπό έγγραφη πρόταση του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου με τη γνώμη και τών λοιπών έφημερίων του Έρου Ναού, με δικαίωμα έπαναδιορισμού.

Τò Δ.Σ. του Πνευματικού Κέντρου συγκροτείται σε σώμα εκλέγοντας Άντιπρόεδρο, Ταμία και Γενικό Γραμματέα.

Άρθρον 5

Άρμοδιότητες.

Άρμοδιότητες του Δ.Σ. του Πνευματικού Κέντρου είναι οί έξής:

α) Άποφασίζει σε κάθε θέμα που άφορά στην έκπληρωση τών έπιδιωκόμενων σκοπών του με σχετική πλειοψηφία τών παρόντων μελών και σε περίπτωση ίσοψηφίας ύπερισχύει ή ψήφος του Προέδρου.

β) Συνεργάζεται με τò Έκκλησιαστικό Συμβούλιο του Έρου Ναού Άγίου Γεωργίου Πόρου, για την προαγωγή και έπίτευξη τών σκοπών του και διορίζει και τò άναγκαίο προσωπικό.

γ) Μεριμνά για την εξεύρεση οικονομικών πόρων και την καλή και σωστή λειτουργία του.

δ) Συντάσσει τόν Προϋπολογισμό και Άπολογισμό του Κέντρου και ύποβάλλει στην Έρα Άρχιεπισκοπή Κρήτης προς έγκριση.

ε) Συνέρχεται τακτικά κάθε μήνα και έκτακτα μετά άπό πρόσκληση του Προέδρου ή αίτηση τριών τουλάχιστον μελών του Δ.Σ. Για την ύπαρξη άπαρτίας πρέπει να παρευρίσκονται ό Πρόεδρος ή με έντολή του ό Άντιπρόεδρος και τά τρία τουλάχιστον άπό τά μέλη του Δ.Σ.

Άρθρον 6

Καθήκοντα τών Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ό Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου τò έκπροσωπεί ένώπιον πάσης Άρχής. Άπόντα δέ ή κωλυόμενο τόν άναπληροί ό άντιπρόεδρος και τούτου κωλυόμενου άναπληρώνεται άπό άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, άρμοδίως έξουσιοδοτημένο.

Ό γραμματέας τηρεί τò άρχείο και την άλληλογραφία του Κέντρου, συντάσσει τά πρακτικά τών συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και συνηγοράφει με τόν πρόεδρο τά έντάλματα πληρωμών και τά λοιπά έγγραφα.

Ό ταμίας τηρεί τò βιβλίο ταμείου, εισπράττει με διπλότυπα γραμμάτια εισπράξεως κάθε έσοδο του Κέντρου, ένεργεί τίς πληρωμές που άποφάσισε τò Διοικητικό Συμβούλιο, βάσει διπλοτύπων έντολών πληρωμής που ύπογράφει ό Πρόεδρος και ό γραμματέας.

Άρθρον 7

Τò Πνευματικό Κέντρο διατηρεί διάχειριστικά βιβλία (βιβλίο πρακτικών, ταμείου, γραμμάτια εισπράξεων, έντάλματα πληρωμής και σχετικούς φακέλλους). Ό έτήσιος προϋπολογισμός και άπολογισμός του Κέντρου έγκρίνεται άπό τò Μητροπολιτικό Συμβούλιο τής Έρας Άρχιεπισκοπής Κρήτης. Τά δέ βιβλία, τά γραμμάτια εισπράξεων και τά έντάλματα πληρωμής θεωρούνται άπό την Έρα Άρχιεπισκοπή Κρήτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄

Πόροι - Διάθεση πόρων Πνευματικού Κέντρου.

Άρθρον 8

Πόροι του Πνευματικού Κέντρου είναι:

α) Έτήσια έπιχορήγηση άπό τόν Έρο ένοριακό Ναό του Άγίου Γεωργίου Πόρου.

β) Άπό κάθε φύσεως προαιρετικές εισφορές, δωρεές ή κληρονομίες και κληροδοτήματα.

γ) Έσοδα άπί τίς ίδιες του τίς εκδηλώσεις.

δ) Άπό κάθε παροχή του κράτους ή άλλη νόμιμη έπιχορήγηση.

Άρθρον 9

Διάθεση πόρων.

Οί πόροι του Πνευματικού Κέντρου με άπόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου διατίθενται:

α) Για την άντιμετώπιση τών έξόδων λειτουργίας του Πνευματικού Κέντρου και την έπίτευξη τών σκοπών του άρθρου 3 του παρόντος Κανονισμού.

β) Για την άποπεράτωση, την έπίπλωση και τόν έξοπλισμό του Πνευματικού Κέντρου.

γ) Για την άμοιβή του προσωπικού που θά προσληφθεί.

Άρθρον 10

Τò τυχόν χρηματικό πλεόνασμα τής διαχείρισης κατατίθεται σύμφωνα με εκείνα που ισχύουν για τούς ένοριακούς Ναούς.

Τίς τραπεζικές έπιταγές για την άνάληψη τών καταθέσεων συνηγοράφουν ό Πρόεδρος και ό Ταμίας του Διοικητικού Συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Σφραγίδα - τελικές διατάξεις.

Άρθρον 11

Τὸ Πνευματικὸ Κέντρο φέρει σφραγίδα μὲ τὸν τίτλο «ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΟΡΟΥ» ποὺ στὸ κέντρο ἔχει τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Άρθρον 12

Τὸ Πνευματικὸ Κέντρο καταργεῖται μὲ ἀπόφαση τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης ὅταν δὲν ἐκπληρώνει τὶς ἐκκλησιολογικὲς προϋποθέσεις του.

Τὸ κτιριακὸ συγκρότημα ἐπανερχεται αὐτοδίκαια στὸν Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Πόρου. Ἐπίσης κάθε κινητὸ καὶ ἀκίνητο περιουσιακὸ του στοιχείο, ἀκόμη καὶ οἰκονομικὸ μεταβιβάζεται χωρὶς καμμιὰ ἄλλη ἐνέργεια στὸν ἀνωτέρω Ἱερὸ Ναὸ.

Άρθρον 13

Ὁ παρὼν Κανονισμὸς ἰσχύει ἀπὸ τότε ποὺ θὰ δημοσιευθεῖ στὸ ἐπίσημο δελτίο «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Κάθε τροποποίησή του μπορεῖ νὰ γίνει μὲ ἀπόφαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κέντρου καὶ μὲ τὴ σύμφωνη γνώμη τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν Ἐφημερίων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Πόρου καὶ ὕστερα ἀπὸ ἔγκριση τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης. Ἡράκλειο, 29 Ἰανουαρίου 1993

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
† Ὁ Κρήτης ΤΙΜΟΘΕΟΣ

* * *

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

ΗΜΕΙΣ
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ
ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει:

α) Τὴν πρὸς τοὺς νέους ἐπιδειχθεῖσαν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ.

β) Τὰς προτροπὰς τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἀλλὰ καὶ τὴν σύγχρονον ἀπαιτήσιν πνευματικῆς καλλιέργειας καὶ προφυλάξεως τῶν νέων διὰ τῆς ἀθλήσεως τοῦ σώματος

γ) Τὰς πολλαπλὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης εἰς θέματα ἀθλήσεως τῶν νέων

δ) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 4, 29 παρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

ε) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1/1969 Κανονισμοῦ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 67 τοῦ Ν. 590/1977.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

1. Συνιστῶμεν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Νέας Σμύρνης Ἐκκλησιαστικὸν Καθίδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΑΘΛΗΤΙ-

ΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ - ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΜΑΡΤΥΡΕΣ»

2. Τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν σκοπὸν, τὴν διοίκησιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Ἀθλητικοῦ Ὄργανισμοῦ, ρυθμίζονται ἀπὸ τὸν Κανονισμὸν αὐτοῦ.

Ἡ παρούσα νὰ δημοσιευθεῖ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς τὸ ἐπίσημον δημοσιογραφικὸν ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

Ἐν Νέᾳ Σμύρνῃ τῇ 5ῃ Μαρτίου 1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Νέας Σμύρνης ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΟΥ «ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ
ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΜΑΡΤΥΡΕΣ»
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ**

Άρθρον 1ον

Εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Νέας Σμύρνης συνιστάται ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ὁ ὁποῖος λειτουργεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτεῖαν τοῦ ἐκάστοτε Μητροπολίτου.

Άρθρον 2ον

Σκοπὸς τοῦ Ἀθλητικοῦ Ὄργανισμοῦ εἶναι ἡ σωματικὴ ἄσκησις καὶ ἡ καλλιέργεια ἀθλητικῶν ἰδεῶν παραλλήλως πρὸς τὴν πνευματικὴν πρόοδον τῶν νέων, συμφώνως πρὸς τὰς παραδόσεις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν.

Άρθρον 3ον

Ἡ ἐπίτευξις τοῦ ἀνωτέρω σκοποῦ γίνεται:

α) Μὲ τὴν διοργάνωσιν διεννοριακῶν πρωταθλημάτων ἀρρένων καὶ θηλέων, μὲ προοπτικὴν τὴν γνωριμίαν τῶν νέων τῶν διαφόρων Ἐνοριῶν καὶ τὴν δημιουργίαν πραγματικῆς εὐγενούς ἀμίλλης.

β) Μὲ τὴν δημιουργίαν Ἀθλητικῶν Κέντρων καὶ ἐγκαταστάσεων διὰ τὴν συγκέντρωσιν καὶ ἀθλήσιν τῶν νέων μὲ παράλληλον καλλιέργειαν ποιμαντικῶν καὶ κατηχητικῶν προοπτικῶν.

Άρθρον 4ον

1. Ὁ Ἀθλητικὸς Ὄργανισμὸς διοικεῖται ὑπὸ πενταμελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀπαρτιζομένου ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε Μητροπολίτου Νέας Σμύρνης ὡς Προέδρου, ἀναπληρουμένου νομίμως ὑπὸ Κληρικοῦ ὀριζομένου ὑπ' Αὐτοῦ καὶ ἐκ τεσσάρων μελῶν κληρικῶν ἢ λαϊκῶν, διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, ἐπὶ τριετεῖ θητεία καὶ διακρινομένων διὰ τὴν ἀγάπην των πρὸς τὸν Ἀθλητισμὸν.

2. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν αὐτοῦ συγκροτεῖται εἰς σῶμα μὲ τὴν ἐκλογὴν Ἀντιπροέδρου, Ταμίου καὶ Γενικοῦ Γραμματέως.

3. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον συνεδριάζει τῇ προσκλήσει τοῦ Σεβασμιωτάτου Προέδρου καὶ εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τούλάχιστον τριῶν μελῶν ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς θὰ εἶναι ὑποχρεωτικῶς ὁ Σεβ. Πρόεδρος ἢ ὁ ὑπ' Αὐτοῦ ὀρισθεὶς ἀναπληρωτής. Εἰς περιπτώσιν ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου.

Άρθρον 5ον

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἔχει τὰς κατωτέρω ἀρμοδιότητας:

α) Αποφασίζει διά τὰ θέματα τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ.

β) Μεριμᾷ διὰ τὴν ἐξεύρεσιν οἰκονομικῶν πόρων.

γ) Ἐλέγχει τὴν διαχείρισιν καὶ ψηφίζει τὸν προϋπολογισμόν καὶ ἀπολογισμόν τοῦ Ὄργανισμοῦ.

δ) Συνέρχεται τακτικῶς ἀνά δίμηνον μετὰ ἀπὸ πρόσκλησιν τοῦ Σεβ. Προέδρου.

Ἄρθρον 6ον

1. Ὁ Ὄργανισμὸς ἔχει τοὺς κάτωθι πόρους:

α) Πάσης φύσεως προαιρετικὰς εἰσφορὰς καὶ δωρεὰς β) Κρατικὰς ἐπιχορηγήσεις γ) Ἐπιχορηγήσεις ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως δ) Ἔσοδα ἐκ διαφόρων ἐκδηλώσεων ε) Πάσης φύσεως ἐπιχορηγήσεις ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς.

2. Οἱ πόροι τοῦ Ὄργανισμοῦ διατίθενται:

α) Διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἢ ἐνοικίασιν ἀθλητικῶν χώρων ἢ ἐγκαταστάσεων β) Διὰ τὴν προμήθειαν διαφόρων ἀθλητικῶν ὀργάνων καὶ μέσων γ) Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν διαφόρων Ἐκκλησιαστικῶν ἀθλητικῶν ὁμάδων δ) Διὰ τὴν ἀμοιβὴν διαφόρων προσώπων ἀσχολουμένων μετὰ τὴν προπόνησιν καὶ ἐξάσκησιν τῶν νέων ε) Διὰ πᾶν ὄ.τι.

Ἄρθρον 7ον

Ὁ Ἀθλητικὸς Ὄργανισμὸς ἔχει τὰ κάτωθι βιβλία:

α) Βιβλίον Ταμείου β) Διπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεως γ) Ἐντάλματα Πληρωμῆς δ) Βιβλίον Πρακτικῶν ε) Πρωτόκολλον Ἀλληλογραφίας.

Τὰ βιβλία θεωροῦνται ἀπὸ τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Νέας Σμύρνης, ἢ ὁποῖα ἐγκρίνει καὶ τὸν ἐπίσιον προϋπολογισμόν καὶ ἀπολογισμόν τοῦ ἀθλητικοῦ Ὄργανισμοῦ.

Ἄρθρον 8ον

Τὸ τυχὸν χρηματικὸν πλεόνασμα τῆς διαχειρίσεως κατατίθεται εἰς εἰδικὸν Τραπεζικὸν λογαριασμόν. Τὰς Τραπεζικὰς ἐντολάς διὰ τὴν κατάθεσιν ἢ ἀνάληψιν ὑπογράφει ὁ Σεβ. Πρόεδρος ἢ ὁ Ταμίας κατόπιν ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Σεβ. Προέδρου.

Ἄρθρον 9ον

Ὁ Ὄργανισμὸς ἔχει σφραγίδα μετὰ τὸν τίτλον «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΜΑΡΤΥΡΕΣ».

Ἄρθρον 10ον

Ἐν περιπτώσει διαλύσεως τοῦ Ὄργανισμοῦ τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα περιέρχονται αὐτοδικαίως εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Νέας Σμύρνης.

Ἄρθρον 11ον

1. Διὰ πᾶν θέμα μὴ προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀποφασίζει τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον.

2. Ἡ τροποποίησις τοῦ ἀνωτέρω Κανονισμοῦ γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐγκρίσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 12ον

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἄρθρον 13ον

Κάλυψις δαπάνης

Ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν μπορεῖ νὰ προσδιοριστῆ.

Ἐν Νέα Σμύρνη τῆ 5ῃ Μαρτίου 1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Νέας Σμύρνης ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

* * *

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

ΗΜΕΙΣ

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ
ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει:

α) Τὴν διάταξιν τῆς παρ. 2 τοῦ ἀρθρου 29 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»,

β) Τὴν διάταξιν τῆς παρ. 2 τοῦ ἀρθρου 20 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ὄργανισμοῦ Διοικήσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σωμάτων καὶ Ὄργάνων»,

γ) Τοὺς Θεῖους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας, οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλουν εἰς Ἐπισκόπους τὴν φιλανθρωπίαν, καὶ

δ) Τὰς ἐναντι τῆς Νεολαίας εὐθύννας καὶ ὑποχρεώσεις τοῦ Ἐπισκόπου καὶ ἰδιαίτερος πρὸς τὴν σπουδάζουσαν, μαθητιώσαν καὶ ἐργαζομένην τοιαύτην,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

Τὴν ἴδρυσιν καὶ λειτουργίαν Ἐκκλησιαστικοῦ Φιλανθρωπικοῦ Ὄργανου, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ Ο ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΣ ΠΟΥΛΚΑΡΠΟΣ ΤΗΣ Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης».

Τὸν τρόπον διοικήσεως καὶ λειτουργίας τοῦ ὡς ἄνω Ἰδρύματος καθορίζει ὁ ἐν συνεχείᾳ δημοσιευόμενος Κανονισμὸς.

Ἐν Νέα Σμύρνη τῆ 5ῃ Μαρτίου 1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Νέας Σμύρνης ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

«ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ Ο ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΣ ΠΟΥΛΚΑΡΠΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ»

Ἄρθρον 1ον

Συνιστᾶται παρὰ τῆ Ἱερᾶ Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης Ἐκκλησιαστικὸν Φιλανθρωπικὸν Ὄργανον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ Ο ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΣ ΠΟΥΛΚΑΡΠΟΣ» μετὰ ἔδραν τὴν πόλιν τῆς Νέας Σμύρνης.

Ἄρθρον 2ον

Σκοπὸς τοῦ Ἰδρύματος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑποτροφιών εἶναι ἡ ὕλική καὶ ἠθικὴ συμπαράστασις φοιτητῶν, σπουδα-

στών ή μαθητών, κυρίως της Ίεράς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης.

Άρθρον 3ον

Προϋποθέσεις χορηγήσεως ύποτροφιών αναφέρονται ένδεικτικώς οι εξής: α) Τέκνα άναξιοπαθόντων γονέων β) Όρφανά γενικώς γ) Οικονομική άδυναμία της οικογενείας να έλθη άρωγός εις τὰ προβλήματα του αίτούντος δ) Τέκνα πολυμελών και πολυτέκνων Οικογενειών ε) Τέκνα άποβωσάντων Πρεσβυτέρων ή Πρεσβυτερών της Έκκλησίας της Ελλάδος.

Άρθρον 4ον

Προκειμένου να χορηγηθή ύποτροφία εις τινα τών αίτουμένων άπαιτούνται: α) Συστατική έπιστολή Έφημερίου ή Καθηγητού ή άλλου παράγοντος β) Βεβαίωσις Σπουδών γ) Πιστοποιητικόν Ίατρού περι της άσθενείας του αίτούντος δ) Συστατικά έπιστολαί Καθηγητών έσωτερικού ή έξωτερικού.

Άρθρον 5ον

Η ύποτροφία διακόπτεται: α) Όταν ό έπιδοτούμενος περατώση τās σπουδās του β) Όταν άποδεδειγμένως διακόψη τās σπουδās του άνευ λόγου γ) Όταν ή διαγωγή του και ή συμπεριφορά του άποδειχθή άνάρμοστος και δ) Όταν άποφασίση ό Μητροπολίτης.

Άρθρον 6ον

Εις έκτάκτους περιπτώσεις ό Μητροπολίτης δύναται να χορηγή έφ' άπαξ οικονομικήν ένίσχυσιν.

Άρθρον 7ον

Πόροι του Ίδρύματος Ύποτροφιών είναι: α) Αί δωρεαί και προσφοραί τών φιλανθρώπων β) Αί τυχόν Κρατικά έπιχορηγήσεις γ) Αί εισφοραί και οικονομικά ένισχύσεις τών Ένοριακών Ναών δ) Διάφοροι άλλοι πόροι, μη κατονομαζόμενοι ώδε.

Άρθρον 8ον

Τό Ίδρυμα Ύποτροφιών διοικείται υπό τριμελούς Διοικητικού Συμβουλίου του όποιου Πρόεδρος είναι ό έκάστοτε Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης, άναπληρούμενος υπό του νομίμου άναπληρωτού του και δύο μέλη, ένός Κληρικού - Έφημερίου της Ίεράς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης και ένός Έκκλησιαστικού Συμβούλου της Ίεράς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης. Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου είναι διετής.

Τό Διοικητικόν Συμβούλιον συνεδριάζει όσάκις κληθή υπό του Μητροπολίτου-Προέδρου προκειμένου να άποφασίση περι της χορηγήσεως ύποτροφιών.

Χρέη Γραμματέως έκτελεί ό Κληρικός - Έφημέριος και Ταμίου τό έτερον μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρον 9ον

Τό Ίδρυμα Ύποτροφιών έχει ιδίαν σφραγίδα φέρουσαν εις τό μέσον την εικόνα του Άγίου Πολυκάρπου και περίξ εις δύο σειράς τās φράσεις ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ- ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ.

Άρθρον 10ον

Τό Ίδρυμα Ύποτροφιών έχει ιδίαν οικονομικήν διαχεί-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ίερά Μητρόπολις Σταγών και Μετεώρων

Προκειμένου να προβώμεν εις την πλήρωσιν της κενής θέσεως λαϊκού ύπαλλήλου κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού της καθ' ήμάς Ίεράς Μητροπόλεως, καλούμεν τούς ένδιαφερομένους, όπως έντός είκοσαήμερου από της δημοσιεύσεως της παρούσης ύποβάλλωσιν εις τὰ Γραφεία της Ίεράς Μητροπόλεως σχετικήν αίτησιν μετά τών κατά Νόμον άπαιτούμενων δικαιολογητικών.

Οί ύποψήφιοι διά την κατάληψιν της θέσεως ταύτης δέον να έχωσιν τὰ δι' έκκλησιαστικόν ύπάλληλον προσόντα, ως ταύτα όρίζονται υπό τών άρθρων 6 έως 13 του 5/1978 Κανονισμού «Περί Κώδικος Έκκλησιαστικών Ύπαλλήλων».

Ό διορισμός εις την ως άνω θέσιν ένεργηθήσεται κατά τās διατάξεις του άρθρου 15 του αύτου ως άνω Κανονισμού.

Έν Καλαμπάκα τή 30ή Μαρτίου 1993

† Ό Σταγών και Μετεώρων.ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ίερά Μητρόπολις Μονεμβασίας και Σπάρτης

Έχοντες ύπ' όψει τās διατάξεις του άρθρου 38 παρ. 2 του Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος» και τών άρθρων 33 - 37 του ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού της Ίεράς Συνόδου «Περί ιερών Ναών, Ένοριών και Έφημεριών», προκειμένου να πληρώσωμεν τās κενās όργανικās θέσεις τακτικών έφημεριών τών Ίερών Ναών

1) Κοιμήσεως Θεοτόκου της Ένορίας Άμυκλών και 2)

ρισιν και τηρεί ιδιαίτερα βιβλία ως και ίδιον λογαριασμόν εις τινα τών Τραπεζών της Νέας Σμύρνης.

Εις τό τέλος έκάστου οικονομικού έτους τό Διοικητικόν Συμβούλιον συντάσσει τόν προϋπολογισμόν και άπολογισμόν.

Τα στοιχεία ταύτα ύποβάλλονται προς έγκρισιν εις τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιον.

Άρθρον 11ον

Ό παρόν Κανονισμός δύναται να τροποποιηθή και να συμπληρωθή δια Πράξεως του Μητροπολίτου- Προέδρου μετ' άπόφασιν του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρον 12ον

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως αύτου εις την Έφημερίδα της Κυβερνήσεως και εις τό επίσημον δελτίον της Έκκλησίας «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Άρθρον 13ον

Κάλυψις δαπάνης.

Από τās διατάξεις του Κανονισμού αύτου προκαλείται δαπάνη εις βάρος του προϋπολογισμού του Νομικού Προσώπου της Ίεράς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης τό ύφος της όποιας δέν μπορεί να προσδιορισθή.

Έν Νέα Σμύρνη τή 5η Μαρτίου 1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ό Νέας Σμύρνης ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

Ἁγίου Γεωργίου τῆς Ἑνορίας Βασσαρά
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά
καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δη-
μοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαι-
τούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέ-
ρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 8ῃ Ἀπριλίου 1993

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἀρθρῶν
38, παραγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ.
1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ δ) τῆς ὑπ' ἀρ. 8/
30.3.1982 ἡμετέρας Ἀποφάσεως καὶ προκειμένου ἵνα
προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν
τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς
α) Ἁγίου Νικολάου Τρικάλων, καὶ β) Ἁγίων Ἀποστό-
λων Φαρκαδόνας

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Δια-
κονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀ-
ριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν
καὶ Ἐφημεριῶν» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα
προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως
τῆς παρουσίας ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαι-
ολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Τρικάλοις τῇ 12ῃ Ἀπριλίου 1993

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΑΛΕΞΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Δράμας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς
κενῆς θέσεως λαϊκοῦ ὑπαλλήλου Κλάδου ΔΕ Ὁδηγοῦ
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς
ἐνδιαφερομένους, ὅπως ἐντὸς εἰσημέρου ἀπὸ τῆς
δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλωσιν εἰς τὰ Γρα-
φεῖα τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως σχετικὴν αἴτησιν μετὰ
τῶν κατὰ Νόμον ἀπαιτούμενων δικαιολογητικῶν.

Οἱ ὑποψήφιοι διὰ τὴν κατάληψιν τῆς θέσεως ταύ-
της δεόντα νὰ ἔχωσιν τὰ δι' ἐκκλησιαστικὸν ὑπάλληλον
προσόντα, ὡς ταῦτα ὀρίζονται ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 6 ἕως
13 τοῦ 5/1978 Κανονισμοῦ «περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστι-
κῶν Ὑπαλλήλων».

Ὁ διορισμὸς εἰς τὴν ὡς ἄνω θέσιν ἐνεργηθήσεται
κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 15 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω
Κανονισμοῦ.

Ἐν Δράμῃ τῇ 14ῃ Ἀπριλίου 1993

† Ὁ Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38
παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 -
37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνό-
δου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν»,
προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέ-
σιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίας Τριάδος Οἰχαλίας

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά
καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δη-
μοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαι-
τούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέ-
ρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καλαμάτῃ τῇ 30ῃ Ἀπριλίου 1993

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Τηλ. 72.18.308, Fax 72.26.597

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΣΕΡΑΦΕΙΜ

† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

† Ὁ Λήμνου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμότ. Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Ἄρχων Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου
τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

*Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Τὸ αἷμα γὰρ τὴν ἀποδυνά-
μωσι καὶ ἐξάλειψι τοῦ ὄντισμοῦ.*

*Γεωργίου Ν. Αἰλαίου, Τὸ αὐτοδιοίκητον τῆς Ὁρθ. Ἀ-
νατολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Γνωμοδότηση).*

Ἐπίσημα Γράμματα.

Μητροπ. Κορίνθου Παντελεήμονος, Θησαυρὸς σοφίας.

*Ἐορταστικὴ ἐκδήλωσις πρὸς τιμὴν Σεβ. Μητροπολι-
τῶν.*

*Δημ. Β. Γόνη, Τὸ Πατριαρχικὸ στὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς
Βουλγαρίας.*

*Εὐαγγέλιον Κρουσταλλάκη, Ἀρεοπαγίτου, «Εὐκολώτε-
ρον τὸν ἥμιον σβεσθῆναι ἢ τὴν Ἐκκλησίαν ἀφανισθῆ-
ναι...».*

*Ἀρχιμ. Μακαρίου Βασιλά, Ἡ διακονία τοῦ λόγου ὑπὸ
τὸ φῶς τῆς Ἡνωμένης Εὐρώπης (Σκέψεις - Ἐκτιμήσεις).*

*π. Ἱερ. Βλάχου, Τὸ καθαρτήριο πῦρ κατὰ τίς συζητή-
σεις στὴ Σύνοδο Φερόραρας - Φλωρεντίας.*

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά

Βιβλιοκρισία.

*Κανονισμὸς ὑπ' ἀρ. 66/1993 καὶ Πράξεις Συστάσεως
Ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων.*

Παράρτημα.